

Velja po pošti:
za celo leto naprej . . . K 20.—
za pol leta 13.—
za četrt 6.50
za en mesec 2.20
za Nemčijo celoletno . . . 29.—
za ostalo inozemstvo . . . 35.—

V upravnistvu:
za celo leto naprej . . . K 22.40
za pol leta 11.20
za četrt 5.60
za en mesec 1.90
za pošiljanje na dom 20 v. na mesec. — Posamezne štev. 10 v.

SLOVENE C

Inserati:
Enostolpna petstvrsta (72 mm):
za enkrat po 15 v
za dvakrat 13
za trikrat 10
za več ko trikrat . . . 9

V reklamnih noticah stane enostolpna garmondvrsta 30 vinarjev. Pri večkratnem objavljenju primeren popust.

Izhaja:
vsak dan, izvenim nedelje in praznike, ob 5. uri popoldne.

Uredništvo je v Kopitarjevih ulicah št. 6/III.
Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74.

Političen list za slovenski narod.

Upravištvo je v Kopitarjevih ulicah št. 6.
Sprejema naročnino, inserate in reklamacije. — Upraviškega telefona št. 188.

Današnja številka obsega 20 strani.

Nova pota.

Ljubljana, 18. sept. 1909.

Katoliška zavest in katoliška misel napredujejo. Po pokrajinah, kjer si še pred nekolikimi leti naletel na porogljiv smeh in krohot pristaš katoliškega svetovnega naziranja, ima danes že katoličan lepe, krasne nepolitiške in tudi političke organizacije. Tam, kjer je oholo gospodoval pred štirimi, petimi leti samomogočni husitski duh, na Češkem, imamo že lepo napredujočo katoliško nepolitiško in političko organizacijo, dasi je zavel svež, katoliški duh šele pred dobrimi štirimi leti. Napreduje tudi katoliški tisk. Velikih političkih uspehov češki katoličani še niso dosegli, a nič čudnega. Saj se morajo boriti s trdno organiziranimi svobodomiselnimi strankami, boriti s katoličanstvu skrajno sovražnim husitskim duhom, ki je močnejši in strupenejši, kakor si moremo mi predstavljati, ki se je na Češkem tekom stoletij že zajedel v češko ljudstvo tako, da bo preteklo še nekaj Labe v morje, predno prekvasi češko ljudstvo katoliško svetovno naziranje. A mrzli husitski led že tope svitli žarki vzhajajočega solnca katoliške ljubezni. Ne bojimo se bodočnosti, saj znamo, da kjer se dela z veseljem, smoteno in navdušeno, razžene svitla kerubska gorečnost tudi husitsko črno, morečo, grozno protikatoliško noč. V Avstriji tudi drugod krepko napreduje katoliška zavest. V krasni, lepi Moravi imajo ljubljani nam Moravani naravnost vzorno katoliško političko in nepolitiško organizacijo, organizacijo, ki je približno toliko stara kakor naša slovenska katoliško narodna organizacija. Med Nemci in Italijani vedno bolj napreduje in prodira katoliška zavest. Brez vsake skrbi gleda lahko avstrijski katoličan v bodočnost. Pomilovalno se že smehlja poizkusom in smešnim protikatoliškim renčanjem svobodomislecev: nemških in slovanskih, meščanskih in proletarskih! Razbliniti se morajo in se bodo vsi napadi na skalo sv. Petra, liki mali kamenček, ko ga vržeš ob mogočno triglavsko skalovje.

Slovenci nismo glede na našo katoliško organizacijo zadnji v Avstriji, tudi ne zadnji na svetu. Organizacije katoliško narodnih Slovencev, nabožne in svetne: dijaške, mladinske, gospodarske, političke in nepolitiške izobraževalne in stanovske, krepko in lepo napredujejo. Ponosni in veseli smo lahko na mogočno poslopje, ki smo ga zgradili tekom let katoliški Slo-

venci, poslopje, ki ima v prvi vrsti namen, da prerodi slovensko katoliško ljudstvo po načelih krščanske ljubezni do bližnjega, po načelih praktičnega krščanstva, v rod, ki bo videl srečo svojega rodu v tem, da se ne godi dobro le posamniku, marveč, da se dobro godi skupnemu rodu, da se godi dobro celokupnemu slovenskemu katoliškemu ljudstvu.

Naše delo za ljudstvo že priznavajo nasprotniki. O gospodarski naši organizaciji piše v »Naših Zapiskih« svobodomiselnih dobro znani pisatelj »Abditus« med drugim:

»Na samopomočni misli temelji ves doseđani napredek slovenskega ljudstva. Zadrufništvo je rodilo cen in pristopen kredit, ki je bil tako potreben kot jeleni studenčica. Tem potom se je izbojšala produkcija in postala ponekod predmet eksporta. In na tej poti se dá pravičnejše urediti tudi lastninsko vprašanje, ki postaja pereče. Kar po začrtani poti dalje brez revolucijonarnih manifestov in tudi brez nasilstva. Ne pravim, da bi se n. pr. produktivne poljedelske zadruge povsod obnesle in sijajno prodirale. Zadrufništvo je imelo začetkoma težave, o katerih je bilo težko verjeti, da se odstranijo. Šlo je, ker je socialna in družabna potreba zahtevala zmago. Zakaj bi ne šlo z zadrufnimi pašniki, gozdovi, košenicami itd, kljub temu, da se danes podpira posamezno gospodarstvo v poljedelstvu.«

Na svoji »Poti po samoti« je »Abditus« razmišljal tudi o napadih na religijo, na svetinje našega ljudstva. Ne mi, svobodomiselnih socialno-demokratski »Abditus« je napisal sledeče krepke stavke v »Naših Zapiskih« na naslov liberalnim in tudi socialno-demokratskim klevetnikom katoličanstva. Če jih je napisal na naslov slaboslavnega ljubljanskega svobodomiselnega kongresa, ne znamo. Mogoče da, mogoče ne. A ne ugibajmo. Bilježimo, kar je zapisal:

»Religija ljudstva je danes temelj ljudske kulture. Za socialista pri nas tisto »kulturno delo«, ki ima edini cilj, izpodbiti ta temelj našega ljudskega kulturnega življenja, nima pomena in se ga ne more dotikati. Odklanjati se ga mora kot disharmonijo. Izrabljevanje proletariata in njegove družabne moči po bogati in siti buržoaziji v boju proti cerkvi itd. po francoskih vzorcih, pri nas nima pomena in pomenja zgolj brezmišeln plagiat vzorcev tuje, dozorele in prenasršene kapitalistične družbe, stoječe na pragu ljute socialne revolucije. Naše zemlje še davno niso tam in brezumna je tedaj želja po taki višini razvoja: »čakalna teorija« je torej le fatalizem. Taki vzori ne morejo voditi nika-

mor, tudi do resničnega socialističnega prepričanja ne.

Krepka zaslužena obsodba svobodomiselnim slovenskim protikatoliškim petelinom in mačeham in rdečim kričačem.

Letos se zlasti krepko napredovala prepotrebna naša izobraževalna organizacija S. K. S. Z. Brez hruma in šuma in brez kake posebne časnikarske reklame se je ustanovilo zelo veliko novih izobraževalnih društev od Drave in Mure doli do Kulpe in Jadranskega morja po mihi nam Sloveniji. Na Štajerskem, Koroškem, na Goriškem in Tržaškem, kakor tudi na Kranjskem so navdušeni slovenski katoličani prav povsod ustanavljali prepotrebna s. k. izobraževalna društva. Ni več dolgo, ko se vdejsvuje vzor ustanovitelj katoliške slovenske izobraževalne organizacije, vzor, da imej vsaj vsaka slovenska duhovnija svoje slovensko katoliško izobraževalno društvo. Veselo lahko rečemo, da imamo že tudi take duhovnije na Slovenskem, po katerih obstoja že dvoje slovenskih katoliških izobraževalnih društev, kakor n. pr. v šmartinski duhovniji, kjer znani neumorni katoliški organizator dekan Rihar ni preje miroval, da vzorno delujeta tako v šmartnem kakor tudi v Litiji s. k. izobraževalni društvi.

Zvrgolenje mladih dijaških grl na starodavnem ljubljanskem Cesarja Jožefa trg, ki liki lvovski kaftanarji prodajajo svoje knjige zdaj ob začetku šolskega leta 1909/10 nam kaže, da so končane dijaške počitnice in se pričinja jesenska šolska kampanja. Končane so tudi počitnice naše slovenske katoliške izobraževalne organizacije, letošnje njene velike prireditve, sijajne, velikanske in presenetljive, so zaključene. Jesenski vetrovi nam šumljajo in narekujejo: zdaj pričinja doba notranjega delovanja naše slovenske katoliške organizacije.

V prvi vrsti je dolžna naša slovenska katoliška nepolitiška izobraževalna organizacija, da izvede, kar ji je naložila letošnja glavna skupščina S. K. S. Z. v Rožu. Sklep je obvezen za vsa v S. K. S. Z. združena nepolitiška društva. Velike važnosti je, da takoj vsako naše društvo, ki tega še ni storilo, nemudoma ustanovi: 1. obmejni obrambeni odsek, 2. odsek za varstvo v tujini, 3. odsek za varstvo izseljencev, 4. delavski odsek. Nočemo biti obširni, a nujno potrebno je, da se nekoliko popečamo s stvarmi, ki jih morajo disciplinirana društva S. K. S. Z. takoj izvesti.

Pred vsem, kaj je odsek. Vzor odsekov imate v upu in nadi naše bodočnosti, v vrlih in navdušenih telovadcih Orlov. Kjer jih še nimate, ne obotavljajte se, mar-

več hitro ustanovite odsek Orlov. Vsak odsek imej dolžnost in nalogo, da se peča s stvarjo, ki mu jo je določila letošnja glavna skupščina S. K. S. Z. Poseben poročevalec poročaj društvenemu odboru o dovršenem delu in o delu, ki naj se še izvede. Odsekov poročevalec naj tudi točno poroča osrednji in pokrajinski S. K. S. Z. o vsem, kar je odsek že storil in kar hoče še storiti. Ne se obotavljati, marveč pogumno in neustrašeno po novih, začrtanih potih na delo.

Obmejni obrambeni odseki.

O potrebi skrbi za Slovence, ki bivajo ob naši narodni meji, se je zadnje čase precej pisalo po našem časopisu. Naša stranka ima resno voljo, da se peča in resno vzame v roko obrambo meje. Saj nas Slovence na eni strani hočejo potujčiti naši ljubeznjivi nemški, na drugi italijanski sosede. Obmejni obrambeni odsek vsakega našega društva naj skrbi za to, da ima društvo zbrano vse, kar se piše o obrambi naše narodne meje. Članki iz listov naj se izstrižejo in skrbno shranijo. Večkrat naj se priredi predavanje o važnosti obrambe naše narodne meje. Tvarine bo v izstriženih listkih dovolj. Prečitani časopisi, knjige, naj se skrbno shranijo, ko se jih nabere več, naj se pošljejo S. K. S. Z., ki jih pošlje obmejnim društvom. Sodimo, da gotovo ni preveč, kar želi S. K. S. Z., da se takoj izvede. Ne dvomimo, da prav v kratkem poročamo, da ni našega s. k. izobraževalnega društva brez obmejnega obrambenega odseka.

Varstvo v ptujini.

Pravzaprav bi danes moral že vsak naš somišljenik znati, kako velike važnosti da je varstvo naših ljudi v ptujini. Saj se je o tem tudi že v našem listu veliko pisalo. Storilo se praktično še ni veliko. Ni danes duhovnije na Slovenskem iz katere bi ne bili ljudje, fantje in dekleta, možje in žene, v ptujini, bodisi v bližnjih ali daljnih industrijskih krajih in mestih. Mi ne smemo izgubiti niti enega človeka bodisi v verskem, bodisi v narodnem oziru. Bega z dežele ne bomo preprečili. Zavrla ga bo čez leta socialno zavarovanje, o katerem se še nahajajo predhodki med ljudstvom, ker je dr. Krekovo »Socialno zavarovanje« še premalo razširjeno med ljudstvom. Nujno potrebno je, da se razširi, ker ljudje, preskrbljeni za starost, ne bodo domače kraje tako zapuščali, kakor jih zdaj, kakor uči izkušnja o starostnem zavarovanju v Nemčiji. Našim ljudem morajo biti znane nevarnosti v verskem, narodnem in npravnem oziru, ki jih čakajo v ptujini. Znana jim mora biti protiverska in protinarodna socialna de-

LISTEK.

Slovansko pismo.

Boj za deco. — Spodnje - avstrijske občine podpirajo z denarjem protičeško ščuvanje na Dunaju. — Američanka zoper mažarizacijo šol. — Nemški dan. — Boj proti poljskemu šolstvu na Ruskem. — Ščuvanje zoper bolgarskega kralja. — Omika bolgarske duhovščine na deželi.

Na Češkem razsaja resnična vojska za deco. Nemci se trudijo čim največ čeških otrok dobiti v svoje šole. Čehi v obmejnih krajih si hočejo deco narodno ohraniti. Sam češki »Narodni svet« je objavil v vseh čeških listih odločen razglas, da naj češki stariši ne pošiljajo svojih otrok v nemško šolo. To je zares zelo težek boj, ker so še češki stariši, ki so tega mnenja, da svojim otrokom zagotovijo boljšo bodočnost, ako jih dajo v nemške šole. Toda tudi je treba mnogim starišem zelo mnogo narodne zavednosti, ako se nočejo ukloniti nemškemu zapeljivcem, celó pretnjam nemških bogatih tovarnarjev, ki obljubujejo na eni strani gmotno podporo, na drugi strani žugajo z odpuščanjem iz službe.

Skoraj neverjetno poročilo prihaja iz Atzgersdorfa, občine, ki tesno meji z Dunajem. V ti občini biva 80 odstotkov Čehov v resnici; 60 odstotkov se jih je pri ljudskem štetju za Čeha zglasilo. Občinski odbor je tam seveda v nemških rokah. Občinski odbor v Atzgersdorfu, kjer torej biva 80 odstotkov Čehov, je v svoji zadnji seji dovolil 50 kron podpore za »Bund der Deutschen«, društvo, pod katerega trdsko se prirejšajo na Spodnjem Avstrijskem protičeška ščuvanja. Le-to društvo je prosilo občinski odbor — takšne prošnje je gotovo ušlo pri vseh spodnjeavstrijskih občinah — za denarno podporo za potovanje, tiskovine in protičeško agitacije. Predlog za podelitev podpore 50 K je stavil učitelj Weber in predlog je bil sprejet z vsemi krščansko - socialnimi glasovi.

Na mednarodnem shodu zdravnikov, ki se je pred kratkim vršil v Budimpešti, je ameriška zdravnica R. Wistein iz New Yorka govorila o higienskih razmerah Ogrske. Svoje izkušnje si je pridobila pri otrocih slovaških izseljencev. Vzrok vidi v nizki izobrazbi slovaških izseljencev, ki si jo že zdaj more razjasniti, ko je na lastne oči videla domovino slovaških izseljencev Mažarsko. Na Ogrskem se ne more ljudstvo zadostno izobraziti, ker v

90 odstotkih slovaško ljudstvo nima šol, v katerih bi se podučevalo na podlagi materinskega jezika. Grozne razmere, ki v njih živijo nemažarske narodnosti na Ogrskem je povzročilo nasilno potujčevanje. K temu poročilu je gospa Elgood iz Kajra dodala, da Angleži v Egiptu so se prepričali, da ni mogoče podučevati otroke v tujem jeziku in zato v elementarnih šolah učijo otroke v arabskem jeziku, da tudi zadnji otrok felaha razume, česar se uči. Ali so Mažari tema dvema govornicama ploskali, poročevalec ne piše. Na Mažarskem se pač ne gre za izobrazbo otrok temveč za mažarizacijo.

Vsako leto ob priliki občnega zbora znanega pruskega protipoljskega društva »Deutscher Ostmarkenverein« prirejšajo njegovi pokrovitelji shod vseh »stiskanih Nemcev« v poljskem ozemlju. Dan, ob katerem se shod vrši, se zove »nemški dan«. Letos se je »nemški dan« vršil v Zgornji Šleziji, v Katovicah, kjer je baje nemštvo najbolj v nevarnosti! Ta nevarnost je vobče znana. Poljsko ljudstvo v Zgornji Šleziji nima nobene državne ljudske šole in zasebne šole ustanavljati ne sme. Poljski jezik se na javnih shodih ne sme rabiti tam, kjer uradna pruska statistika ni naštela 60 odstotkov Poljakov. Kier bi se pa poljski jezik na javnem sho-

du smel rabiti, tam hakatisti in policija shod razbijajo. Dalje ni Poljakom dovoljeno prirejšati javnih obhodov; obrtnija in trgovina sta v rokah nemških židov in Nemcev, sodišča in drugi uradi so tudi v rokah Nemcev. Tako torej izgleda »stiskano« nemštvo v Zgornji Šleziji. Mestni svet v Katovicah je za »nemški den« dovolil 3000 mark navzlic protestu mestnih svetovalcev, pristašev katoliškega centra. Iz protipoljske delavnosti »Ostmarkenvereina« navajamo: Društvo ima 48.800 udov (za 3300 več nego lani). Pri-spevkov se je nabralo 133.000 mark. Izdalo se je v protipoljske namene 130.000 mark. Društveno premoženje znaša 664 tisoč mark. Pri občnem zboru se je sklenila resolucija, v kateri se je narisalo prihodnje društveno delovanje: 1. Nadaljevanje doseđanje protipoljske politike. 2. Boj proti poljskemu tisku. 3. Ustanavljanje kreditnih društev na narodnostnih mejah.

Od strani ruske birokracije je zadel poljsko zasebno šolo v kraljevstvu težek udarec. Varšavski gubernator je namreč razpustil poljsko »Towarzystwo wpiśów szkolnych«. Le-ta udarec je fajni napad na poljske zasebne šole, katere ruska birokracija preganja pri vsaki priliki in ker ne more svojevolično preklicati ustavnega

mokracija, ki zajame v tujini na tisoče in tisoče poštenih naših ljudi. Znati morajo, kam naj se obrnejo, ko pridejo v tujino. Odsek našega s. k. izobraževalnega društva mora imeti za to vedno v zalogi priporočilne listke S. K. S. Z. za varstvo naših ljudi v tujini. Zbirati sestavke iz listov o razmerah v tujini, o socialni demokraciji, predavanja o begu z dežele je dolžnost odseka za varstvo v tujini. Predvsem naj skrbi odsek tudi za to: 1. da poda vsakemu navodila predno odpotuje v tujino; 2. da je z domačimi ljudmi v tujini trajno v najožjem stiku, 3. o resničnih zanimivostih v tujini poročati S. K. S. Z. Ali je to neizvedljivo? Le nekoliko dobre volje!

Varstvo izseljencev.

»Rafael« v varstvo izseljencev deluje že več let na Slovenskem. Kdosigavedi kako velikih uspehov ni dosegel. Na eni strani manjka denarja, na drugi strani so naši ljudje preobloženi. Nujno potrebno je, da naša s. k. izobraževalna društva podpirajo Rafaela v varstvo izseljencev. Letošnje leto je izseljevanje zopet zdato poskočilo. Saj je potovalo meseca avgusta čez Trst v Severno Ameriko 928 izseljencev, medtem ko se je izselilo lani meseca avgusta čez Trst 316 oseb. Tudi v Južno Ameriko je poskočilo število izseljencev čez Trst. Lani jih je potovalo v Južno Ameriko meseca avgusta čez Trst 252, letos že 348. Od 1. januarja do 31. avgusta letošnjega leta se je izselilo čez Trst v Severno Ameriko 10.963, lani 2759 izseljencev, v Južno Ameriko lani 3199, letos 2960 izseljencev. Peljalo se je 90% izseljencev čez Trst s parniki »Austro-Americana«.

Slovenski Rafael ima resno voljo, da gre z dobrim svetom in s priporočilnimi listki izseljencem na roko. Carati seveda ne more, skrbeti tudi ne za uradnika, ki naj bi bil vedno izseljencem na roko v Ljubljani. Kar se more, se pač stori, to pribijemo, stori več, kakor marsikje drugod. Mogoče bi se dalo izvesti, da dobe izseljenci priporočilne listke v tajništvo S. L. S., a nikakor ne gre, da bi morali Ljubljanci vse storiti. Zato naj domači izseljenški odsek skrbi za to, da dobe izseljenci že doma potrebna navodila. Saj imamo v ta namen že precej napisanega. Kažipot v varstvo izseljencev je še vedno aktualen, dobi se v »Katoliški Bukvarni«, Ljubljana. Stane 20 vinarjev. Vsaki izseljenški odsek naj si nabavi več »Kažipotov«, ki naj ga izseljenci že doma pridno prouče, da se obvarujejo med potjo škode. Odsek imej tudi na razpolago priporočilne listke, ki naj jih dá izseljencu predno odpotuje. O varstvu izseljencev naj priredi odsek predavanja. Zbrane naj ima vse izstriške o izseljevanju, da bo tako vedno poučen o stanju izseljevanja. Samoobsebi umevno, da mora biti v vednem, trajnem stiku s S. K. S. Z., ki je po svojem poročevalcu v trajnem stiku z Družbo sv. Rafaela.

Delavski odseki.

Neorganiziranega delavstva imamo še mnogo po našem jugu po tvornicah, delavnicah, po gozilih in pri poljedelstvu, po rudnikih in pri trgovini, po pisarnah, gostilnah in v poselski službi. Čakati pa ne smemo, da nam socialna demokracija prodere v vse naše delavske vrste. Čakati ne moremo, da bi se za vsako vrsto napravila velika in močna zveza za celo državo. Posameznih samostojnih strokovnih društev ne moremo ustanavljati, kjer ni večjega števila delavcev ene vrste.

Zato je nujno potrebno, da se naša s. k. izobraževalna organizacija živo in z vno zavezame za delavsko organizacijo. V smislu sklepa glavne skupščine S. K. S. Z. mora ustanoviti vsako izobraževalno društvo delavski odsek. Ta naj se pred vsem seznani z načeli protivrske in protinarodne socialne organizacije, ki bo silila v vse sloje, ki bodo po splošnem zavarovanju zavarovani.

Delavski odsek naj se nadalje popolnoma seznani s pravili »Jugoslovanske strokovne zveze«, ki jih dobi vsak odsek, ko se ustanovi. Stvar je nujno potrebna, zato je častna dolžnost vsakega izobraževalnega društva, da takoj ustanovi delavski odsek. Saj pozvana so bila že vsa. Upamo, da se kmalu odzovejo pozivu S. K. S. Z.

× × ×

Naš čas je resen. Smotrena, enotna izobraževalna organizacija zahteva nova pota z novimi kažipoti, ki jih zahteva moderna naša doba. Izobraževalno društvo naše brez Orlov, brez obmejnega obrambnega odseka, brez odseka za varstvo v tujini, brez izseljenškega varstva in brez delavskega odseka ne izpolnjuje več svoje dolžnosti, ker ne pozna discipline. Brez discipline so nova pota nemogoča!

Germanizacija v Tržiču.

(Poročila iz Tržiča.)

t Prismođarije Nemcev. Kakor je znano, imajo tu Nemci šulferajnsko šolo brez zadostnega števila nemških otrok. Sedaj so napravili lov na otroke, ki v vsej svetlobi kaže nemško kulturo. V tovarni Glanzmann in Gassner so razdelili privranci slovenskim delavcem letake, ki pozivljejo starše, naj dajo otroke v nemško šolo. Slavni tržički župan Mally — baje potomec Cimbrov — je izdal v svoji tovarni poziv, da kdor ne da svojih otrok v omenjeno šolo, tisti dobi nazaj delavsko knjižico, ker s tem se zameri njegovemu veličanstvu, tovarnarju germanizovalstvu. Kaj pravi k temu nasilstvu državno pravoštvo; g. poslanec našega okraja, posežite tu vmes! Odbornik kraj. šolskega sveta nemško-slovenske šole Goeken pa je tudi v svojih delih za mater Germanijo vreden tovariš svojih tevtonskih bratcev. — To so tovarne, kjer se fabricira posili-nemštvo! Starši-delavci naj prodajajo svoje otroke za — pičli vsakdanji kruh! Nemec naj je gospod — Slovenec bodi samo hlapec!

t Prijaznost treh nemških tovarn je tolika, da Slovencem ne pripisujejo več zmognosti kot da se povspnejo od delavca do mojstra. Pisače pa kolportirajo iz cele Avstrije, izključeni so seveda Slovani. Domačin, molči, če ne še hlapec ne boš!

t Lokale za šulferajn daje še vedno Slovenec Klofutar. Ko bi imel ta gospod narodni ponos, bi ne trpel, da se pod njegovo streho vzgajajo — janičariji.

t Vodja šulferajnske šole je neki Scheliwsky, ki se pa že zelo kolegijalno spreha z učiteljem Miklitschem, ki podučuje IV. razred na nemško-slovenski šoli. Delata načrte, kako bodeta ribarila za mater Germanijo.

t Razburjenje vsled nemškega terorizma je veliko. Če bi napravili sedaj kake tajne volitve, bi Nemci frčali iz vseh odborov, da bi bilo lepo opazovati. Pričakuje se, da se stariši spomnijo na terorizem Nemcev pri vseh tajnih volitvah. Pa dla bode moč Nemcev pri odbori in več ne bode vihteli biča nad domačini tuje!

× × ×

»Bolgarski radikalni tisk je zopet začel ščuvati zoper kralja Ferdinanda. Zadnja številka radikalnega lista »Den« je na primer prinesla na uvodnem mestu članek, iz katerega navajamo sledeče vrstice: »Demonstracij, ki jih kralj Ferdinand tako čisto zoper »svoje« Bolgare uprizarja, bi tako lahko svoje ljudstvo ne trpel. Lani so Bolgari proslavljali spomin največjega in najbolj imenitnega zgodovinskega dogodka, tisočletnico pokristjanjenja carja Borisa. A sedanjí vladar Bolgarske, ki tako rad »moji Bolgari« reka, se le-te slavnosti ni udeležil, ampak je zapustil Bolgarsko baš pred slavnostjo in niti s kakšno brzojavko se slavnosti ni spomnil. Letos meseca avgusta se je bolgarski narod spominjal tistih junakov, ki so v boju za bolgarsko svobodo kri prelili; a bolgarski kralj zopet ni prekinil svojega potovanja v tujini, da se v sredi svojega ljudstva udeleži slavnosti. Zgodilo se je docela nekaj izživajočega; bolgarski kralj je proslavljal v tujini spomin nekega mažarskega princa! Kakšna razžalitev bolgarskega naroda! Bolgari so proslavljali tiste, ki so v boju za svobodo padli na bojnem polju in bolgarski kralj je ravno ob tem času klečal na grobu princa, ki je s celo mažarsko aristokracijo nastopil zoper osvoboditev Bolgarije! Ali bi kateri drugi narod trpel takšno razžalitev od strani tistega, ki nosi njegovo krono? Ne moremo si misliti, da bi bolgarski vladar, ki skoraj celo leto preživi v tujini, ne mo-

Slovinci ne pozabimo sedanjega terorizma, ko pridejo občinske volitve, volitve za krajni šolski svet. Nemci naj ukazujejo po tovarnah, zunaj tovarn naj neha njih ukazovanje!

t Kako se norčujejo v Tržiču iz ljudi. Za pretekli četrtek je klical občinski sluga, da bode dražba v hiši »Vanderhovca«. Kupci so ta dan prišli na lice mesta, a so zvedeli, da je premeteni župan v svoji tovarni imel prodajo — pod roko. Seveda, slovenska tvrdka Kozinova, to je tista, ki ga bode na dno njegove premetene duše. Odpustil je že iz svoje tovarne neko delavko samo za to, ker dela nje mož v Kozinovi tovarni. Se bodo že še pristigli rožički temu možu in njegovim ničboljšim bratcem!

t Naval otrok na nemško šolo je bil tolik, da niso mogli vseli sprejeti. Nemci bodo seveda to po svoje izrabljali, v resnici pa ne more biti drugače. Vsled takih groženj so se gotovo zbal mnogi slovenski starši, da so hoteli vpisati svoje otroke v šulferajn.

t V nemško-slovenski šoli se otroci naučijo istotako nemščine, saj se ta štirirazrednica še drugače mnogo razlikuje od drugih štirirazrednic. Slovenci še s to nismo zadovoljni, dokler nam bode v četrtem razredu prakticiral gotov Miklič o zgodovini starih Germanov. O zgodovini Slovencev se še tu ne sliši niti v culukferškem jeziku. Računstva se učenci na ljubo nemškemu jeziku niti toliko ne naučijo kot na enorazrednicah na deželi. V drugo pa še kaj!

„Klerikalna“ blamaža.

(Dopis iz Litije.)

Krasno uspela slavnost v Šmartnem, osobito pa veličasten pohod Orlov skozi trg Litijo je nekatere kroge v Litiji popolnoma spravil iz narodne letargije. Grozovita zavist jih kolje. Dasi ti ljudje še polna nimajo o skupnem delu, jih vsaj zdaj pri tej priliki družijo sovraštvo do napredujoče krščanske misli. Že pri odhodu Orlov je bilo zanimivo opazovati na kolodvoru znane obraze, ki v narodnem življenju niti drug drugega ne pogleda, sedaj pa so bili združeni v žvižganju in psovanju naših somišljenikov. Osobito fino so se obnašale nekatere ženske, omenjamo »filijalko« Rožunko, katere mož se ravno sedaj ponuja po Dolenjskem s svojimi slikami po naših izobraževalnih društvi, neki Ravnikar se je drl kot žaba, pri drugi priliki se bo ravno tako produciral za Čobalovo propagando. Ta je tudi plakate trgal po Litiji. Lajovčeva rodbina je bila vsa na kolodvoru, od malega do starega, nastopili so proti nam menda v zahvalo, ker njih gostilne in prodajalno obiskujejo naši somišljeniki, kajti litijska inteligenca dosledno prezira Lajovčeve prostore in Lajovčevo rodbino. V soboto se je produciral Lajovčev Milče s svojo gospo, ki je do zadnjega časa igral dvojno vlogo in je tik pred slavnostjo za božjo voljo proslil Z. T. O., da bi Orli v njegovi gostilni zajtrkovali. Na kolodvoru je pa pokazal svojo barvo, in prav je tako! Saj ne bo treba naših somišljenikov poditi iz gostilne in prodajalne. Milče dobro čuti, da je zaigral svojo vlogo pri naših somišljenikih, je pa toliko prefrigan, da pri liberalcih kuje železo, dokler je vroče. Kar sam je natisnil plakate in na svojo roko sklicuje ustanovni shod »prepotrebne« sokolskega društva. Misli, da bodo liberalci tako primorani priti pometat pajčevine v

njegov redno prazni salon. Mi, ki dobro poznamo Litijčane, lahko sklepamo že naprej, da se mu ta manever ne bo posrečil. Nedeljske demonstracije so privedli mlečnozobi dijaki, drugi Litijčani so se je udeležili le bolj iz zabave, zdaj pa ravno dijaki odhajajo in ž njimi navdušenje. V Litiji pa ostane pri starem. Če bi Litijčani imeli kaj smisla za organizacijo, imajo na razpolago požarno brambo in Bralno društvo, kateri društvi sta le še na popirju. Pri telovadni organizaciji je treba ljubezni in požrtvovalnosti, tega pa ti ljudje ne poznajo. Par krokarskih noči in nekoliko kričanja in žvižganja po Litiji lahko pričakujemo, potem bo pa konec.

Sicer pa le ustanovite »Sokola«. Krokarjev in požeruhov se ne manjka v Litiji, kar je pa pametnih fantov, bodo pa pomnožili naše vrste.

Velikanski fiasko, o katerem poroča »Narod«, so bile le želje litijske liberalne inteligence, pa so se za nas izpremenile v velik, impozanten manifestacijski shod. Dokaz je to, da je prišel zaslani »Narodov« dopisnik šele včeraj k zavesti in napisal to farbarijo. Pustimo mu veselje, naj farba, da se bo vendar enkrat prav pošteno nafarijal. Skoraj je brez pomena odgovarjati temu mazaškemu dopisniku, kajti gotovo ni par dni in noči pred našim dohodom spal same boleti in tako ni videl lepih naših vrst. Zato z mirno vestjo potrdimo, kar smo prvotno napisali. Ne spuščamo se v daljšo polemiko z zaspanim dopisnikom, konstatiramo pa, da so bili litijski smrkolini prvi zjutraj in nazajgrede istotako prvi, ki so nas izživali. Mi pa nočemo imeti takega orožja. Zato pa, Orli, v boj, z najboljšim orožjem — delom.

Burna občinska seja v Spodnji Šiški.

(Dopis iz Šiške.)

Pred nedavnim časom je bila občinska seja novozvoljenega odbora. Kakor se je pokazalo v tej seji, ima obstoječi odbor resne misli, upravljati Šiško nekoliko v modernem smislu. Sklenilo se je takoj, da se popravijo od starega narodno-naprednega (rekte liberalnega) odbora popolnoma zanemarjene ulice. V sedanjem novem odboru sede, ne oziraje se na različna politična mišljenja, moške, katerim je v resnici v prvi vrsti namen izboljšati zanemarjeno šišensko upravo. Od starih občinskih odbornikov je še nekaj virilistov, katerim seveda samoobsebi umevno, ni po godu, da se je občinski odbor spodnješišenski demokratiziral.

Takoj pričetkom seje prišlo je do burnih prizorov, kateri so imeli tudi sodne posledice. Posebno zanimivo pa je bilo, ko vstane neki socialni demokrat, kateri v resnici ni zmožen slovenskega jezika, ker je rojen Nemec in hoče utemeljevati svoj nujni predlog glede svetih maš, katere naj bi se vsaki dan vršile v cerkvi spodnješišenski. Seveda je predlagatelj hotel govoriti v nemškem jeziku, na kar pa nastane huronsko vpitje od strani liberalnih virilistov. Predlagatelj, videč to, pravi, »dobro, bodem pa po slovensko povedal«, in res možakar je z velikim trudom povedal v slabi slovenščini to, kar je predlagal. S tem je pripoznal predpravo slovenskemu jeziku. Takoj nato pa prečita sedanjí župan g. Pogachnik pogodbo, katero je sklenil bivši liberalni župan spodnješišenski, še pred svojim odhodom, z vodovodno zadrujo, katero vodi velenemec in rajhovec Kreuzer. In ta pogodba, katero je sklenil

ukaza, trudi se ubiti poljske šole s tem, da onemogočuje v njih pouk revne poljske mladine. Ko je nedavno ruska birokracija razpustila »Poljsko šolsko matiko«, skrbelo je za poljsko zasebno šolstvo društvo pod naslovom »Tow. wpisów szkolnych«. Delokrog tega društva ni bil tako obširen, kakor poljske »Matice«, zakaj njegova naloga je bila nabirati prispevke za vpis v poljske zasebne šole, in to za deco, katere revni stariši niso mogli vpisnino (100 in tudi več rubljev) plačati. Kako je društvo delovalo, dokazuje okolnost, da se je lani nabralo 13.000 rubljev. Na ta način se je omogočilo tudi revnim otrokom obiskovati zasebne poljske šole ter tako bojkotirati državne ruske šole. In le-ta bojkot ruskih šol je bil povod, da je ruska birokracija društvo razpustila. Ruska vlada namreč misli, da poljski otroci bodo prisiljeni obiskovati ruske šole. Kakšne bodo posledice tega najnovejšega ruskega čina, pokaže šele bodočnost. Razpuščenje omenjenega društva je v neposredni zvezi z drugimi dejstvi, ki so se v zadnjem času vršila v poljskem kraljestvu. Čenstohovska razstava in njen velik uspeh, razvoj narodne zavesti vsled neprestane zveze Poljakov iz vseh treh saporov, intenzivno delovanje vseh poljskih društev, navsezadnje obisk Čehov v kraljestvu, ki so se na lastne oči prepričali o gospodarstvu ruske birokracije — vse to pravzaprav je tudi dala povod k najnovejšemu surovemu činu ruske birokracije.

gel prekiniti svoje potovanje, da se udeleži važne slavnosti svojega naroda. So Bolgari, ki trdijo, da kralj Ferdinand nima rad Bolgarov in jih ne more trpeti ter zavoljo tega tako čisto potuje. Ali je to mogoče? Nočemo te uganke reševati, ali toliko moramo konstatirati, da bolgarski vladar, ki se tako rad imenuje »car Bolgarske«, se še nikoli ni udeležil narodnih bolgarskih slavnosti, pri katerih bi imel biti prvi.

× × ×

Nekateri bolgarski listi se pritožujejo, da izobrazba pravoslavne duhovščine na deželi je zelo nizka. Dočim katoliški duhovniki so svetovalci in učitelji svojih župljanov v vsakem pogledu, pri pravoslavni bolgarski duhovščini tega ni in tudi tega noben zahtevati ne more, ker njihova izobrazba je na zelo nizki stopnji. V turški dobi — piše neki bolgarski list — je bila bolgarska duhovščina spoštovana, a sedaj ne več. Zakaj? Mora se vedeti, kakšne ljudi kot duhovnike bolgarski pravoslavni sinod na deželo pošilja. V mestu se še nahajajo duhovniki, ki so študirali duhovno semenišče, a na deželi kot duhovniki delujejo bivši učitelji, uradniki, feldvebeli in drugi ljudje z omiko, ki ne sega dalje nego do drugega ali tretjega razreda srednje šole. Zato bolgarski listi zahtevajo, da naj se v večjih bolgarskih mestih ustanovijo duhovna semenišča.

Boltatu Pepe.

se u use zaprl. Tud jest sm tega mnejna, de b se mogli ta dan use zaprt, ampak ne štacune, ke sa pr te reč skus in skus nadoužne, zaprt b se mogli tiste leberalne pravkarje, ke sa uržah, de sa se Sluveni klub temu, de sa izubrazen in spudobn lde, tku deleč spuzabil, de sa tku zdeujal, kokr deujaja sam ta divi narudi, kereh še kultura ni ublizna, ampak kar zdrkha mem nh in pa Nemci, kere je dumišlavast in ušabnast tku zmešala, de se jh na more več med pametne ldi prševat, ampak med todne, kar je že tud sama slaua ulada sprevidla in jh uzela pu cel Austri pud soj varstu.

Jest rečem, de lansk let usori nisma prou naredl, de sma mi Sluveni na ta viža vnačal diujanje tujskhe Nemcu in nemškutarju; sej vnder če me u en pes agriznu, na um še jest, ke me je Bulh pa-

slovenski liberalni župan, čujte in strmite, bila je — n e m š k a !

Vilče Maurer si je mislil: »zlomka, če sme ljubljanski župan Ivan Hribar podpisovati nemške pogodbe, zakaj bi se pa jaz pred svojim odhodom ne ovekovečil z eno nemško pogodbo, in res možakar je s tem činom sebe ovekovečil in položil nemško krono na glavo umirajoči liberalni stranki v Spodnji Šiški.

Avstrijski slovanski katoličani!

18. septembra 1909.

»Pota krščansko - socialne stranke«, tako je naslov uvodniku »Reichspost« 17. t. m. Res, čas je o potih krščansko - socialne stranke premišljevali in sicer o tem, kam so zabredla!

Globoka žalost mora prešiniti srce vsakega avstrijskega katoličana, ki bere, kako se šefurednik »Reichspost« sili braniti dr. Luegerja, pod kojega imenom se je zglasna predloga Axmann-Kohlisch v seji nižje - avstrijskega deželnega zbora 17. t. m. vnošč vložila. Da potrebuje ime Luegerjevo take obrambe, to je, kar danes vse še trezno in res katoliško misleče nemške in slovanske katoličane v Avstriji družijo v zavesti, da je krščansko - socialna stranka s svojim vodstvom vred izgubila kompas resnice in pravice in politične previdnosti in da odsej v nobenem oziru ne more več služiti avstrijskemu katoličanstvu za zgled, kaj še da bi si glede njega prisvajala moralno vodstvo. Ime Lueger danes ne pomeni več, kar je pomenilo!

Lex Lueger - Axmann — žalibog da bo odzad naprej to ime nosila — je tako krivična, da pač še nobena postavodajna korporacija v Avstriji, odkar imamo ustavo, ni take predlagala, niti ne svoje čase po zelo slabem glašu sloveči tržaški dež. zbor. Še več — niti Ogrska, ki jo krščanski socialci neprestano napadajo, nima take postave in skrajno brutalna lex Apponyi, ki se zdaj rumunski episkopat po pravici upira, ne vsebuje take krivičnosti kakor tisti predlog, ki je zdaj zvezan z imenom Lueger. Lex Apponyi čeprav v zelo skromnih mejah vendiarje pušča v šoli nemažarskim »nedržavnim« jezikom nekaj prostora, a lex Lueger odreja nemškimi jezikom na Nižje - Avstrijskem tudi zadnji kotiček. Čemu bi zopet vse na široko opisovali — saj delajo kršč. soc. vedoma krivico, ko ta predlog očito nasproti temeljni in drž. šolski postavi forsirajo. Principielno sankcionirati, da mora na vseh javnih šolah, ljudskih, srednjih in višjih, v kakih deželi biti le en poučevalni jezik neoziraje se na ogromno število drugojezičnih državljanz, ki imajo od Boga in po naruri pravico, svojo dečo v svojem jeziku vzgajati, to se pravi pravici naravnost v obraz puniti!

Krivico lahko, kdor jo dela, zagovarja, če jo pa zagovarja vedé in če jo vrh tega zagovarja tako, da se vidi, da mu je le za to, da sploh nekaj reče, dobro vedo, da nič pravega reči ne more — kdor tako dela, temu pravimo, da je korumpiran. Nočemo tega včerašnji »Reichspost« očitati, vendar pa se njen zagovor ne giblje dosti menj kot 180° v loku stran od resnice. Bere se na več mestih, kakor da bi se iz resnice in pravice hoté norčeval, kar je za krščanski list precej pogansko. Krščanski socialci hočejo Nižje - Avstrij-

ske v interesu cele države nacionalnemu boju odtegniti — Čehom se s to postavo noče ničesar vzeti, kar že imajo — Čehi bodo z Nemci veliko lažje izhajali in se kulturno gibal, ako se s pomočjo lex Lueger odstrani nezaupanje, ki ga goji nemško prebivalstvo do Čehov — o, vsi atenski sofisti, ki se je imel Sokrat z njimi bojevati, kakšni pritlikavci ste nasproti nemškimi krščanskimi socialcem. Bielohlavek vas za dva sežnja prekaša! Argumenti »Reichspost« se vsi gibljejo v temeljni misli: »Odsekajte Čehom glave, in potem ne bo sploh nič več nacionalnih bojev, niti nezaupanja Nemcev do Čehov.« To je edino logiška posledica iz premis krščanskih socialcev, ki so si mojstrsko prisvojili moralno očeta svobodomislovcev, Friderika Nietzscheja.

Nič kaj častno ni za krščanske socialce, da je v seji nižje - avstrijskega deželnega zbora moraš soc. demokrat Seitz vzeti katoličanstvo v zaščito pred nemškimi krščanskimi socialci! Bielohlavek ni mogel s svojimi gostilniškimi vici paralizirati pomenljivih besed rdečkarja Seitzja, ki je dejal:

Do danes sem mislil, da je ideja katoličanstva zadosti močna, kakor je močna in velika katoliška Cerkev, da saj med svojimi lastnimi pristaši lahko ustvari saj nekoliko narodne strpnosti; danes pa sem se o nasprotnem prepričal.

Seitz je le eno napako storil — katoličanstvo je pač močno in pravično dovolj, da svoje pristaše nagiba k pravičnosti tudi v narodnem oziru — a če ni močno dovolj, da to doseže pri dunajskih krščanskih socialcih, tega so slednji sami krivi. Zakaj, o tem rajši molčimo...

Kar je Lueger govoril, je tako, da, čim krajše se pove, tembolj je zanj in za njegov ugled, ki mu ga na stara leta nočemo kratiti. Vse, kar je povedal, je bilo to, da hoče nemški narodni značaj Nižje - Avstrijske varovati in sicer z ustavnimi sredstvi in da upa, da bo močan dovolj, da od vlade to doseže. Lueger naj s svojo vestjo opravi, če smatra očitno kršenje drž. postav za ustavno — Seitz mu je to dovolj jasno povedal. Ampak še bolj žalostno je, da se je v tem zboru oglašil prelat, služabnik cerkve, rektor dunajskega vseučilišča Swoboda, da to postavo brani z zastarelim argumentom, da treba zgodovinsko nastale razmere tudi za bodočnost ščititi — v sveti teologiji in v moraliki to gotovo ni nikjer zapisano. V katoliški moraliki tudi ni nikjer načel, da namen posvečuje sredstva in zato tudi ni dovoljeno v svrhu »preprečenja nacionalnih zdražb« delati Čehom krivico...

Krščanski socialci so se udnjali svobodomiselnim nemškim nacionalcem. »Vaterland«, kateremu vsa čast in globoko spoštovanje, da se ne boji krščanskim socialcem v obraz povedati, da delajo krivico in kršijo zakon — »Vaterland« opozarja Luegerja, da so ravno nemški svobodomiselnici ustvarili državni temeljni in šolski državni zakon, ki zagotavlja pravico pouka v materinščini in preseljevalno svobodo, katero hočejo zdaj Slovanom kratiti. Dober udarec! »Vaterland« pa opozarja tudi na to, da krščanski socialci politično nemodro ravnaajo. Vlada dela za sporazum med Čehi in Nemci, krščanski socialci pa forsirajo lex Lueger! Češka ministra v kabinetu bi morala odstopiti, parlament bi bil izgubljen, vse podrt.

Naj bo, kakor hoče. Eno bo ostalo za vedno: predlog Lueger - Axmann - Ko-

lisko je prva pest zemlje na grob, v katerem leži prvenstvo nemških krščanskih socialcev, v kolikor so si ga prisvajali — za slovanske katoličane pa je prišla ura, da vzamejo v roke avstrijsko katoliško stvar, ki so ji nemški krščanski socialci postali mačeha!

Poslednji trenutki cesarice Elizabete.

Grofica Irma Sztáray, bivša dvorna dama, je napisala zanimivo knjigo o umoru naše cesarice Elizabete. V tej knjigi je pisano sledeče:

Bilo je dne 10. septembra ob 1. uri in 30 minut popoldne.

Šle smo šetati na obalo jezera. Ko smo prišli kraj spomenika Herzega od Braunschweiga, je rekla cesarica radostno in brezbrizno, kazaje na dvojce dreves:

»Glejte Irma, kostanji cvetó; tudi v Schönbrunnu imamo taka debela, ki dvakrat cveto. Cesar mi piše, da so sedaj v polnem cvetu.«

V tem času sem opazila, kako je neki človek prihajal od drevesa do drevesa bližje. Stopila sem korak dalje in se postavila pred cesarico.

Ta človek pride bližje in iztegne roko proti cesarici. Cesarica se je zgrudila na zemljo brez vsakega glasu. Sklonila sem se k njej vsa presenečena. Cesarica je odprla svoje oči in pogledala okoli sebe. Njen pogled je pričal, da je bila pri popolni zavesti. Oprla se je na mene, in se nalahko vzdignila s zemlje.

Neki kočijaž nama je pomagal. Bog mu povrni!

Tako kakor je stala cesarica pred menoj, je bila podobna formalni lepoti. Oči so se ji zasvetile, lice pa zarumenelo. Krasi njeni lasje so kakor venec obkroževali glavo. Cesarica je bila neopisno lepa in krasna. Ko je vsled tega moja radost obvladala strah, sem vprašala cesarico:

»Vaše Veličanstvo, je-li se Vam je kaj zgodilo?«

Da je bilo v oni prokleti roki bodalo, nisem slutila niti jaz, niti cesarica.

Cesarica je popravila na glavi klubuk, vzela solčnik, pozdravila občinstvo in obe sva šle dalje.

»Prosim Vas, povejte mi,« je vprašala cesarica, »kaj je pravzaprav hotel ta človek. Ta strašni človek.«

»Ne vem, Veličanstvo, mogoče je to kak zločinec.«

»Morebiti mi je hotel ukrasti uro,« je rekla cesarica po nekoliko trenutkih.

S hitrim, prožnim korakom je šla cesarica poleg mene, njeno obnašanje je bilo čvrsto. Moje ponudene roke ni hotela sprejeti.

Čez nekoliko časa me je ponovno vprašala kraljica:

»Kaj ne, sedaj sem jaz blede.«

»Nekoliko,« odgovorim. »Mogoče od strahu.«

Ko sem nato po nekoliko hipih pogledala cesarico, sem opazila, da so se poteze njenega obraza bolešno raztegnile. Zaprošila sem jo, naj mi pove, če ji je mogoče slabo. Cesarica je na potu večkrat močno prebledela, opazovala sem vsak njen korak.

»Mislim,« rekla je pozneje cesarica, »da me nekoliko bole prsa, a tudi to ne vem gotovo.«

Prišle smo na parobrodsko čakališče. Še preko mostu je šla cesarica z lahkim

korakom. Ko pa je stopila na ladjo, je padla v nezavest.

»Prosim Vaše roke,« je rekla cesarica z umirajočim glasom.

Prijela sem takoj cesarico, komaj sem jo mogla držati, glava se ji je sklonila na prsa, pokleknila sem.

»Zdravnika, zdravnika, vode!«

V smrtni bledosti, z zaprtimi očmi, ležala je cesarica na svojih rokah. Strežaj in drugi so prinesli vode.

Ko sem z vodo orosila čelo in trepalnice, je odprla cesarica oči, in z grozo sem zapazila v njih smrt.

Mislila sem, da jo je zadela srčna kap. S pomočjo dveh gospodov, odnesli smo cesarico na krov in jo položili na neko klop.

»Kje je zdravnik? Ali ni na ladji zdravnik?« zaklicala sem okoli stojječim.

Nato je pristopil neki gospod in ponudil pomoč svoje soproge, ki se je razumela na oskrbovanje bolnikov. Gospa Dardela, tako se je imenovala, je odredila, da smo odvzeli kraljici steznik, medtem ko ji je neka milosrčna sestra polila čelo s kolonjsko vodo.

Ta čas se je ladja začela gibati.

Kraljica je odprla oči, ležala nekoliko časa, zamišljeno gledajoč, kot bi se hotela orientirati, kaj se je z njo zgodilo. Potem se je vzdignila in sedla na klop. Mi smo ji pomagali in cesarica je šepnila tuji gospodi — Merci! (Hvala.)

Klečala sem pred cesarico, motrila poteze njenega lica ter prosila milosti neba.

»Kaj se je zgodilo z menoj?«

To so bile zadnje besede cesarice; nato je padla popolnoma v nezavest.

Kraljica je nosila črno svilen obleko, ki sem jo na prsih odprla. Takrat sem opazila na srca, v bližini okoli srca, temen madež, v velikosti srebrnega goldinarja. Kaj je bilo to?

Istodobno se nam je vse pojasnilo. Odstranila sem srajco, ter zagledala v okolici srca malo brazgotino, pokrito s posušeno krvjo.

Luccheni je zabodel cesarico z bodalom!

Jeseniške novice.

J Shod. Jutri, v nedeljo, dne 19. t. m., ima krščanskosocialno delavstvo shod na Javorniku. Pričetek ob pol štirih popoldne pri Vodičarju. Poroča gospod poslanec Piber. Upamo, da se tega shoda udeleži vse krščansko misleče delavstvo in da bo ta shod veličastna manifestacija proti neslanostim svobodomislecev. Delavstvo, pokaži se in nastopi za svoje interese!

J Shod svobodomislecev na Jesenicah pri Humru preteklo nedeljo je bil tako klavrn, da se ga sramujejo vsi svobodomislci. Sociji so mislili, da bodo s svojim hobnanjem po »Napreju« spravili vse brate na shod; nazadnje pa so bili na shodu celi trije železničarji. So pač ugriznili v kisló jabolko! Ni čuda, da je Humer tako iznenađen; mislil je na masten dobiček, ki ga je upal dobiti v svoji gostilni, sedaj pa tako razočaranje! Ne ve, nad kom bi se znesel! Ker nima drugega, pa tava po hišah in izprašuje, kaj je gospod župnik v nedeljo v cerkvi pridigoval zoper svobodomislece. Ljudje, ki hodijo v cerkev, pa mu odgovarjajo, naj gre kar sam v cerkev poslušat, ga bo stalo manj truda, kakor da hodi od hiše do hiše. Dokler bodo

met dau, šou psa nazaj ugriznt, ampak ga um na druga viža štrafu, in mi b Nemce in nemškutarje lahko tud drgač štrafal. Sevede tega nisma mi uržah, de sma tekat tku globok padl, kokr Nemci in nemškutari ležeja, ampak uržah sa tist leberaln prvakar, ke sa nas li temu iz huj-skajnam zapelal; tem leberalnem prvakar-jm se pa tud na more naprej metat, de sa naredl tu iz naumnast al pa nepremišle-nast, ampak iz dobr premišlene pulitke, kar se je pukazal unkat u štari »pr ta kr-vaumo mašetne«, ker sta se gespud dohtar Taučar in pa dohtar Uražen med saba špeterala, kdu bi pametne kurake dela iz soja pulitka.

»Jest pravem,« je reku gespud dohtar Taučar, »de ta nar bi pametn pulitičn kurak sma naredl tekat, ke sma se iz Nemcem zvezal in zatu na morm zapu-past, de je našga vesokpuštva in use časti urednga gespuda žepana in našga priatla sram, de je ta pugodba iz Nemcem pudpisu in da ja je tulk časa tajiu in skri-vu; če b blu pu mojem, b ta pugodba še doms velala!«

Dohtar Uražne pa, ke če zmeri usaka reč ta nar bulš vedet, ta gespud dohtar Taučarjuva samuhvala ni bla nč kej ušeč, zatu ga je začeu zafrkavat: »Kua pa mate prouzaprout ud tega vašga ta nar bi pametnga pulitičnega kuraka, kua? Druzga nč, kokr de je Kregar Hribarja prou pu paragrafeh u kupčisk zbornic speglu. Douge misove mate ud tiste vaše pugodbe in

nč družga. Jest pa pravem, de sm ta nar bi pametn pulitičn kurak naredu jest tekat u »Mestnmo dome«, ke sm idem kri razicu, pa pol ke sm se na tu zvezu iz klerikalcem, de sa za moj per pu dežel ageteral. Ta moj kurak m je nesu pu ta malem dvestutaužent kronc in če en kurak nese dvestutaužent kronc, je prou gvišn bi pametn, kokr pa en tak, ke pr-nese sam douge nusove.«

»Toj kurak je biu že pametn, tu t prou dam,« udguvuru je gespud dohtar Taučar mal usramučen, de ga je dohtar Uražen iz sojem pulitičnem kurakem uzad pustu, »ampak pumisl, da sma mel tud žrtve in marternke.«

»Žrtu že, tist na morm tajit,« udrezu se je dohtar Uražen in mal pud nusam ku-cine u vornga djau, »ampak martrnki sa pa še večl tist, ke u Preduviču hiš pud štalam stanujeja, de jm kojnsk udcedki kar dol na postle prtečeja, kokr pa tist, ke sa bli pleziran al pa u kajha vržen. In za martrnke sm se jest zauzeu in pustu pu cel Krajnsk zajne u bugime puberat, de sa jm ble tku bulečine mal ulajšane, pa de mene ni tu nč kuštal. Ti in pa toj kristalno čist prijatu Hribar se pa še na zimenta za tiste martrnke pud Preduvičuva štala, namest de b napraula u ta »Sluvenskmu Narude« uklic, de b lđje za srumake zberal in jm tku martr ulajšal.«

»Tu še zmeri lohka strema, sej še ni nč zamejenga; ke se pa more Adamiča in pa Lundra u žeučine nazaj puklicat,

Jest t na morm odpustet, de greš pol, ke sa klerekalci zadost kuntšaft za toja pir-prajarija naageteral, predat pirprajarija in sluvsne kuntšaft nemškutarjem, sam de zaslužē tiste nemškutarske groše. Viš, prjatu, tu ni lpu in ti se še bahaš, de delaš ta nar bi pametne pulitične kurake! Pe na z luč! Če b ti kej nase držu, b na predau soje pirprajarije zdej, ke sa t klerekalci sluvsne kuntšaft prdubl, nemškutarjem, ampak bi biu lepu klerekalcem za tu hvaležen in b pirprajarija sam naprej pehu.«

»Prjatu Taučar, ti preveč guvariš! A na veš, de sm jest dohtar in de na morm ene pirprajarije naprej pelat — — —«

»Pe na pejd! Kua se uš zguvarju! Ke je mou ta pirprajarija še rank Auer u ru-kah, sta mu cela pirprajarija pelala dva osla naprej, pa se je še pr hiš gnar delu, pa b ja ti na mogu naprej pelat, ke s dohtar! En dohtar, kokr s ti, u pa vnder še lohka tu skp spravu, kar dva osla sprautal!«

»Ti, če na uš beseda nazaf uzeu, te um tulk upiju, de se t u ceu žeučine na ksilhte flek puznou! Kua me uš tle h oslem glihu!«

»Fajn pa guvariš! Se t puzna, de s mou precej iz prajarskem hlapcem za upraut! Ampak mene na uš ugnou, predn t na um puvēdu use, kar t mam za pu-vedat. Za kua s pa začeu in se bahu iz soja pulitka, ke b mogu bt veseu, de sma mi tih in de trpema med saba u ubčinskem

svete, ke s tud nas iz soja pulitka zapelu de sma t za nč uredn traunk udstupil lep senčnat ale, de s postavu nemškutarjem gumazine in ga tem bogm šentpeterča-nem, ke morja krvau plačvat mestne duklade, pred nusam preč uzeu, de nimaja u uručin res nekamer več soje kust u senca kuluzit. Če b nam ti puvēdu, kua špe-kuleraš in de misleš soja prajarija iz ti-stem gumazinem pr svetmo Petre nem-skutarjem predat, b t na šli mi nekol na roka, pusebn naš žepan gespud Hribar, ke je tak Sluvan, b se nekol u tu na pu-dau, de b en druh pr nemškutarjeh pre-fite delu.«

»Prava reč tist kočček kustajnuga aleta, ke sm ga zdej nemškutarjem pre-dau! Kua pa trg Tabur pr svetmo Petre, ke ste rekl, de ute park naredl za šent-peterčane tekat, ke ste nhne štíme pr vu-litvah nual, zdej pa iz celga mesta fige — pa ne tržaške — in druga nesnaga tam udkladate, de morja šentpetrčani duhat? A je tu pušten? Kar mouč, prjatu, in se nekar tku nadoužnga na deli, ke veš, de sma usi glih. Zatu s pa nekar druh drug-mu uči na klujma, sej s jh še urane ne, ke maja še bi ojstre klune, kokr mama mi gofle. Tle prim glaš pa piva na za nas srečn izid lanskega dvejsetga septembra ud našeh pulitičneh kuraku pa kar lepu tih budima, de na u nanesu kdu na nus

Boltatumu Pepete iz Kudeluga.

Humrova in podobne glave svobodomiselnosti, se nam pač ni ničesar bati.

j »Delavski dom« na Savi je bil preteklo nedeljo kljub svoji prostornosti mnogo premajhen, toliko ljudstva se je zbralo pri predstavi, pri kateri se je uprizorila drama »Rešenik«. Društveni orkester in gledališko osebje zasluži pohvalo v polni meri. Najlepše plačilo mu je pač prekrasna udeležba. Ljudstvo ve, kje se dobi pošteno razvedrilo, zato se tako krepko oprijemlje »Delavskega doma«.

j **Jutri, v nedeljo**, ob 8. uri zvečer, je v »Delavskem domu« predavanje. Predava gospod kaplan Čuk o svojem potovanju v Lurd. Predavanje bo brez dvojbe silno zanimivo, zato naj nihče ne zamudi ob tej priliki priti v »Dom«.

j **Pretekli teden** so odprli socialnodemokratski konsum, tako se govori. Nekateri vedo tudi povedati, da je sladkor po 24 krajcarjev kilo. Ne vemo, koliko jih bo sedlo na ta cenenj lim; vemo pa, da ne bo dolgo držal, ker se bo prav gotovo silno podražil.

j **Mislili smo**, da Ratečanova hiša gori, ker je ta teden toliko dni stala ob nji nova lestva požarne brambe. Potem pa smo videli, da jo rabi je pleskar, ki pleska Ratečanovo hišo. Kaj vse si liberalci dovoľijo!

j **Golica**. Kljub čemeremu vremenu je doslej obiskalo Kadihnikovo koč na Golici blizu 800 turistov. Prekrasen razgled z Golice bo gotovo privabil od leta do leta več obiskovalcev. Nekaj pa nas je že dni izredno razveselilo. Nemško planinsko društvo je dalo pred leti postaviti na Schreyevem svetu pri Višnarju na Jesenicah napis, v katerem je potvrdilo lepo slovensko ime Golica v »Kahlkogel«. »Slovenec« je nekaj potov podrezal v to nemško predrznost in Schreyevo mlačnost; uspeh je bil ta, da se je g. Schrey osokolil in dal odpraviti tevtonski napis s svojega sveta; in sedaj se na nemški deski zopet blesti pristno ime »Golica«. Tako je prav! Više proti Planini sicer visi na kolu še en »Kahlkogel«, pa upamo, da se bodo merodajni faktorji zganili ter dosegli, da tudi tam pride lepa Golica do svojih materinskih pravic.

j **Župnik Jakelj** se je poslovil od Sv. Križa nad Jesenicami in šel v začasni pokoj zaradi bolehnosti. Ljudstvo se je prav ginljivo poslovilo od njega. Upamo in želimo, da se gospodu kmalu utrdi zdravje in da uvrščen nastopi zopet službo. Za soupravitelja pri Sv. Križu je imenovan čvrsti jeseniški kaplan g. Čuk.

j **Nova šola** se je ustanovila pri Sv. Križu nad Jesenicami. Pouk se je že pričel. Za učiteljico je prišla gđc. Suša. Spomladi se zgradi še novo šolsko poslopje, in tako bo stvar, po kateri so Planinci dolgo hrepeli, uravnana.

Idrijske novice.

j **Zločinsko početje** imenuje dopisnik v »Slovenskem Narodu« postopanje glede prezidave mestne hiše št. 509. Pritrjuje, samo povdarjamo, da so zločin napravili liberalci. Kar naenkrat si izmislijo delati veliko stavbo, vedo, da se bo dekuriralo proti nji in ne čakajo postavnih 14 dni, ako se bo kdo pritožil. Zvečer sklenejo v svoji večini, drugo jutro na vse zgodaj že začno podirati poslopje, ki je stalo komaj šest let in bi se bilo z malimi stroški lahko popravilo, da bi imela liberalna gospoda svojo dvorano; ker so nekateri zoper take nepotrebne stroške ugovarjali in se je nezakonito delo moralo ustaviti, je to zločin, ki so ga napravili klerikalci. Čudna logika.

j **Pravde se prično**, ako deželni odbor ugodi klerikalnemu rekurzu, tako grozi »Narod«. Koga boste pa tožili? Deželni odbor ne, on mora pravično razsoditi, ker ste kršili zakon in v svojem poročilu nalagali deželni odbor. Saj je deželni inženir vam konstatiral, da je bilo strešno lesovje še trdo in nepokvarjeno, ki bi bilo služilo še leta in leta, a občinski odbor je poročal, da je vse gnjilo in preperelo. Deželni odbor vas torej dobro pozna. Tistih 68 klerikalcev, ki so rekurz vložili tudi ne boste tožili, oni so se poslužili le svojih v deželnih postavah zajamčenih pravic. Torej tožiti zamorete le občinske odbornike, oziroma županstvo, ki je z nezakonitim postopanjem vas pripravilo v tako zadrego. To bi bili že davnaj lahko storili, mi se le čudimo vaši potrpežljivosti, da skoraj že dve leti čakate in ne primete onih, ki so tako škodo napravili.

j **Občinski odborniki** bi prav z mirno vestjo stopili pred sodišče in trdni zavesti, da so le ravnali v korist idrijske občine, tolaži »Narod« svoje ljudi. Torej le na dan s tožbo! Deželni odbor pravite, da bi pogorel pred sodiščem, ako bi on tožil, tožite vi, boste gotovo dobili.

j **G. Tušar** se je pritožil zoper javno stranišče ob svoji hiši in c. kr. okr. glavarstvo je zidanje ustavilo. Županstvo se hoče radi tega nad njim maščevati pa mu je ukazalo, da mora v najkrajšem času napraviti na svoji strehi mačke proti drčanju snega. Radovedni smo, katerim po-

sestnikom so enak ukaz vročili. Saj pri starih hišah ne vidimo na nobeni takih naprav, najsibodo lastnina privatnikov ali erarične hiše. Tudi liberalni odborniki imajo hiše, kjer ni mačkov na strehi. Bomo videli, ako bodo tudi ti napravili brambe proti drčanju snega. Poročali bomo že o tem svoječasno.

j **Vera — privatna stvar**. Zadnjič smo omenili, da so nekateri razbili spomenik značujoč kraj nesreče, kjer je utonila Jeklica. A s tem kronika še ni izčrpana. Dohber streljal ob imenovanega stal je letos še drugi spomenik, v katerem je bila postavljena soha Brezmadežne. Tudi čez to znamenje so se spravili. Najprvo so ubili šipo, pozneje se je videlo soho brez nog, krog nje pa obilo kamenja, kar je povedalo vse. Kljub temu se je nekaj časa ohranila soha, dasiravno brez nog. A tudi to ni bilo tem ljudem všeč. Skamnali so jo popolnoma, lesovje pa preobrnilo, tako da ne bo kmalu sledu, kjer je podoba stala. In še vedno trdijo, da je vera privatna stvar.

j **Naše gozdarstvo**. Idrijsko gozdarsko šolo so začasno zatvorili pod pretvezo, da je že mnogo mladeničev, ki so šolo zvršili, a nimajo kruha. Morda jih res že nekaj čaka na službo, a Slovencev med tistimi je kaj malo, pa še tiste bi lahko potaknili, če bi mesta na našem jugu zapolnili s Slovenci. Ako bi to hoteli storiti, bi gozdarske šole še leta in leta v Idriji ne

bilo treba zapirati. Primerno bi pa tudi bilo, da so na domačih tleh domačini v službi. A godi se ravno nasprotno. V tem oziru smo leto za letom na slabšem. Vzemimo za vzgled gozdarsko direkcijo, ki ima svoj sedež v Gorici. K tej direkciji spadajo erarski gozdovi na Kranjskem, Primorskem, v Istri, na Koroškem in v Dalmaciji. Velika večina sveta je na slovenskem, oziroma hrvaškem ozemlju. Prav bi torej bilo, da bi bili gozdni uslužbenci, poduradniki in pomočniki, Slovani. Tako je tudi nekaj bilo. A danes pa je večina uslužbencev Nemcev. Prišlo je do tega, ker so bile erarične gozdarske šole v nemških krajih preje, nego v Idriji. Sicer pa tudi Idrijske šole mislo obiskovali sami Slovenci, marveč po večini Nemci. Učni jezik je bil tudi nemški. Poslanci imajo hvaležno nalogo, da izposlušajo zopetno otvoritev idrijske gozdarske šole na slovenskih tleh, ki naj se tako uredi, da bo bolj dostopna Slovincem, nego je bila dosedanja. Materiala ne bo zmanjkalo, zlasti ker imamo slovensko srednjo šolo v Idriji. Do gozdarstva so Idrijčanje od nekdaj imeli posebno veselje, saj je znano, koliko dobrih slovenskih gozdarjev je dala Idrija erarju v prejšnjih časih, ko so bile gmotne razmere logarjev kaj slabe. Sedaj, ko se je dokaj izboljšalo stanje, ni prav, da bi se okoriščal na naših tleh tujec — Neslovan.

Iščemo nevest

ki si žele nabaviti opremo; ravno tako kupite blago za domačo porabo najceneje v tkalnici

Bratov Krejcar, Dobruška 8642, Češko.

Prepričajte se in naročite si 6 kosov rjuh I^a obeljenih brez šiva v velikosti 150/200 za samo K 1350. Vzorci barhenta in raznega lanenega in bombaževega blaga zastoj in franko. 2439 (1)

OD 12. DO VŠTETEGA 19. SEPTEMBRA T. L. BODE V PRITLIČJU »NARODNEGA DOMA« V LJUBLJANI

GRAFIČNA RAZSTAVA

RAZSTAVLJENE BODO UMETNE REPRODUKCIJE SLIK, UMETNA TISKARSKA DELA IN AKCIDENCE DOMAČIH IN TUJIH TVRDK, VSE IZVEDENO PO NAJNOVEJSIH NAČINI. ODPRTO OD 9. DOP. DO 6. ZVEČER BREZ PRESLEDKA. VSTOP. 40 VIN. ZA OSEBO.

RAZSTAVNI ODSEK DRUŠTVA TISKARJEV NA KRANJSKEM. 2493 4—1

Katoliška Bukvarna v Ljubljani

ima v zalogi

šolske knjige

za ljudske, obrtne, meščanske in srednje šole v najnovejših izdajah.

Seznamke predpisanih učnih knjig oddaja brezplačno.

Bukvarna je založila in v lastni tiskarni tiskala sledeče učne knjige:

Brinar Josip, **Zgodovina za meščanske šole** z 21 slikami, vez. K 2'20.

Matek Blaž, **Aritmetika in algebra** za srednje in višje gimnazijske razrede. I. del broš. K 2'20.

Matek Blaž, **Geometrija za srednje in višje gimnazijske razrede**, I. del broš. K 2'—.

Mazi Josip, **Geometrijski nazorni nauk** za prvi razred srednjih šol, vez. K 1'—.

Pajk Milan, **Zemljepis I. del**, vez. K 1'80.

Pečjak, dr. Gregor, **Katoliški verouk** za višje razrede srednjih šol. Druga knjiga: Resnice kat. vere. K 2'80.

Stroj Alojzij, **Liturgika**. Nauk o bogočastnih obredih sv. katoliške cerkve s 40 slikami, vez. K 1'40.

Svetina, dr. Ivan, **Katoliški verouk** I. knjiga, vez. K 2'80.

Tominšek, dr. Josip, **Grška slovnica**, vez. K 3'—.

Tominšek, dr. Josip, **Grška vadnica**, vez. K 3'50.

Breznik Anton, **Slovenske besede v slovenščini**, broš. K —'80.

Dokler Anton, **Slovarček** k izbranim Ovidijevim pesmim Sedlmayerjeve izdaje, vez. K 1'90.

Grafenauer Ivan, **Zgodovina novejšega slovenskega slovstva**. I. del od Pohlina do Prešerna, broš. K 2'—, vez. K 2'50.

Jeršnovič Anton, **Livijev komentar**, broš. K —'60.

Koritnik Anton, **Slovarček** k I., II. in III. spevu, broš. K —'80.

Katoliška Bukvarna v Ljubljani.

Serravallo

železnato Kina-Vino

Higijenična razstava na Dunaju 1906: Dravno odlikovanje in častni diplom k slati kolajni.

Povzroča voljo do jedi, okrepeča živce, poboljša kri in je rekonvalescentom in malokrvnim zelo priporočeno od zdravniških avtoritet.

Izborni okus.

Večkrat odlikovano. Nad 6000 zdravniških priporočal.

J. SERRAVALLO, c. in kr. dvorni dobavitelj TRST-Barkovlje.

MATTONIJEV GIESSSHÜBLER

naravna alkalična kislina

zdravilni virec že stoletja znana v vseh boleznih

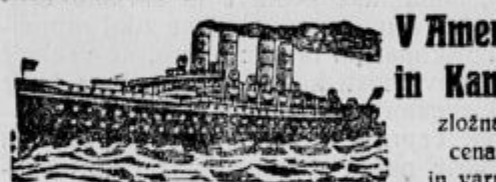
sapnih in prebavnih organov,

pri protinu, želodčnem in mehurnem kataru. Izvrtina za otroke, prebolele in med nosečnostjo. Najboljša dijetetična in osvežujoča pijača.

Izvirek: Giesshübl Sauerbrunn, želez. postaja, zdravilno kopališče pri Karlovih varlih Prospekti zastoj in franko.

V Ljubljani se dobiva v vseh lekarnah, večjih špecerijskih prodajalnicah in trgovinah s jostvinami in vinom.

Zaloge pri Mihael Kastner-ju, Peter Lassniku in Andrej Šarabon, Ljubljana. 114 52—49

V Ameriko in Kanado

zložna, cena in varna

voznja s **Cunard Line**

H 644 52 Bliznji odhod:

iz Trsta, domačega pristanišča: Pannonia 7. septembra, Carpathia, 21. septembra, Ulfonija 12. oktobra 1909.

Iz Liverpoola: Lusitania, največji in najlepši parnik, 18. septembra, 16. oktobra 1909, Mauretania 4. septembra, 25. septembra, 23. oktobra 1909.

Pojasnila in vožne karte pri Andrej Odisek, Ljubljana, Slomškove ul. 25, bl. cerkve Srca Jezusovega

ALOJZIJ ZMITKO

velika tovarna z električnim obratom za

GODBENO ORODJE

v LOUENECH kraljestvo - Češko -

izdeluje vse vrste glasil iz lesa in kovine, pihala za obhode (signale), izvršilec in harmonija brez napake.

STROKOVNA OPRAVA

M 1051 vseh godal in hobnov 26—1

Goslariskratelje Ceniki zastoj

Vsak pes

se zelo naglo privadi

Fattingerjevi mesni

: pogači za pse :

in se dobro razvija.

Zahtevajte cenike, prospekte in brošure o preizkušenih krmilih za pse, perutnino, fazane, kunce, divjačino od tvrdke

Henrik Polsterer,

tovarna za Fattingerjeve pogače za pse in krmila za perutnino

Dunajsko Novomesto.

Zaloge v Ljubljani:

Fr. Grošelj in Peter Lassnik.

V lastnem interesu zavračate vselej odločno vsa ponarejanja.

U tanovljeno 1893. 300 najvišjih odlikovanj.

Slovensko učiteljsko premeščeno iz Kopra v Gorico!

Slovenski učiteljski nam javlja iz Kopra: Šolski nadzornik nam je naznanil, da gremo v Gorico.

Danes dopoldne smo dobili iz Trsta poročilo: Vlada je 16. t. m. brzojavno napovedala tržaškemu namestniku princu Henlohe, da ima takoj odrediti premeščanje slovenskega učiteljskega iz Kopra v Gorico. Ta odredba je povzročena po poročilu namestništva v Trstu, da se v sluzbu premeštevati nikakor ni bati neredov. Gorici. Namestnik je goriški laški depuciji pojasnil, da je dr. Marani ministra napadno razumel. Sicer pa da naj se Lahie razburja, ker je premeščanje v Gorico provizorično in ima vlada namen učiteljske pozneje prenesti v Solkan. Korško šolsko vodstvo je že dobilo nalog, da se preseli v Gorico. Lahie pihajo kakor radje in obljublajo najradikalnejši odpor — vendar če bo vlada znala biti energična, se bo odpor iridentovske kamore kmalu potlačil. Z vlado pa imamo Slovenci še vedno v tem oziru govoriti resno besedo: premeštev v Gorico mora biti definitivna. Solkan naj si baron Bienenrth le izbije z glave!

Ceno češko posteljno perje!

5 kg novo skablj. K 9.80, belje K 12.—, belo kot puh mehko skabljeno K 18.—, K 24.—, spec. nobilo kot puh mehko skabljeno K 30.—, K 36.—, Postelja franco po povzetju. Zmaza dovoljena proti javni poštini. Benedikt Sachsel, Loban 159, pri Plazu, Češka. 2549 8-1

Povest o klerikalnem županu kot vlomilcu.

Iz Šmartna pri Litiji se nam piše: K mladeniški slavnosti dne 12. septembra t. j. je bilo povabljen tudi tukajšnje požarno društvo. Pri odborovi seji 19. avgusta je bilo sklenilo s sedmimi proti trem glasovi, da se društvo odzove povabilu in se udeleži slavnosti. Seveda je ta sklep razveljavil naš »naprednjake« in pridružil in uklinjal so se, tudi vpricho orožnikov, da društvena zastava ne sme iti k »čukom« in da bo zastava na kosce raztrgana, če se pokaže. Toda značajni načelnik in odborniki so rekli: Sklep je sklep, in če smo se udeležili pred par leti sokolske slavnosti, se udeležimo tudi orlovske. Na naročilo načelnika J. Ilvarja sta šla dva člana — odbornika požarne brambe, Verbajs in Medvešek, popolnoma brez vednosti ekipanove, ki je bil isti dan na službenem potovanju, iskat ključev od omare pevškega društva »Zvon«. V tej omari se je našla zastava gasilnega društva vsled pogovora, po katerem hrani tudi pevsko društvo »Zvon« svoj igralni oder v hrabri požarne brambe. Ključ shrambe požarne brambe je na razpolago »Zvonu«, da »Zvonovci« niso hoteli izročiti ključa od omare, dasiravno sta to zahtevala imenovana odbornika tam, kjer bi morali imeti ključ.

Vsled previdnosti sta šla imenovana odbornika k županu Leopoldu Hostniku in ga prosila, naj gre kot policijsko nadzorstvo z njima, da vzameta iz omare društva »Zvon« — ki pa pripada vsled dogovora in prispevka tudi požarni brambi — zastavo požarne brambe. Soba bralnega društva je bila na stežaj odprta, omara pa zaprta. Zato je odbornik Verbajs, ki je ključavničar, odprl omaro vpricho župana in dveh otrok hišnega gospodarja in vzela zastavo odbornika zastavo ter iskala trakov, katere pa so »Zvonovci« prej odnesli. Vse to spravila v veliko lepši red in poravnala. Pomotoma pa sta zamenjala zastavo in pas in vzela pas društva »Zvon«. Ko je zamenala opazila, poslala sta ga takoj nazaj — in pri slavnosti zastava ni imela trakov ne pasu. Ta dogodek popisuje »napredno« glasilo dne 11. septembra tako-le: »Klerikalni župan kot vlomilec. Bralno društvo v Šmartnem pri Litiji ima prijetno sobo, katero deli s pevskim društvom »Zvon«. Taisto ima v sobi klavir in omaro, v kateri so shranjene note in vse drugo društveno premoženje. Na prošnjo gostovinskega gasilnega društva se hrani tudi zastava gasilnega društva. Za redjejo pripravljajo klerikalci mladeniški hod, a gasilno društvo je odreklo sodelovanje pri tej priredbi. Dne 9. t. m. so dva člana gasilnega društva in župan Leopold Hostnik vlomili v sobo bralnega društva in pevškega društva »Zvon«, odprli z verziho društveno omaro in odnesli zastavo gasilnega društva in pa zastavin pas pevškega društva »Zvon«. V omari so vse premetali in poškodovali zastavo društva »Zvon«. To je navaden vlom in navadna

tatvina. Pozivljemo pevsko društvo »Zvon«, naj naznani klerikalnega župana Hostnika in njegovega pomočnika kriminalni oblasti zaradi vloma in tatvine. Ta slučaj postavlja razmere v Šmartnem pri Litiji v bengalično luč. Iz dejstva, da se drzne župan z dvema pomočnikoma storiti navaden zločin, vlomiti v tujo posest in ukrasti tuje imetje, se lahko sklepa, na kako stopinjo moralne pokvarjenosti je padla klerikalna družba v Šmartnem. A kako je bilo mogoče, da so politična nasprotja postala tako velika, da se spozabi klerikalni župan, torej organ javne varnosti, tako daleč, da stori celo vlom in tatvino? Kdo je te ljudi tako naščuval, da so izgubili vsak smisel za poštenje in spoštovanje ter menijo, da namen res posvečuje sredstva in da so dovoljeni tudi uboj, tatvine in vlom, samo če gre za klerikalno korist? To je delo znanega M. Riharja. Že zato, da se bodo ljudem odprle oči, da bodo spoznali, kako globoko so padli in kam jih je pripeljala blazna hujskanje podivjanega Riharja, je potrebno, da se stvar naznani sodišču. Za sedaj smo najbolj radovedni, kako stališče bo zavzela deželna vlada in koliko časa bo trpela, da bo fungiral kot organ javne varnosti človek, ki je storil zločin vloma in tatvine.

Tako torej »Narodovo« poročilo. Naravnost izjavljamo, da proti takim izbruhom naprednih Šmarčanov, proti takim potvarjenostim resnice je nemogoč vsak boj, ker je pisanje preostudno, pisano samo z žolcem umirajoče stranke. Le tako naprej! Kar niste dosegli z barvo, lajci in gnojnic — boste dosegli z »Narodom«. Poskrbeli bomo, da bo tudi naše ljudstvo bralo, sodilo in obsodilo ob svojem času te izbruhe naprednjakov. Pomilujemo pa nekatere sicer ugledne rodbe in osebe, ki slepo drve za »Narodom« in si ne štejejo v nečast, biti v taki družbi.

H. SUTTNER, Ljubljana
Mestni trg

razpošilja ure, zlatino in srebrnino na vse kraje sveta, obrnite se zanesljivo na domačo slovo, trdimo!

Veliki novi cenik zastoj.

Novost: Ploščnata, tenka, prava nikelnasta Anker-Roskopf na 6 kamnov, pokrovi ostanje vedno beli, prav natančno 36 ur idoda K 4.50. Srebrne ure od 6 K naprej. Večletno jamstvo. — Ako blago ne ugaia, se vrne denar nazaj.

Sokolske verižice s slovensk. trakovi nikelnasta K 1.20 srebrna K 5.—.

2171 21-1

Nočni prizor v Ravnikarjevih ulicah.

Ij Dva narodna buditelja v zarji sokolske slave. — Donešek k zgodovini ljubljanskega »Sokola«. V slavnostnih Ravnikarjevih ulicah se je v noči od nedelje na ponedeljek izvršil dogodek, katerega moram oteti pozabljenosti. Nekoliko pred polnočno uro sta nas posetila dva »Sokola« iz mesta v popolni uniformi. Kakor se da sklepati, sta se vračala iz veselice Ciril - Metodove podružnice v Mostah. Kar po vrsti sta jela razbijati po oknih in vpraševati za neko hišo. Ljudje so, dasi zbujeni in s spanja, imeli usmiljenje s fantoma in so jima hišo prijazno pokazali. Toda »Sokola« s tem očitno nista bila zadovoljna, kajti na prijazen odgovor sta vsakemu obljubila, da mu bosta »eno prikopala«. Seveda so te besede zbudile reakcijo in že pri tretji hiši je doletela navdušena prebivalca delavskega ljudstva zla usoda. Prišla sta slučajno domov dva moža, ki sta zalotila delavna »Sokola« ravno, ko sta z veliko vnoem razbijala po nekem oknu. Ne vedoč, kaj naj to razbijanje pomeni, vpraša eden izmed njih, kaj bi rada in koga iščeta. Odgovor se je oglasil prav po sokolsko: »H... č, kaj te pa to briga?« Položaj »Sokolov« je postal s tem odgovorom precej kritičen, zlasti ker se je nabralo na ulici že dokaj moških. Bilo se je bati pretepa, iz katerega predzna fantiča najbrž ne bi odnesla domov celih kosti; vendar mirni krvi domačinov se je zahvaliti, da so zavzeli taktiko, ki je prinesla mnogoštevilnim gledalcem tričetrturmo krasno zabavo. Najprej sta se morala »Sokola«, ki sta držala v pesteh kamne, umakniti od oken na sredo ceste. Ko ju je nekdo vprašal po imenih, sta

ošabno odgovorila, da jih ne povesta, ker to ni njuna dolžnost. Ker ju v temi niso mogli spoznati, stražnika pa pri nas sploh nikdar ni najti, so prinesli luč in jima od najrazličnejših strani osvetljevali obraz. To ogledovanje so spremljale glasne opombe, ki so merile na to, določiti individualnost ubogih grešnikov: »Oni veliki je bolj starikav, mlajši je prav fleten po ba; pogledite ga, kako lepo gleda, pa bolj špičast nos ima«. V tem tonu so ocenjevali dobrovoljni možaki svoja ujetnika. Zednili so se vsi v sodbi, da morata biti to »dva figarja in smrkovca«, ker sta še gola pod nosom. Eden izmed gledalcev — očitno usmiljenega srca — je svetoval naj prinese kdo kurjega... ker pravijo, da žene brke iz kože. Tem ocenjevanjem in nasvetom je sledil vselej bučen smeh in krehot. Po vsi ulici ni nihče spal. Kar ni bilo na cesti, je pa gledalo skozi okna. Prej ponosna »Sokola« sta igrala obžalovanja vredno ulogo. Neka ženska je menila: »Poglejte jih, kako se gledata! kakor pasji dnovi — eden gor, eden dol!« Ves prizor je zaključila javna telovadba obeh »Sokolov«, kakor so govorili ljudje, na čast Ciril - Metodovi družbi. Pod poveljstvom mladega moža, ki je kot bivši podčastnik začutil v sebi še nekaj poklica za »ekserciranje«, sta »Sokola« proizvajala vaje v korakanju, ki pa po sodbi občinstva niso bile nič kaj vzgledne, vsaj njihju vadiatelj ju je moral vedno popravljal. Ko so se ljudje zadosti nasmejali, so odslovili »Sokola« z očetovskimi nauki, naj nikoli več ne prideta razgrajati in Ravnikarjeve ulice in grešit na milost nikdar navzočega stražnika, kajti ne ve se, če bodo ljudje še pri tako dobri volji, kot so bili to noč. Pristaviti je treba še, da pri vsi naravnost klasični zabavi ni nihče niti roke položil na »Sokola«. — Kakor se glase najnovejša poročila, sta razširjala sokolsko slavo omenjeno noč neka W. in S. iz usmiljenja ne navajamo celih imen, upamo pa, da jih »Sokoli« sami že spoznajo.

Odlikovan z „Grand Prix“ na svetovni razstavi St. Louis 1

Najboljši svetilni škrob

FRANZINE

Fric Schulz ml. akc. dr. Heb.č. in Lipsko

GLANZINE da najlepše ilikano perilo.

Dobiva se povsod v škafih po 10 vinarjev.

Znanost in umetnost.

* Slovensko deželno gledališče v Ljubljani naznanja: Sezona 1909/10 se odpre dne 2. oktobra t. l. Drama: Rikard Svoboda: »Grča«. Komedija v treh dejanjih. — Ertin Kristan: »Kato Vrankovič«. Drama v štirih dejanjih. — Dr. Fran Detela: »Dobrodušni ljudje«. Veseloigra v treh dejanjih. — Anton Medved: »Kacijanar«. Zaloigra v petih dejanjih. — Ivan Zagažen: »Strup«. Drama v štirih dejanjih. — Vit. F. Jelenc: »Erazem Predjamski«. Drama v petih dejanjih. — Anton Pesek: »Slepa ljubezen«. Ljudska igra s petjem v petih dejanjih. Pevske točke uglasil E. Adamič. — Sofokles: »Antigona«. Tragedija. Iz grškega izvirnika prevlel Cvetko Golar. Z Mendelssohnovo godbo. — Schiller: »Don Carlos«. Zaloigra v petih dejanjih. Prevel Vlad. Levstik. — Ibsen: »Römersholm«. Drama v štirih dejanjih. — Ibsen: »Stebri družbe«. Drama v štirih dejanjih. — Björnsterne Björnson: »Preko moči«. I. del. Drama v dveh dejanjih. — Strindberg: »Oče«. Zaloigra v treh dejanjih. — O. Wilde: »Idealni soprog«. Komedija v štirih dejanjih. — José Echegaray: »Galeotto«. Zaloigra v treh dejanjih s predigro. — Michaelis: »Svatba v revoluciji«. Drama v treh dejanjih. — E. Zola: »Ubičajč«. Drama v petih dejanjih. — H. Heijermans: »Členi Verige«. Veseloigra z domačega ognjišča v treh dejanjih. — F. A. Šubert: »Žetev«. Drama v treh dejanjih. — F. A. Šubert: »Drama štirih revnih sten«. Drama v štirih dejanjih. — A. Jirasek: »Laterna«. Igra v treh dejanjih. — G. Zapolska: »Morala gospe Dulske«. Komedija v treh dejanjih. — Anton Čehov: »Stric Vanja«. Drama v štirih dejanjih. — Petar Petrovič: »Solza«. Drama v štirih slikah. — W. Somerset Maugham: »Lady Frederick«. Veseloigra v treh dejanjih. — Dumas filo:

»Francillon«. Drama v treh dejanjih. — Bataille: »Model«. Drama v štirih dejanjih. — Gavault in Charvay: »Gdč. Jolette — moja žena«. Veseloigra v štirih dejanjih. — Flers in Caillavet: »Ljubezen bedi«. Veseloigra v štirih dejanjih. — Roberto Bracco: »V temi«. Drama v treh dejanjih. — K. Schönherr: »O kresu«. Drama v petih dejanjih. — Lud. Thoma: »Lokalna železnica«. Komedija v treh dejanjih. — Lud. Thoma: »Morala«. Komedija v treh dejanjih. — Rudolf Hawel: »Bleda žena Skrb«. Ljudska igra v štirih dejanjih. — Lud. Fulda: »Ženska ljubezen«. Veseloigra v treh dejanjih. — Walther in Leon: »Gospodje sinovi«. Ljudska igra v treh dejanjih. — Engel in Horst: »Pereant možje!«. Burka v treh dejanjih. — Engel in Horst: »Mišnica«. Burka v treh dejanjih. — Kraatz in Neal: »Olimpijske igre«. Burka v treh dejanjih. — Rudens in Antony: »Korenina v Ameriki«. Burka v treh dejanjih. — Berk: »Paž podrednež«. Burka s predigro v štirih slikah. — Bethge-Truhn: »V božični noči«. Pravljičica s petjem v sedmih slikah. — Angaževano oboje: Dame: Zofija Borštnikova, Berta Bukšekova, Vera Danilova, Jos. Hadrbolečeva, Desanka Iličičeva, Mar. Kandlerjeva, Mar. Peršljeva, Ter. Thalerjeva, Ana Wintrova, Pol. Juvanova, Ang. Rakarjeva, Milica Zupančičeva, Vikt. Grilova, Jos. Nučičeva (sufleza). — Gospodje: Fran Bohuslav, Rudolf Bukšek, Anton Danilo, Edvard Grom, Ljubiša Iličič, Josip Molek, Karel Motejl, Hinko Nučič, Boleslav Peček, Josip Povhe, Milan Skrbinišek, Anton Verovšek, Ivan Belič, Alojzij Drenovec, Anton Meglič, Karel Mikuš, Rado Železnik, Fran Habič (inspicijent). — Opera in opereta: Anton Foerster: »Gorenjski slavček«. Komična opera v treh dejanjih. — Risto Savin: »Lepa Vida«. Opera v treh dejanjih. — Ivan plem. Zajc: »Selski plemič«. Opera v treh dejanjih. — Evgen d'Albert: »Nižina«. Glasbena drama s predigro in tremi dejanji. — Karl Goldmark: »Sabska kraljica«. Opera v štirih dejanjih. — Giuseppe Verdi: »Moč usode«. Opera v štirih dejanjih. — Amadej Mozart: »Don Juan ali kamniti gost«. Opera v dveh dejanjih. — Giacomo Puccini: »Tosca«. Opera v treh dejanjih. — Giacomo Puccini: »Bohème«. Opera v štirih slikah. — Rikard Wagner: »Lohengrin«. Romantična opera v treh dejanjih. — Jacques Offenbach: »Hoffmannove pripovedi«. Fantastična opera v treh dejanjih s pred- in poigro. — Srečko Albini: »Baron Trenke«. Opereta v treh dejanjih. — Franc Lehár: »Piskrovec«. Opereta v dveh dejanjih s predigro. — Ed. Eysler: »Umetniška kri«. Opereta v dveh dejanjih s predigro. — Jarno: »Logarjeva Kristina«. Opereta v treh dejanjih. — Leo Fall: »Dolarska princesa«. Opereta v treh dejanjih. — Leo Fall: »Ločena žena«. Opereta v treh dejanjih. — Angaževano oboje: Dame: Jožica Hadrbolečeva, Desanka Iličičeva, Pavla Lvova, Lilly Nordgarto, Marija Peršljeva, Roza Peršljeva, Tezija Thalerjeva, Emilija Ptáčnikova. — Gospodje: Hilarij Benišek, Václav Talich, kapelnika; Fran Bohuslav, Rudolf Bukšek, Alojzij Fiala, Ljubiša Iličič, Jaroslav Lipnický, Karel Motejl, Jan Potočka-Holtinger, Josip Povhe, Bogdan pl. Vulakovič. — Operni in operetni zbor šteje 30 članov. — Orkester: Slovenska Filharmonija v Ljubljani (32 godcev).

Naročajte „Slovenca“!

Carl Kronsteiner-jeve

trpežne, patentirane apnene

façadne barve

v 50 vrstah od 24 v kg naprej.

Ze desetletja dobro preizkušene in so prekosile vsa ponarejanja. — Edino sredstvo za pleskanje za façade, ki so bile že pobarvane. 978 12-1

ki se dajo umiti in teži, torej nepotrebno pleskanje z drugo barvo, trde kot email, uporabne pomešane samo z mrzlo vodo, Antiseptične, proste strupa, luknjičave. Idealni plesk za notranje prostore, lesene zgradbe: kot kolibe, paviljone, ograje itd. Dobiva se v vseh vrstah, otroški za m² 5 vin. Cenik in prospekte zastoj in prosto.

CARL KRONSTEINER, Dunaj III, Hauptstrasse 120.

Zaloga: Brata Eberl, tovarna oljnatih barv, lakov in firnežev, Ljubljana, Miklošičeva c. 6.

Kupite samo

MAGGI JEVE

KOCKE za govejo juho à 6 v.

Narejene so iz najboljšega mesnega izvlečka in najfinejših zelenjav in vsebujejo tudi potrebno sol in dišave. Naravni fini okus po govejem mesu je njihova velika prednost.

Samo pravi z imenom MAGGI in varstveno znamko: zvezdo s križcem.

Razgled po Avstriji.

Ljubljana, 18. septembra. Poznavalcu avstrijskih notranjih političkih razmer je nudi minul teden veliko zabave. Vlada listi so hipoma utihnili o notranjepolitiškem položaju, nič več ne pišejo, kako trdno da stoji sedanja protislovenska Bienenrthova vlada št. II. Pozornost od Bienenrthove vlade obračajo tako, da se pečajo z ogrsko krizo, z odstopom ogrsk. ministrstva, o sporih med ogrskimi ministri in poročajo o zasedanju deželnih zborov. Kaj je zaprlo sapo Bienenrthovemu vladnemu časopisju? Poljska ljudska stranka je sklenila, da nasprotuje sedanjemu vladu, kar pomenja, da bo Poljska ljudska stranka v prihodnjem državnozbornem zasedanju v opoziciji in da vlada ne bo imela več večine v državnem zboru. Seveda, izkušala bo vlada vse, da pridobi zase kako stranko iz sedanje opozicije. Mešetarila bo najbrže pri Ploju in Hribarju, ki sta zaljubljena v ministre sedanje vlade. Upamo, da se vlada ne reši iz zagate, v katero je zašla. Vsekakor bo jesensko državnozbornsko zasedanje veleznimivo.

Deželnozborna zasedanja.

V solnograškem deželnem zboru je vložil dr. Stözl nujen predlog, po katerem se postavno uemščina uveljavi kot uradni in deželni jezik. Predlog je obveljal proti socialnodemokratskim glasovom. — Istrski deželni zbor je izvolil odseke. — Dalmatinski deželni zbor sklene adresu, ki izraža upanje, da se Dalmacija kmalu združi s Hrvaško in s Slavonijo. Pečala se bo adressa tudi z državnopravnimi stališčem glede na Bosno in Hercegovino. Dalmatinski deželni zbor se bo tudi pečal z zagrebškim procesom, z uvedbo državne policije v Zadru, z železniškimi vprašanji, z vinsko krizo in z drugimi narodno-gospodarskimi vprašanji.

Stajerski deželni zbor.

»Slovenski klub« je po dr. Korošcu vložil predlog, naj se uvede za stajerski deželni zbor splošna in enaka volivna pravica. Sličen predlog so stavili tudi socialni demokrati. Včeraj so volili tudi odseke. Med našimi poslanci sta v finančnem odseku dr. Korošec in dr. Verstovšek, v naučnem Ozmeč, Vrečko; v peticijskem Terglav, Meško, v odsek za deželno-kulturne zadeve Novak, Pišek, Horvatek, v odsek za občinske zadeve Roškar, dr. Benkovič, v odsek za železniške zadeve dr. Benkovič, dr. Jankovič. Deželni odbor se voli 22. t. m. Nemški listi in »Narodni Dnevnik« so se zlagali, da kandidira za deželnega odbornika dr. Korošec. Popravljati morajo, da Koroščeva stranka zavzema stališče, da državni posameznec ne more biti obenem deželni odbornik. Liberalni dr. Kukovec je beračil pri socialnih demokratih podpise za svoje reklamne predloge. Socialni demokratje so se reveža usmili in mu podpisali, kar je spisal, ne znajo ali sam ali njegov tajnik Spindler. Naši poslanci so ga zato nahrulili, nakar je, kakor poročajo nemški listi, vzkliknil dr. Kukovec: »Die Internationalen sind mir lieber als Ihr!« Res značilen vzklik. Slovenskemu liberalcu so ljubši tisti socialni demokrati, ki imajo sicer vedno na jeziku narodno pravičnost, dejansko pomenjujejo bolj, kakor Vsenemci. Naši ljudje, ki se viamejo osobito na Koroškem in na Stajerskem v socialno demokratske mreže, so za slovensko narodnost izgubljeni. Nam je prav, da strelja Kukovec kozle.

Skupni ministrski svet

danes nadaljuje svoja posvetovanja. Ni dvoma, da se sporazumeta vojna uprava in ministri, ker je vojna uprava že zdatno znižala svoje zahteve.

Proti iridentu na Tirolskem.

Zapri so brata Scotoni, dijaka Lühich, uradnika Mattini, trgovca Calza, uradnika Palarija in občinskega svetnika Larcharja zaradi iridentističnih agitacij.

Komedija na Ogrskem.

Cesar je zasljal grofa Apponyija. Košut se je zopet sporazumel z ostalimi ministri, ki zdaj skupno rešujejo krizo. Socialni demokrati grozno napadajo Apponyija, o katerem se trdi, da postane prihodnji ogrski ministrski predsednik.

Ljubljansko občinsko gospodarstvo.

SEJA LJUBLJANSKEGA OBČINSKEGA SVETA.

Občinski svet ljubljanski ima redno sejo v torek, dne 21. septembra 1909, ob šestih popoldne v mestni dvorani. Na sporedu so poročila: Javne seje: O prošnji »Prve graške delniške pivovarne« za prodajo nekaj mestnega sveta ob hiši št. 38 na Martinovej cesti; o prošnji učiteljev, obiskovalcev risarskega učnega tečaja na c. kr. učiteljsku, za podporo za nabavo risalnih potrebščin; o ponudbi Marije Kozeljeve za nakup nekega stavbišča na nekdanji Gestrinovi, sedaj mestni posesti ob Poljanski cesti; poročilo glede nadaljnjega

pobiranja naklade gostiščine za dobo prihodnjih desetih let; o dopisu mestnega magistrata glede naprave cestnega kanala v Simon Gregorčičevi ulici; o nasvetu kuratorija mestnega dekliškega liceja glede razširjenja pouka v telovadbi in otvortivni tečaja za češčino na tem zavodu; o prošnji vodstva zunanjih uršulinskih šol za podporo za nabavo šolskih potrebščin; o stalnem nameščenju učitelja za nemščino na mestnem dekliškem liceju; o prošnji kuratorija mestnega dekliškega liceja za dovolitev kredita 142 K za pouk v telovadbi in češčini; o pritožbi Franja Cirmana, mesarja in posestnika v St. Vidu proti postopanju ravnateljstva mestnega učiteljskega zakupa, odnosno klavničnega ravnateljstva glede pobiranja ogledne pristojbine; radi naprave službene pragmatike za uradnike in uslužbenice mestne hranilnice; radi delne spremembe regulacijskega načrta glede neke projektovane ulice na svetu A. Fröhlicha ob Dunajski cesti. — V tajni seji: o prošnjah za razpisano mesto magistratnega stavbnega pristava; o neki kavcijski zadevi; o raznih obrtnih koncesijah.

Ij Z Marije Terezije ceste. Prebivalce Marije Terezije ceste ima ljubljanska policija za silno poštene ljudi. Se v kako ulico se ponoči zgubi stražnik javnega mira, le po ti cesti smejo ponoči klaviti tezi nemoteno po cele noči razsajati in razbijati po oknih, ne da bi jih oko postavilo motilo in spravilo spoti. Ako primanjkuje na magistratu stražnikov, naj se jih pa nastavi nekoliko več! Če imajo na magistratu dovolj denarja, da redijo razne sinekuriste, naj žrtvujejo nekoliko tudi za javni mir.

Ij Magistrat za higieno. Če stopiš včasih proti južnemu kolodvoru od Dunajske ceste, videl boš, da dan na dan se de pod platanami cele gručice raznih hrvaških, makedonskih in drugih južnoslovenskih delavcev, ki pričakujejo na odhod. »Slovenec« je že nekoč poročal o tem, kako ljubljanski »napredni« magistrat skrbi, da bi tem trpinom nekoliko olajšal čakanje pred kolodvorom, da bi postavil par klopi, da bi jim ne bilo treba sedeti na golih tleh po cele popoldneve — seveda gospodje, ki presede cele dneve na mehkih blazinah, ne čutili »prijetnosti«, sedeti na trdih tleh. Toda naš magistrat ne poskrbi niti v zdravstvenem oziru krog kolodvora! Lep vtis morajo dobiti zlasti tujci, ko jim takoj ob prihodu v mesto, vdari izpod platan smrad v nos! Tako magistrat skrbi za dober glas bele Ljubljane v vsakem oziru. Da je pa to tudi zdravju kvarljivo, ker se razširjajo razni bacili, je jasno vsakemu, je magistratni gospodi ne!

KLOFAČ PRIŠEL IZ AMERIKE.

Praga, 16. septembra. V torek se je vrnil poslanec Klofač iz Amerike. Priredil bo po češkem vrsto predavanj o utisih, ki jih je dobil v Ameriki.

Po svetu.

Za kovaškega mojstra je bila izprašana v Bernburgu gdčna. Pavla Sonntag. Pomočniksko izkušnjo je z dobrim uspehom napravila lani. Pri izkušnji za mojstra je morala v navzočnosti komisije podkovati konja in napraviti neko orodje; dalje je dokazala svojo sposobnost v strokovnem risanju, knjigovodstvu, meničnem pravu, obrtorskem in kalkulaciji. Zaslužila si je skupni red: prav dobro. Gdčna. Sonntag je v 34. letu starosti in je svojemu očetu že deset let pridno pomagala v kovačnici; ko je bil oče bolan, je obrt sama vodila.

Za prvega ženskega člana pravnega zastopstva na prizivnih sodiščih na Danskem je justični minister Høgsbro potrdil gospodično Henny Petersen.

Šolske sestre. V Charlottenburgu so leta 1908. ustanovili mesto »šolske sestre«. Njen poklic je sledeči: Nasvete, ki jih dajo šolski zdravniki, mora osebno sporočiti staršem otrok in jih vspodbujati k izpolnitvi; ako so starši zadržani, mora sama spremiti otroka k zdravniku; preskrbeti mora dovoljenje staršev za izvršitev majhnih operacij, kakor tudi nabaviti potrebna očala, obveze, pasove itd.; v slučajih, ko so otroci nesnažni, slabo oblečeni, nezadostno hranjeni, mora poizvedovati o gmočnih razmerah staršev in si uspehi poizvedovanj beležiti v posebnih zvezkih; starše mora opozarjati na važnost umivanja in kopanja otrok, kakor tudi čistega zraka v stanovanju i. dr. V enem letu je napravila šolska sestra v Charlottenburgu 740 obiskov pri 214 otrocih in marsikatero otroka obvarovala pred zanemarjenjem v bolezni. Nastaviti nameravajo še več šolskih sester.

Ženska udeležba pri zadnjih občinskih volitvah na Danskem. Kakor znano so na Danskem dobile ženske pasivno in aktivno volivno pravico za občinske zastope in so se meseca marca letos vršile prvič splošne občinske volitve po novem zakonu. Statistični urad poroča sedaj o uspehu te-le glavne podatke: Skupno število volivcev je znašalo 880.000, od teh je

bilo možkih 456.000 in 424.000 ženskih. Glasovalo je skupaj 526.000 volivcev, in sicer 328.000 možkih in 198.000 ženskih. V razmerju k skupnemu številu je glasovalo 76 in pol odstotka možkih, to je dve tretjini, in 50 odstotkov žensk, to je ravno polovica. V vseh občinah je bilo izvoljenih 9682 možkih in 127 ženskih občinskih zastopnikov. Ženske so volile le v 85 občinah, v ostalih 1121 občinah so bili izvoljeni samo možki zastopniki.

O katoliških usmiljenih sestrah piše »Journal de médecine« iz Bordeaux-a, da je izmed 36 sester, ki so se udeležile izpraševanja zdravniškega kolegija, 16 dobilo red »dobro«, 20 pa red »prav dobro«. Po izreku njihovih izpraševalcev imajo globoko znanje o anatomiji, psihologiji, higijeni in kirurgiji. Izpraševalna komisija se je čudila znanju teh žensk. Čujmo, kaj piše pristni socialist Pinguiet v »Combat«: svoje dni je bil administrator bolnice v Saint Quentinu in se je kot tak za njem za popolno laiziranje bolnice. Piše namreč: »Vsi bolniki, bodisi katoliki, protestanti, svobodomisleci ali prostozidariji, imajo enoinisto potrebo, bolniške sestre se žrtvujejo za vse na enak način. Zato je tudi namen bolnice popolnoma dosežen. Vprašanje je samo glede stroškov. To pa je brez pomena; glavno je to, da je postrežba v bolnici ne glede na verstvo nepristranska.« In to je tudi v resnici. Ta socialist je imel pač enkrat pogum, povedati resnico.

Koliko velja letalni stroj? Ameriška brata Orville in Wibor Wright sta izdala cenik stroja njihune sestava. Cena letalnih strojev je znatno manjša kot zrakoplovov in stane popoln stroj do 36.000 K. Čim večja je brzina stroja, tem solidnejša mora biti konstrukcija in močnejši motorni stroji. Tak stroj stane do 120.000 kron. Brata Wright sama gradita letalne stroje. Sedaj se gradi v njihovi tvornici 60 letalnih strojev.

Ameriški predsednik Taft o severnem tečaju. »Temps« poroča iz New Yorka, da je Peary brzojavil predsedniku Taftu, da mu daje na razpolago severni tečaj. Taft pa je odgovoril: »Zahvaljujem se Vam za zanimivo in velikodušno ponudbo, toda ne vem prav, kaj naj z njo začnem.«

Tragedija pred glediščem. Pred glediščem »Theatre Navigny« na Elizejskem trgu v Parizu je 8. t. m. srečal 27-letni trgovec Louis Lamboin svojo ženo, ki mu je ušla pred štirinajstimi dnevi in je ravno hotela iti s svojim ljubimcem v gledišče. Lamboin je potegnil iz žepa revolver ter ustrelil na nezvesto ženo, ki je padla takoj mrtva na tla. Morilca so takoj prijeli in izročili sodišču.

Jubilej črnogorskega kneza. Iz Črne gore se poroča, da se po celi kneževini pripravljajo, da svečano proslave 50-letnico vladanja kneza Nikola I. in njegove zlate poroke s kneginjo Mileno. Svečanosti bodo prisostvovali razni vladarji in principi. Govori se, da bo Nikola I. ob priliki teh svečanosti proglašen za kralja.

Koliko vode potrebuje živina? Računa se, da potrebujejo na vsak kilogram suhe klaje: konji in ovce 2—3 kg, voli 4—5, krave 5—6, prašiči 7—8 kg vode. V vsaki letni dobi je paziti na to, da ne dobiva žival premrzle vode. Zlasti brejo žival je treba varovati premrzle vode, ker po njej rada izvrže.

Aktivni častnik veleizdajalec. »Zeit« poroča, da so pred nekaj dnevi aretovali nekega aktivnega častnika trdnjavskega topništva zaradi veleizdaje. Prodal je baže zelo važne topniške tehnične tajnosti Francoski. Škoda, ki jo je vsled tega storil, je precej velika. Častnik je imel z neko žensko zelo drago razmerje in prišel vsled tega v denarne zadrege.

Izvoz francoskih avtomobilov. Izvoz avtomobilov iz Francoskega je znašal v prvih sedmih mesecih tekočega leta 85 milijonov 687 tisoč frankov, za 7 milijonov 993 tisoč frankov več kot lansko leto v istem času. Vendar pa letošnja množina izvoza ni dosegla one leta 1907. Na Anglesko in v Belgijo se je izvozilo francoskih avtomobilov za 38 milijonov 207 tisoč frankov, oziroma 10 milijonov 363 tisoč frankov, ter sta ravno ti dve državi zelo povzdignili izvoz, medtem ko je Nemčija od lanskih 7 milijonov 751 tisoč frankov v teh sedmih mesecih padla za 1 milijon 679 tisoč frankov. Vrednost iz tujih držav na Francosko vpeljanih avtomobilov znaša le 4 milijone frankov.

Čuden prijatelj živali. Nek slikar v Darmstadtu je pred kratkim obesil svojega psa, mačko, nato pa še samega sebe. Hišni prebivalci so na pasje cvilenje prihiteli in so vsem trem prerezali vrvi. Slikarja so še rešili in so ga prepeljali v bolnico. Mačka pa je poginila, psa so pa ubili.

Ženska bolnišnica pod ženskim vodstvom. V Berlinu se je pod predsedstvom gospe dr. Agnes Hacker sestavila organizacija ženskih zdravnic, ki stremi za tem, da se ustanovi ženska bolnišnica, v kateri bi bile samo ženske kot zdravniki. Kongres esperantov v Barceloni. V nedeljo, 5. t. m., se je otvoril peti kongres esperantov v Barceloni. Misli se je, da

radi nemirov v Barceloni ne bo mogel kongres. Toda španske oblasti in kralj sam se je zavzel za to, da se kongres omogoči. V Barceloni se je sešlo do 750 pristašev esperanta, ki jih je meščanstvo sprejelo s posebno gostoljubnostjo. Kongresu je predsedoval izumilec esperanta dr. Zamenhof. Tisoč šolskih otrok je slavilo Zamenhova, ko je prišel, da otvori kongres, s tem da so mu peli esperantsko himno. Kongresa so se udeležili tudi zastopniki vlade.

Nadaljevalno šolstvo za dekleta v Nemškem. Prusko trgovinsko ministrstvo je letos zvišalo postavko za nadaljevalne šole za dekleta z 255.000 markami. — Obeznost nadaljevalne šole za ženske trgovske nastavljenke so uvedla mešt. St. Johann, Saarbrücken in Malstatt-Burbach. — Draždanska trgovinska zbornica je mestnemu svetu stavila predlog, da se uvede obvezni nadaljevalno-šolski pouk za ženske trgovske nastavljenke. Šola bi naj imela dva letnika s 6 urami pouka na teden in bi bila obvezna do 15. leta. Mestni svet je dovolil 1000 mark za sestavo potrebnih statističnih podatkov ženskih trgovskih nastavljenkah.

Policija brez uniforme. Iz Nashville Tenn., v Ameriki poročajo: Tukajšnji mayor James S. Brown je izdal odredbo, vsled katere policija v nadalje ne bo več nosila uniforme niti kolov, kadar bo de v službi. Mayor je vsled tega izdal tak odredbo, ker je policajem v uniformi skrajno težavno najti one »zločince«, kateri greše proti novim prohibicionističnim zakonom, ki so postali nedavno pravno močni. Sicer je bilo nekoliko ljudi dosejati aretovanih po imenovanih zakonih, toda število aretacij je izredno majhno na pram greštvam proti zakonom.

Otvoritev velike dolomitne ceste. 14. t. m. so slovesno otvorili veliko dolomitno cesto od Toblaha do Bocna. V začetku tega meseca so dovršili težko delo zaradi njega kosa od Falzarego do Cortine. Cesta je ena najlepših in najzanimivejših. Pri Pordaijohi doseže višino 2250 metrov in na prelazu Falzarego 2107 metrov. Cesta, ki se vleče po pogorju v številnih ovinkih, nudi najraznovrstnejše razglede in pelje čez 30 metrov dolg kamnit most čez Boito, in pri Krepi, med Falzarego in Cortino, pa skozi 20 metrov dolg predor.

Grozovitosti Kabilov. Iz španskega tabora se poroča o neki grozovitosti Kabilov, ki presega vse dosedanje. Kabilji ujeti neko špansko poizvedovalno četo z mož in dveh častnikov, ki so predali zašli v sovražnikove pokrajine. Z ujetni so ravnali nepopisno nečloveško. Več Špancev so skalpirali, z žarečim oljem jim izžgali oči, jezike odrezali in jim odsekavali posamezne ude. Vodja Kabilov je klical pri tem trpinčenju vojakom, ki se zviiali ob bolečin: »Tako, sedaj pa poročajte svojemu generalu.« Priznane so samo enemu vojaku, ki so ga izpustili, da je mogel poročati rojakom o smrti tvarišev.

Centralna kurjava in prezračevanje

vseh sesjavov,

železne konstrukcije
streh, mostov in drugo izvršuje

tovarna na stroje

Jan Štětka

Praha, Král. Vinohrady

Fričova ulice št. 892.

Gradnja železn. cvetličnjakov,
tudi kurjava dotičnih s toplo
2449 vodo. 13—1

Stažna kurjava za stanovanja
z 2, 4 do 6 sobami.

Novost:
Patentni razpraševalci.

Dnevne novice.

+ **Izvršilni odbor S. L. S.** ima sejo v pretek dne 21. septembra 1909., ob 6. uri popoldne v knjižnici »Katoliške Tiskarne«, I. nadstropje.

+ **Vodstvo S. L. S.** ima svoje zasedanje v sredo dne 22. septembra t. l., ob 10. dopoldne v knjižnici »Katoliške Tiskarne«, III. nadstropje.

+ **»Slovansko Jednoto«.** Volivci državnega poslanca dr. Tresića so na sejanju dne 29. m. m. v Jelsi sprejeli resolucijo, v kateri se med drugim nalaga poslancu, da v parlamentu deluje na to, da »Slovanska Jednota« ne razpade, nego da po možnosti zbere vse slovanske zastopnike v en sam čim složnejši in edini blok.

+ **20. september.** Glasilo slovenskega tiskarstva »Naša Moč« prav umestno piše: »20. septembra in njegovih uspehih: In speli 20. septembra? Sama škoda za narod. Slovenci smo prišli v slabo luč in še bolj kot kdaj nas stiska nemška pest. Slovenske ulične napise je spravila na dan naša večina v deželnem odboru in bi jih bila tudi brez 20. septembra — da samoslovenskih napisov tako dolgo ni bilo, so trivi liberalci, ki so po znanem dogovoru z Nemci imeli v deželnem odboru kot pooblaščenca za ljubljanske zadeve — Nemci. Edino korist od septembarskih dogodkov ima Oražen, ki je svojo pivovarno prodal Nemcem. Zdej liberalci zopet hujkajo na izgredo. Mar sta jim Adamič in Lunder, gre se jim le za to, da bi se zopet vpeti Hribarji in Tavčarji. Pa zaman! Kako naj Hribar pozivlja na žalovanje za žrtvami, ko je bil on tisti, ki je vojaštvo proti njima na ulico poklical? Kako naj Tavčar piše pozive, naj se ves narod ovije v črtno, ko je še nedavno dejal, da naj bo pametno dejanje, kar ga je v svojem življenju storil, je bila zveza z Nemci. Oražen bi morebiti zopet rad v sokolskem kroju na grobu govoril — bilo bi najbolj primerno, če bi ob tisti priliki držal v rokah kozarec svojega bivšega piva. Grda res ta liberalna žalost. Liberalci prav nič ne žalujejo, oni žalost le izrabljajo. Praznovanje 20. septembra ima pa še en prozoren namen: **Hribar bi rad Bienertu pomagal iz zadrege.** Bienert bo v jeseni mel pred seboj solidarno slovansko opozicijo. Hribar se tega seveda boji, ker v kakem slučaju izgine njegova oseba v zadnje in bi ne mogel nič zmešetariti zase. Posebno boli Hribarja srce, če bi šel Bilinski. Demonstracije pa bi za Hribarja bile kakor nalašč. Kajti če pride do izgredov, bo Bienertovo stališče zopet silno utrjeno. Slovenci izgubimo s tistim dnem to se pregrešimo zoper javni red in mir in zoper oboroženo moč, svojo pravično pravdo. Kako naj nastopijo zastopniki slovenskega ljudstva za pravico zoper vladno, ki jim bo vlada lahko odgovorila, da je njuno potrebno, da varuje javni mir in red zoper ulico, kateri se ne bo udala. — Slovenci ne bodo poslušali hujškačev. Slovenci hočejo boj zoper vladno dobojevanje dostojno kot kulturni narod in se nočejo kriviti s pobalinstvi in hudodelstvi. Liberalci naj obletnico svoje neumnosti le sami obhajajo, dostojen človek ne bo šel med te ljudi.

+ **Liberalci in 20. september.** Kakor bi bilo pri srcu gobavcu, ki bi se med zdravje ljudi utihotal in bi se mu razdrave iztrgala krinka, tako je zapelo v dušo liberalce, ko smo o njihovem slepenju javnosti glede na obletnico 20. septembra povedali čisto in popolno resnico. Zato se togoti in peni nepopisne besnosti, pa s tem ne bo nikogar prevaral, kdor zna jasno misliti. Liberalcem je narodnost gšeft, narodno mučeništvo umevanje tako, da sami ne grejo v ogenj, ampak pošiljajo v mučeništvo druge, iz narodne krvi pa kujejo cekine — vse te neopobitne resnice stopajo slovenski javnosti ob spominu na 20. september pred oči in zato so naši liberalci tako razljuđeni. »Slovincu« podtikajo, da nalašč izziva na demonstracije, da bi »zgoraj« rekli, liberalci so miru in redu nevarna stranka, klerikalci pa so stranka, ki hodi z vlado, zato jim dajte nagrado! — Liberalcem je pač 20. september že močno udaril v glavo. S. L. S. je proti vladi v najodločnejši opoziciji, slovenski liberalci pa so dobili od vlade 900.000 K nagrade za to, ker niso obstruirali. S. L. S. je ne oziraje se na tisti »zgoraj«, ki liberalci noč in dan o njem sanjajo, nastopila za pravice slovenskega naroda, tako da je danes vlada v najhujši zagati, liberalci pa so komaj še pred enim mesecem v »Narodu« kakor stari veteranci vrtili pesem, da je cesar rekel, da je obstrukcija klerikalcev sramota in so se cesarju prikupovali, da je vse pokalo. Ako zdej resno svarimo občinstvo, naj se po poklicih liberalcev ne dá zapeljati v nobeno nepostavnost, storimo v prvi vrsti zato, ker nočemo, da bi vlada dobila priliko, sklicevaje se na demonstracije, utrditi si svoje stališče, dočim hočejo liberalni vladni Bilinski lakajji izgredo baš v ta namen izzvati, da bi Bienertu obdržali opozicijo S. L. S. zlomili in tako sami zopet iz umazanih sebičnih namenov prišli

na vrh! Če zdej »Narod« zaklinja rodoljubno občinstvo, naj se vsled »ogorčenosti« ne dá v nered zapeljati, je to le nova zlobna hujskarija, da bi se občinstvo res izpozabilo. Upati je, da se ta nakana ob razsednosti in kulturnosti slovenskega prebivalstva ne posreči.

+ **Kako so se liberalci pripravljali na 20. september.** Pozabljam liberalcem še enkrat priobčujemo, na kak način so se pripravljali na praznovanje 20. septembra. Če preberemo, kako so delali, da ustvarijo pogoje za dostojno proslavo 20. septembra, nam bodo pač priznali, da je taka proslava 20. septembra res neumna. Čujte: 1. Na dan je prišla Ivan Hribarjeva pogodba z Nemci. Se ena pogodba, ki jo je imela narodno-napredna stranka z Nemci in ki je še bolj kompromitujoča, pa je doslej še prikrita javnosti in jo morda jutri dr. Tavčar položi na grob Lunderja in Adamiča. 2. Dr. Ivan Tavčar je na shodu v »Mestnem domu« par mesecev po svojem govoru na pokopališču izjavil, da je bila nemško-slovenska pogodba eno najpametnejših političnih del narodnonapredne stranke in če bi šlo po njegovo, bi še trajala. Liberalci, ki so se 20. septembra solzili, so tej dr. Tavčarjevi izjavi ploskali. Taka je vrednost liberalnih solz! 3. »Narod« je predlagal zvezo slovenskih in nemških svobodomiselncev v boju za »Svobodno slovo«. 4. »Narod« je priobčil reklamne notice »Svobodne Misli« za odstop od katoliške cerkve. 5. »Narod« je zagazil nazaj v osebni poulični polemiki in celo gospodične, ki so sodelovale pri kamniški prireditvi »Orlov«, opsoval na tako podel način, da psovki niti ponoviti ne moremo. 6. »Bratska ljubezen« in priprava za 20. september je bil liberalcem napad na garderobo pevke »Ljubljane«, katerim so porezali klobuke. 7. »Narod« je pozval svoje somišljenike, naj po vzgledu viškega napada napadajo »Orle« in naj jim strizejo lase. 8. Sposobnost za skupen nastop 20. septembra so liberalci pokazali preteklo nedeljo v Litiji, kjer so napadli naše somišljenike, jim žvižgali, kakor bi bili pred kazino, in metali nanje kamenje. 9. Dr. Oražna pa, ki je napravil iz dogodkov 20. septembra »sad« in svojo pivovarno prodal Nemcu, pa kličejo »Slava!«. Ta mož bo stal na čelu Sokolov dne 20. septembra ob grobu Adamiča in Lunderja! 10. Dne 19. septembra bo obletnica, ko je Ivan Hribar telefonično zahteval, naj pošlje deželni predsednik vojske na ulico proti delavcem. 11. Hribar je grofu Stürckhu, ki je tudi produkt 20. septembra, toplo stisnil vsenemško roko. 12. Hribar in Ploj sta se zvezala z Bienertovo vlado, da bi je naši poslanci ne mogli vreči. 13. Hribar je glasoval za rekrute, o katerih je »Narod« prej pisal, da noben narodnomisleči Slovenec taki vladi ne more dovoliti vojakov, ki jih potem na Slovence pošilja. 14. Liberalci so sklenili pakt z baronom Bienertom, da onemogočijo obstrukcijo naših poslancev in so zato naše poslance v »Narodu« psovali kakor čredniki. 15. Hribar je pobegnil iz zbornice, ko je dr. Krek predlagal, naj se Bilinskemu črta iz proračuna podkupovalni fond za časnike. 16. Liberalci so dobili od vlade za nagrado za svoje zahrbtnje napade na naše poslance 900.000 K. 17. »Narod« se je zvezal z glasilom alpskih in tudi kranjskih Nemcev, »Tagespost« in »Tagblatt«, da je enako z njimi psoval slovensko obstrukcijo in jo še danes psuje. 18. Liberalci so v obstrukcijskem boju dajali nemškim listom »informacije« o naših poslancih, da so jih grdili. 18. Liberalci, ki so po septembru naše »Orle« v nebo povzdigovali, so jih kmalu začeli zopet psovati in jih imenovali »izvržek človeštva«. — Ali hočete še kaj? To so res lepi sadovi, da nam naša narodna čast zabranjuje, se z liberalci v proslavi njihovih žrtev kosati.

+ **Še en sad 20. septembra.** Včeraj je vodja štajerskih liberalcev v štajerskem deželnem zboru našim poslancem zaklical: »Die Internationalen sind mir lieber als ihr!« — To je pač najlepši sad 20. septembra in zato smo ga posebej zabeležili.

+ **»Na grob žrtev klerikalci pljujejo«.** pravi jako okusno »Narod«, seve poln slovenskega bratstva in brez — namena hujskati. Ali menite, da imamo mi polna usta Oražnovoga piva, da bi na groba pljuvali? Ali je to »pljuvanje«, če smo rekli, naj se v ponedeljek zapiranje že dovolj oškodovanih trgovin opusti, kajti tudi pri proslavi dunajskih žrtev, na katero se »Narod« toliko sklicuje, nihče ne zapira trgovin, račun bi pa plačali zopet le slovenski trgovci in obrtniki, kajti tiste dame, ki so s svojimi radikalnimi soprogli te dni najbolj polne žalosti in ogorčenja na »Slovenca«, bodo 21. septembra že zopet pozabile na slovenske trgovce in obrtnike, ki tako vedno obsede med dvema stolona! Zato pa se z nami strinja ogromna večina prebivalstva. »Slovenca« nič ne mečejo pod mizo, pač pa so ga liberalci iz par gostiln u k r a d l i, ker so se bali njegovih žgočih resnic. Ali menite, če spravite ljudstvo na cesto, da se vsak tako hitro umakne, kakor je to storil tisti, ki je 20. septembra po noči po smrti Lunderja in

Adamiča klical ob Hradeckega mostu ljudem: »Tu stojte, ne bomo se umaknili!«, ko so se pa začeli prvi koraki vojakov, je prvi ubral pot pod noge in so mladi ljudje začudeni gledali, kam je izginil najhrabrejši mož. Bil je to velik prvak! Mlada kri se ne umiri tako hitro in ji ne stopi tako hitro v noge, zato ne pljujemo na grob žrtev, če pozivamo k razsodnosti in da naj se opusti vse, kar bi raznemalo strasti Slovincem v škodo. Do takega nastopa smo tembolj upravičeni, ker nam je laiska skušnja pokazala, da so žrtve le nedolžni ljudje, ki nimajo nobenega namena in želje postati mučeniki in da med brezkoristne žrtve zaidejo lahko tudi naši somišljeniki, kar priča Adamičev grob in še marsikaj družega. Ali menite, da bomo kar glavo klonili, če pride s svojimi nepremišljenostmi pred nas tak odličen »odbor«, v katerem sede velemožje Ribnikar, dr. Tavčar, Franchetti in Tavčarjev suburednik Zalar? Kar ste na svojo pest pričeli, sami izpeljite! Na svojo pest ste napravili tudi lanski nesrečni shod v »Mestnem domu«, potem ko je nedolžna kri tekla, so vam bili pa seve klerikalci dobri, a Vi ste bili tisti, ki ste takoj pozabili na 20. september in ste gromadili na nas psovke in zahrbtnost! Le čitajte zgornjše točke, pa se primite za narodne brade! Naši somišljeniki so med tem v »Združenem narodnem odboru«, ki pa ni prav nič identičen z Ribnikar-Tavčar-Zalarjevim odborom, zvesto sodelovali, skrbeli so brez nesoglasja za žrtve in v tem odboru se je storil soglasen sklep, da se postavi Adamiču in Lunderu dostojen spomenik. Ali se to pravi pljuvati na grob žrtev? Na grob žrtev pljujejo le liberalci, ker še sedaj ko žrtvi že eno leto počivata v hladni zemlji ju izrabljajo za svoje strankarske namene!

+ **Zveza med S. L. S., vlado in Nemci** vidijo zopet liberalci, kar se redno dogaja, kadar liberalci nimajo čistih namenov. Pravijo, da »klerikalci« zato nočejo črnih zastav in spreveda na grob žrtev liberalnih hujskarij, da bi vladi in Nemcem ustregli. S. L. S. ni imela nikoli z Nemci zveze, jo nima in je ne bo imela, pač pa so se takrat, ko je kri Adamiča in Lunderja močila ljubljanska tla, in še dolgo pozneje svetila imena voditeljev liberalne stranke na pogodbi z Nemci. Ako svarimo pred provokacijami, storimo to slovenskemu narodu na ljubo, ker bi bili izgredi ljudi le Nemcem in le njim v korist! Sipe se bodo nanovo urezale, napake pa, ki bi jo Slovenci storili z novimi nepostavnostmi, bi ne mogli tako zlepa popraviti. Lanski izgredi so zelo vzrok, da nas Bienertova vlada tlačí — še enkrat taki ekscesi in Bienertova vlada nam bo sedela na vratu da se je ne bomo hitro otresli. Zato ne verujemo, da bi mogel biti Slovenec, ki bi tega ne izprevidel, ker ponovne demonstracije bi pomenile h u d o d e l s t v o nad narodom!

+ **Vladnost S. L. S.** se vidi zlasti v tem, da je vlada S. L. S. v Ljubljani prepovedala resno narodnoobrambno enketo in pohod poljskih akademikov v Ljubljano, radikalcem pa, ki so drugače na papirju že vse vlade, kar jih je v Avstriji, surove požrli, ko so jo šli ponižno prositi, naj jim koncert dovoli, ustregla...

+ **Ničvreden** je narod — tako zdej deklamirajo s Schillerjem liberalci — ki ne časti onih, ki so zanj trpeli, prelivali zanj kri in zanj dali življenje. Cisto res — toda pravtako bi bil ničvreden narod, ki bi se ne spomnil obenem onih, zaradi katerih so drugi trpeli, za kojih strankarsko slavo so prelili kri in dali za njih osebne nečedne namene nedolžno življenje. Lanske demonstracije so liberalci namenoma pouzročili, da svojo z zvezo z Nemci omadeževano narodno zastavo s krvjo operemo, letos hočejo prav iz istega namena — da bi obenem izbrisali utis Hribarjeve podpisa, obenem pa storili uslugo vladnemu zistemu, kateremu je Hribar v Stürckhovi osebi simbolično stisnil roko — izzvati nove izgrede. Toda slovensko občinstvo ni več tako slepo, da bi te prozorne igre ne videlo! Enkrat je slovenski narod v žrelo vaše strankarske sebičnosti in umazanije vrgel dve žrtvi, vdrugič pa ne bo več!

+ **Javnost begajo** z očitnim namenom, da bi izzvali usodne dogodke, izvestni liberalci s tem, da trošijo okoli laž, da »pošteni narodnomisleči klerikalci« sami obsojajo »Slovenca«. Se nikoli pošteni in narodnomisleči pristaši S. L. S. niso s »Slovincem« tako solidarno čutili kot zdej. Pa ne samo to, vsak pameten in pošten liberalcec soglaša z nami, ker le popolnoma brezvestni ljudje morejo Slovencev takih resnih časih, ko so ravno zdej, ščuvati na ekscese. Liberalci, ki so se v parlamentu pred vlado skrili, kojih poslanci so iz zbornice zbežali, da bi jim ne bilo treba glasovati in so hoteli »Narodno zvezo« razbiti, da razderejo solidarnost Slovanov v »Unijo«, taki ljudje zdej pišejo, kakor da bi pomakali pero v kri in žugajo vse raznesti! S. L. S. pravijo, da je pred vlado pod klop zlezla. Ko se snide parlament, takrat bomo videli, kdo bo pod klop

zlezal! Ne motimo se, če pravimo, da bodo takrat prvi pod klopjo naši liberalci! Pajaci!

+ **Kakšna mizerija!** Na včerajšnjem prvem zborovanju radikalnih dijakov je bilo natanko 180 oseb navzočih, na drugem pa — 70. Včerajšnji »Narod« pa je naredil iz tega 500! Naših števil »Narod« ne bo mogel utajiti, povemo mu še to, da na drugem zborovanju še Čehov ni bilo zraven. Če bi dr. Tavčar svojega razburjevalnega oklica ne bi bil v »Narodu« priobčil, bi se morebiti bilo res 400 oseb vsegaskup k radikalnim prireditvam priglasilo, tako pa so si s svojim tamtamom sami vse pokvarili. Mnogi radikalni dijaki so našli ostali doma in jih ni v Ljubljano.

+ **Svobodomiselni general Lah**, ki zabavlja sedaj posebno šolam, ki so v rokah redov, je za časa svojih gimnazijskih let užival dobroto ingostoljubnost ljubljanskega uršulinskega samostana, kjer so ga brezplačno hranili! Brez tega samostana bi morebiti niti ne bilo gimnazijskega abiturienta Laha, potem seveda še manj filozofa in svobodomiselnca Laha! To so »radikalni značaji«, ki katoliško — narodne dijake vedno sumničijo kot neznačajneže!

+ **Kako huda prede »Zavezarjem«**, dokazuje dejstvo, da so po vseh listih dali ponatisniti milodonečo prošnjo za »Tovariša«. V njej pravijo: »Javno so proglasili klerikalni kolegi bojkot našemu stanovskemu glasilu. Toda ne da bi hoteli s tem škodovati gmotnemu stanju našega lista, ampak njih glavni namen je, da bi izpodkopali tla napredni ideji med učiteljstvom, da bi ubili vsako svobodno, samostojno gibanje učiteljstva in z njim šolstva. Tovariši in tovarišice! Kaj znači ubiti napredno idejo v učiteljstvu in kakšno bodočnost ima pričakovati pri tem šolstvo in slovenski narod — to vam je jasno! Protestujemo proti temu s tem, da razširimo svoj list do zadnjega napredno-mislečega slovenskega učitelja, ki do danes še ni naročen nanj, do zadnjega lokala, kamor zahaja napredno občinstvo in učiteljstvo, da bo prodirala in se širila naša ideja in bo prodiral in se spoznaval smisel našega boja za povzdigo slovenskega naprednega šolstva tudi izven naših stanovskih vrst! Vsi na delo! Nikake izjeme, ker ni dovolj, da pripoznavate sam idejo, ampak je vsakega naprednega učitelja moralna dolžnost in njega lastni interes, da stori tudi kaj v prid tej ideji. Kontrolirajte in zahtevajte povsod »Učiteljskega Tovariša«! Naročite si ga, ker: »Kdor zaničuje se sam, podlaga je tujičevi peti!« Pokazite, da po bojkotu raste število naročnikov! — Tako slabo se godi »Zavezarjem«, da so se bojkota od naše strani na smrt prestrašili!

+ **»Mladost«**, ki je danes izšla, je zelo aktualna in zanimiva. Dasi jo liberalci zelo pridno berejo, jim jo topot vendar še posebej priporočamo, ker je zopet v njej precej — »krivoverskih naukov«.

+ **Kaj je vse pod Bienertom mogoče.** Pretečene dni je pri Sedanfeier v Mariboru mariborski pastor Mahnert tako-le govoril: »Es ist eine trübe, dunkle Zeit, darinnen wir leben. An den Toren des deutschen Wien brüllen tschechische Horden ihre slawischen Lieder; um das Auge eines Erzherzogs nicht zu beleidigen, wird die deutsche Reichsfahne niedergeholt, wahrscheinlich zum Dank für die Nibelungentreue des Deutschen Reiches, als die Kriegsflagel im Osten hellodernd aufblamte in der Winterszeit. Pfaffenfauste greifen gierig nach der Freiheit, trommeln an die Tore der Volksschule, donnern an die hohen Portale der deutschen Universitäten. Und was unsere Stadt anbelangt, Volksgenossen, ist denn Marburg noch eine deutsche Stadt? Hat's nicht schon eine starke windische Unterschicht von Lehrlingen und Tagelöhnern, von Handwerkern und Dienstboten? Ragt nicht, fast so hoch, wie der Thurm des Doms, das windische Trutzhaus trotzig und hochmütig über die roten deutschen Ziegeldächer? Ist nicht das Gymnasium, die Lehrerbildungsanstalt, der Beamtenkörper aller Arten windisch überstark durchsetzt? Und zeigt mir deutsche, deutschgeborene und deutschbewußte katholische Priester! Ach, außer ihrem Ehrenbürger, dem Mönch auf der Festenburg, darf unsere Stadt sich keines deutschen Priesters freuen, vom Bischof bis zum letzten Kaplan — lauter Slawen, vor denen deutsche Frauen und Mädchen im Beichtstuhl hingegossen knien, die die religiöse Erziehung der deutschen Jugend in der Hand halten, denen deutsche Männer die Hände schütteln! Und Rothenheim sah ich neulich leuchten auf dem Bahnhofsplatz und auf windischen Tschamaren sah ich schwanken die Feder des Falken. Volksgenossen! Drohend, warnend stieg Laibachs Schicksal oft vor meine Seele — soll auch diese unsere geliebte Stadt versinken im slawischen Meer? Freunde, es geht um die Heimat, um die liebe, schöne Heimat!« — C. kr. vlada v tem govoru seveda ne vidi hujskanja zoper drugo narodnost in nobenega državnega pravdnika roka se ne vzdigne, da treščí na glavo jizzivaču!

Pod Bienerthovo vladno smo tako daleč prišli, da nas sme vsak pritepenec iz rajha na naši lastni zemlji sramotiti!

— **Istrski in dalmatinski deželni zbor brez hrvaških stenografov.** Istrski in dalmatinski deželni zbor zborujeta brez hrvaških stenografov, ker zagrebška vlada ni dala, kot običajno, dopust svojim uradnikom, ki so kot stenografi šli v Koper in Zader. Poleg tega so štirje o prostih urah zaposleni pri zagrebškem procesu, zato je mogel samo eden odpotovati v Zader. Ne vemo, kako si bodo pomagali v obeh deželnih zborih, malo nerodno je pač to.

— **Kochevski Nemci** so osnovali agrarno stranko. Brezdvoma je barva te stranke nemško-nacionalno-svobodomiseln.

— **Iz Škofje Loke.** Odkar obstoji pri nas klavnica in mlekarna, smo mestjani na spodnjem trgu hudo zadeti. Vozovi namreč od ranega jutra tako silno dirjajo, da se tresejo hiše (posebno mesarski) ob zgodnji uri se nakladajo mlečni vrči pred mlekarno, kar povzroča grozen ropot. Ali bi se to ne moglo vršiti na dvorišču mlekarnice? Pogosto se pripelje k mesariju voz, na katerem so povezana živinčeta pod mrežo, katera je pripeta le zato, da se misli, da je živinče prosto. Prosimo in zahtevamo, da slavna občina te nedostatke odpravi, kaj takega druga županstva ne trpijo več. — Mestno županstvo bi pa z nabitvijo tablic, ki prepovedujejo hitro vožnjo in groze s postavnimi kaznimi, ne trpelo preveč stroškov, pač pa bi lahko imela pri primerih pазljivosti mestnih stražnikov mestna blagajna primerne dohodke, surove voznike bi se pa tudi lahko naučilo ravnavati človeško. Naposled pa: Zakaj bi bil ravno spodnji trg vedni pastorek in v vsakem oziru zapuščena sirota našega mesta? — Več meščanov.

— **Podeželna električna centra.** Današnji številki smo priložili za gorenjske naročnike brošuro o podeželni električni centrali, ki jo je izdal kranjski deželni odbor.

— **V Borovnici** je v nedeljo obiskalo veliko tujcev in domačinov prireditelj tamšnjega telovadnega odseka Orla. Telovadba, narodna igra »Tihotapec«, prosta zabava je v vseh vzbudila lepo razpoloženje in zadovoljnost. Zato vsem tukajšnjim vrlim Orlom, domačim in tujim gostom, posebno Vrhničanom, Vičanom in Dobrčanom zahvala, kakor vsem darovalcem lepih in številnih dobrotov. Ker je narodna igra »Tihotapec« zares lepa in podučna vsebine, se bo ponovila 26. t. m. ob 3. uri popoldan.

— **Pozen cvet.** Na vrtu g. Ivo Pokorna, posestnika na Zgoši pri Lescali, cvete ta teden hruška.

— **Nesreča** je zadela Franceta Pavovca, posestnika v Depalvasi št. 10. V jutro dne 16. t. m. se je odvezal v hlevu konj, vreden 800 kron, in ker je bilo odprto, je ušel. Ko leta nekaj časa semintje, se zaleti v neko ograjo s tako močjo, da se nabode v prsa in skozi ves život, tako da je prišlo pri repu vun do poldruga metra droga, kakršnega rabijo za ograjo vrtov, in potem še par metrov rine po tleh in obleži mrtev. Zapirajte hleve, če je vroče, z omreženimi durmi, ker ni toliko stroškov, če se mreža napravi, kot če se nesreča primeri.

— **Ogenj v Št. Vidu.** Iz Št. Vida nad Ljubljano se poroča: V zadruzi je včeraj dopoldne nastal ogenj. Le vižmarskemu in šentvidskemu dasilnemu društvu se je zahvaliti, da ni bila v četrt uri vsa zadruza v ognju.

— **Vodovodna dela v Spodnji Šiški** so v večini dovršena in bodo prebivalci Spodnje Šiške pozneje v jeseni že lahko pili zdravo vodo.

— **Otvoritev in blagoslovljenje novega poslopja deške meščanske šole v Postojni** bo jutri ob 8. uri zjutraj.

— **Na mrtvaškem odru živ zgorel.** Iz Velikega Varazdina se poroča: Stari pastir Avram Nues v Selišču je bil že dalje časa bolan in je tudi nekega dne navidezno umrl. Starca so položili na mrtvaški oder ter vse pripravili za pogreb. Naenkrat se pastir na odru vzdigne in zahteva, naj mu dajo jesti, in skoči pri tem na tla. Na svojo nesrečo je prevrnil sveče ter se je zažgal oder. Ker so vsled strahu pobegnili vsi gosti, ki so ga prišli kropiti, je zgorel tudi sam brez kake pomoči.

— **Okrađeni trafikant.** Trafikantu Afriču v Gorici je neki tat v času, ko je trafikant imel veliko opraviti s strankami, ukradel mapo, v kateri je bilo kolekov in menjalnih blanketov za 2000 K.

— **Umrl** je v Metliki gosp. Leopold Gangl, posestnik, mestni tajnik in blagajnik. Pokojnik je bil oče deželnega pušlanca G. Gangla. Bil je duša liberalnega gibanja v Metliki. Naj y miru počiva. — V Celovcu je umrl g. Tomaž Schrey, c. kr. realni profesor.

— **Pošten najditelj.** Pri Mariji Pomagaj na Brezjah je dne 13. septembra zgubila neka gospa iz Ljubljane 31 K 12 h. Omenjeno svoto je našel na cesti brivski mojster Bernhard Doležal, brivski mojster v Št. vidu nad Ljubljano ter takoj gospo izročil denar, katerega je hvaležno sprejela.

— **Hlapec ubil svojega gospodarja.** Iz Kneže na Koroškem poročajo: Na grozen način je bil umorjen od svojega lastnega hlapca posestnik Janez Glabonjak p. d. Leitgeb. Hlapec K. V. je dopoldne z drugimi kegljal. Pri kegljanju je izgubil vse. Zategadelj jezen se je začel pripraviti. Ker mu pri tepežu ni hotela kmetica, katero je na pomoč klical, pomagati, je letel ves jezen domov in se hotel maščevati. Zato je hotel že Leitgebovo bajto zasmočiti. Prepričan je šel domov in s »krajlo« začel pobijati. Kmet, ki to sliši, gre gledat. Ko pa pride na svoje posestvo in vidi dvojne duri popolnoma razbite, se vsede pred hišo in premišljuje, kaj mu je početi. V tem trenutku pride vun hlapec in ko zagleda gospodarja, ga takoj udari z ostro motiko po glavi. Udarci je bil smrten — ker mu je popolnoma prebil glavo. Morilca so že spravili naprej. Leitgeb zapušča ženo in tri otroke.

— **Poskušnja letošnjega dolenjskega vina.** V tej notici našega lista se je urinila tiskovna napaka; namesto 13% sladkorja se mora glasiti 16% sladkorja, kar popolnoma odgovarja namiznemu vinu z 8% alkoholom.

— **Bloke.** Nova opekarna je nastala ob cesti, ki pelje proti Laščam, pol ure od Nove vasi. Ta bo velikega pomena za Bloke, ker daleč naokrog ni nobene opekarnice, in ker se bodo prihodnje leto gradile dve novi šoli. Material je baže izborjen. Podjetje je v domačih rokah. — Predavanje smo imeli preteklo nedeljo v izobraževalnem društvu. Govoril je bogoslovec g. Fr. Žužek od Sv. Gregorija o francoski revoluciji. Gospod predavatelj je znal stvarno prav poljudno pripovedovati. Čast mu!

Darovi.

ZA NARODNO OBRAMBO.

351. Druga zbirka Idrličanov 20 K.
352. Fr. Ks. Steržaj, župni upravitelj, svojo doto 24 K 49 vin.
353. Fran Stupica, trgovec z železnino na Marije Terezije cesti v Ljubljani, 20 K.
354. Mesto venca narodnim žrtvam 20. septembra Kolinska tovarna za kavi- nes primese v Ljubljani, 20 K.

Nadalje so poslali:
Francišek Krumpetar, Sv. Gregor, zbirko, nabrano na svatbi Jožefa, 10 K; na izletu na Gorjancih so darovali navdušeni rodoljubi 7 K.

× × ×

Potrebujemo še mnogo novih darovalcev, zato ponavljamo prošnjo, naj bi posebno v dnehi, ko nam je vlada prepovedala narodno-obrambno enketo, »radikalcem« pa dovolila razne prireditve — bili najmnogobrojnejši darovi za sklad obmejnih Slovencev, naš najprimernejši odgovor. Nabirajte v teh dneh povsod za narodno obrambo!

Šolske razmere prekmurskih Slovencev.

Nek potovalec, ki pozna razmere prekmurskih Slovencev, natančno izza njegovih potovanj po onih krajih, nam opisuje ondote razmere sledeče:

Madžari radi pišejo po svojih časnikih, da ni na celem svetu države, v kateri bi uživali posamezni narodi toliko pravic in svobode, kakor jih uživajo na Ogrskem. Polni so hvale na svojo lastno državljansko pravičnost.

Kakšne so pa v resnici te pravice in kakšna je tako hvalisana svoboda, nam kažejo dovolj jasno sledeče razmere: Na Ogrskem živi približno 100.000 Slovencev. Vsi ti Slovenci pa nimajo niti ene svoje šole, kjer bi se poučevalo slovenski, daš jih vzdržujejo na svoje lastne stroške. Razen katekizma nimajo nobene svoje knjige in še te samo v dveh ali treh šolah. Vse ostale učne knjige so samo madžarske.

Učiteljsko osebje se rekrutira iz trdih Madžarov, ki ne razumejo popolnoma nič slovenski. Koliko mora uboga šolska deca od takih učiteljev pretrpeti, si lahko mislimo. V mnogih vaseh ne doseže tak učitelj nikakega uspeha, kar pa je tudi samoposebi umevno. Deca pohaja šolo 6 let, a ne zna drugega, kakor nekoliko madžarski čitati, pa še tisto slabo. So pa med njimi tudi taki učitelji, ki po vsej sili hočejo deco pomadžariti.

Tako je v dolenjem delu slovenske krajine neka vas, ki šteje okoli 800 prebivalcev, med njimi 140 šolobiskujočih otrok. Tamošnji učitelj je že pred dvema letoma prepovedal učencem govoriti slovenski, ne samo v šoli, nego tudi doma. Otroci tedaj niti ne smejo doma s starši govoriti slovenski, nego madžarski! Večkrat se je že prigodilo, da je oče na kakem obisku govoril slovenski, otrok pa madžarski. Ako pa kdo vpraša, zakaj dete neče govoriti v svojem materinem jeziku, dobi odgovor, da to ni dovoljeno od učitelja, ker, ako bi on zvedel, da je njegov

učenec spregovoril slovensko besedo, potem bi se dotičnemu slabo godilo.

Tako se terorizira slovenska deca ne samo med časom šolskega leta, ampak tudi v počitnicah ne sme doma govoriti slovenski. Ako bo to tako naprej šlo, potem ne bo uboga slovenska deca slišala celih šest let lepe materine besede in šolski uspehi bodo trpeli radi tega tako, da ne bo ostalo ljudem drugega, kakor da začno sami doma poučevati in izobraževati svojo nežno deco v materinem jeziku; sicer se jim zgodi, da je deca po šestih letih šolskega obiska bolj zabita, kakor je pa bila prej. Izumre ji pa sčasoma tudi ves ljubeči duh do domovine ter postane mladena in — odpadna. In prav to hočejo Madžari doseči. Take šolske razmere vladajo v XX. stoletju v deželi takozvanih — viteških Madžarov!

Štajerske novice.

Š Shod prireditelja poslanca Pišek in Novak v nedeljo, dne 19. septembra 1909, na Brinjevi gori ob 12. uri opoldne v ondodnih restavracijskih prostorih. Vsi somišljeniki prijazno vabljeni!

Š Kam pa v nedeljo, Mariborčani? I kam drugam, ko v Studenec, kjer priredi ondodno izobraževalno društvo v gostilni »Zur weißen Fahne« veselico z mnogovrstnim sporedom. Torej na svidenje!

Š Hoče. V nedeljo, dne 26. septembra, popoldne v šoli predavanje g. F. Jurančiča o čebelarstvu. Pridite vsi!

Š Sv. Jurij v Slov. gor. Kmetijska podružnica ima v nedeljo, dne 19. septembra, popoldne v gostilni g. Kranjca izredno zborovanje, na katerega so povabljeni vsi, posebno pa tisti, k iso oškodovani na travnikih po ogrehi. Poročata gg. drž. in deželni poslanec Rožkar in kaplan Bosina. Na dnevnem redu je tudi razgovor o umetnih gnojilih.

Š Ruska kočja se v nedeljo, 26. septembra, zatvori. Ta dan bo ob 10. uri sv. maša pri Arehu, nato pa velika planiška veselica. Na planinah se torej vidimo. Na svidenje!

Š Sv. Marko niže Ptuja. Naša župnija je dne 13. septembra obhajala 120letnico svojega obstanke.

Š Redka otroška bolezen na Štajerskem. Na Štajerskem se je pojavila bolezen Polyo myelitis. To bolezen, ki je v družbi s pojavi otrplosti, dobivajo otroci. Pojavila se je v Gradcu in posebno v dravski dolini. Do sedaj je znanih že okoli 100 slučajev. Bolezen ni nalezljiva kot koze in škrlatica, ter so jo opazili preteklo leto tudi na Nižjem Avstrijskem. Pojavlja se zlasti večkrat na Švedskem in Norveškem.

Š Načelnika družbe ponarejevalcev denarja, nekega Potočnika, so prijeli v Švici ter ga pripeljejo v Maribor.

Š Umrl je v Ptuiju posestnik in izdelovatelj jabolčnega šampanjca V. Hintze.

Š Rogaško Slatino je obiskalo do 15. septembra 2988 strank s 4304 osebami.

INOZEMSTVO.

Kitajski cesar je nevarno obohel. — Car sprejme carigradskega patriarha, ko obišče sultana. — Turki proti Arnavtom. General Džavid paša je 13. t. m. požgal štiri arnavtske kočje. Arnavti so 14. t. m. streljali na turško taborišče. Boj je trajal 6 ur. Biko je deloma uničil požar. Turki so izgubili 4 vojake in 3 častnike, ranjencev imajo 11. Arnavti so izgubili 30 mož.

REVOLUCIONARJI NA ŠPANSKEM.

Španska vlada sedaj pridno zasleduje upornike. Aretovala je Romea, urednika lista »Correspondencia de Espana« v San Sebastianu in ga odpeljala v zapor v Madrid. Notranji minister Lacierva je prepovedal, da se v provinci kaj poroča o tej aretaciji in o procesu. — »Vanguardia« (Predstraža) priobčuje okrožnico, ki jo je policija zaplenila v stanovanju revolucionarnega voditelja. Okrožnica, ki je naslovljena na pristaše, ima ta program: Odstranitev vseh obstoječih zakonov; izgon cerkvenih korporacij; razpust občin, vojske in mornarice, porušenje cerkev; zaplenjenje bank in premoženja javnih ljudi. V tem pismu se tudi poučuje o šifriranem dopisovanju in izdelovanju bomb. Policija je tudi zasledila neko zelo kompromitujoče pismo revolucionarja Lepuxa. Vlada je izgnala 13 anarhistov, odpustila nekega občinskega načelnika in mnogo občinskih uradnikov. Minister notranjih zadev pa izjavlja, da bo vlada i nadalje postopala z vso energijo. V časopisu vlada tudi velika cenzura.

Ljubljanske novice.

lj »Slovenski Narod« in 20. september. »Rdeči Prapor« piše: »Narod« prinaša nekaj dni sem jako bombastičen oklic glede obletnice 20. septembra. V tem oklicu pravi »odbor«, ki zanj podpisuje dr. Ivan Tavčar, da doni »iz hladnih grobov in temnih ječ« spomin na 20. september; govori o slovenski krvi, apelira na narodni ponos in zapoveduje splošno žalovanje

itd. Kdor čita ta oklic, ima utis, da že »odbor«, oziroma dr. Tavčar, povodno obletnice 20. septembra nove demonstracije. Sicer trdi »Narod«, da naj bodo legalne demonstracije, ali zdi se nam, da je aranžiranje take demonstracije od strani naravnost nevarno. Provoz čiteljev lanskil demonstracij, ki bi imele odgovor na ptujske rabuke, so bili liberalci. Ti liberalni voditelji so pa dokazali, da so popolnoma nezmožni za prireditel dostojnih demonstracij. Ljudstvo hujskalo do skrajne meje in ko je to zapeljano ljudstvo besede liberalnih hujskač izpremenilo v dejanja ter začelo razbijati okna in snemati napise po ulicah, so pustili to ljudstvo usodi. Posledice so bile dve nedolžni žrtvi in mnogo drakonskih zapornih obsodb. Ljubljanski župan Hribar je, po zatrdilu deželnega predsednika Schwara, prošil za vojaško pomoč pri »izgrednikom«. Kratko: duhovi, ki so liberalci klicali, so jim zrasli čez glave. In ti ljudje bi sedaj radi prirejali »legalne demonstracije!« — »Rdeči Prapor« tu dobesečno ponatiskuje našo notico o zadnji seji »Združenega narodnega odbora«, ki, kakor rečeno, ni identičen s Tavčarjevim odborom, ter se strinja, da bi sklep »Združenega narodnega odbora« spomeniku Lundru in Adamiču edini umestna proslava nesrečnikov.

lj Liberalcem priporočamo naj med današnjimi »Dnevničnimi novicami« posebno čitajo notico »Kako so se liberalci pravljali na 20. september« in »Klerikalcij pljujejo«. Morda bodo potem spoznali svojo vrednost in prav cenili svoje »ogorčenje«.

lj Sestanek narodno - radikalnega društva se jako klaverno razvija. Celo s noči na koncertu kljub Hribarjevemu puku patentradikalcem, da je vsaka stranka radikalna in njegovim slabim tolažlom, da so radikalci del naroda - napredne stranke, se navdušenje ni nič kaj moglo razviti. Tudi je gorenja dvorana v »Narodnem Domu« dvakrat manjša kot ona, kateri je bil veličasten komerz katoliškega narodnega dijaštva in vendar so liberalci to dvorano komaj napolnili, dočim pri našem komerzu mnogo občinstva ni moglo več v dvorano. Radikalci in liberalci se le tolažijo da so del drug drugega, vs skup je vedno manjše. Tudi Ribnikarjev gromenje Čehom, ki so sedeli sami me seboj, ni napravilo večeru kaj sijaja, »Filharmonija« je žela mnogo pohvale, sicer se je pa občinstvo med govori raznih govornikov smejala. Druge nesreče ni bilo. Danes se shod nadaljuje. O klaverno udeležbi poročamo med dnevnimi vestmi. V spodnjih prostorih »Narodnega Doma« je nastala slama, ker se je narodno - napredno občinstvo uprav malenkostno odzvalo prošnji, naj radikalno dijaštvo dostojno prenoči.

lj Franchetti je pozdravljial sestane radikalnih dijakov v imenu zveze obrtni zadrug. Kaj pa ima obrtna zveza opraviti z Ribnikarji in Zalarji. Ali je hotel brive Franchetti s svojim »odličnim« govorom le še bolj pokazati, da imajo radikalni dijakji — žaljo.

lj Nikar ne hujskajte! Včeraj so liberalci v okno Sešarkove trafike obesili tadev, da je bil zamujen dohod čeških dijakov nalašč povzročen. Češki dijakji sami izjavljajo, da je bila krivda v tem, ker so v Klein Reiflingu zamudili zvezo drugim vlakom. Kdor se je vozil z državno železnico na daljših progah, je gotov že prišel večkrat v tak položaj. Posebno se to zgodi rado v Selzthalu, Klein Reiflingu, St. Mihaelu pa tudi v Beljaku in Tbižu. Seve »Narodovcem« je za hujskanje vse dobro in da bi povzročili razburjenje so zagrabili za to slučajno zamudo. Pa metne ljudi s tem seve ne bodo razburili. Kažejo se pa v tem vendar neki nameni liberalci naj ne bodo hudi, če pravimo, da so taki nameni za dostojno proslavo 20. septembra nečedni in da se jim ne pridružimo.

lj Kdo je bil vse v četrtek potegnjen? Ako kdo koga potegne, ima gotovo svoj zabavo, svoj hec in špas. A le, če je »potegnenje« skrbno pripravljeno. »Narod« je tudi vesel, ker je potegnili svoje največje stežje »zmerne« radikalce in device, ki bolj v srpanu, ki so v četrtek trikrat za man čakali in čakale zaželjenih gostov češke radikalne študente, ki so zamudili Klein Reiflingu tisti »brzovlak«, ki pride v Ljubljano ob 7. »Narodov« poročevalci niti tega ne zna, da med Jesenicami v Ljubljano nobenega brzovlaka ni. In za mudo v Reiflingu, ki naj bi jo povzročila deželna vlada. Uboga kranjska deželna vlada naj bi povzročala vse zamude v državni železnici. Saj so pri brzovlaku nekaj vsakdanjega dveurne in še več zamude, kar zna vsak, ki se je že kdaj vozil po progah državne železnice, bodi na Dunaj ali v Prago. Skrivnostne zamude nečemo natančneje preiskavati, da znamo, da je tisti brzovlak, ki odpelje v Linca ob 8. uri 5 minut zjutraj, direktni viak iz Linca-Dunaja v Trst in ima tu po osebnem vlaku zvezo z Ljubljano. »Narod« ni bil prav informiran. Zato potegnili Ljubljančane, ker se »Narod«

razume na vozne rede državne železnice. Po naši sodbi so se vozili Čehi z osebnimi vlaki št. 19, 17 in 1721, zato so se tudi pripeljali v Ljubljano šele v petek ob 7. uri 12 minut, prav po voznem redu. Namesto zvečer 6:49, so ostale »Narodovemu« aranžerji v obeh številke 7-12, samo to je prezrl, da pride vlak jutraj v Ljubljano. Zato tudi »Narod« tako vztrajno sanja o skrivnostni številki 7, da si pride večerni »Gorenjec« v Ljubljano ob 6. uri 49 minut. Le dobro proučiti vozne rede, predno se prirejajo »Sprejemi«, ki jih ni po krivdi površnih krmežljivih aranžerjev. Po »Narodovi« krivdi niso bili zgolj potegnjeni Ljubljanci, marveč tudi jeseniški Sokol, kranjski Sokol in liberalni Kranjčani. »Narod« farba, da se je zbrala v Ljubljani na »Sprejem«, ki ga ni bilo, tisočglava množica. Kie li je stala? »Narod« je res skromen in se razume na množenje z neznanimi količinami. Stvar »Narodovega« okusa je, češ, da je čakal cvet ljubljanskih gospodičen Čeh. »Narod« še bolj farba, češ, da je bilo ob 9. zvečer še več ljudi pri sprejemu. Kako pa! Saj še Oražna ni bilo k drugemu aktu komedije potegnjenih ljudi. Nič ne pomaga. S »Sprejemom«, ki ga ni bilo, se je »Narod« tako osmešil, kakor še ne kmalu kak list. Zeppelin je že marsikoga nehote potegnil, kadar so se njegovemu zrakoplovu potrla kolesa, »Narodu« se pa poterejo tako kolesa, da si nima balona, da potegne po svoji »pomoti« in neznanju »voznih redov« lasten svoj liberalen cvet v Ljubljani, Kranju in na Jesenicah. Kdo naj »Narodu« še kaj veruje? Niti Franchetti, Oražen, Sajovic in dr. Švigelj, ki so bili tudi potegnjeni, mu ne morejo več verovati, ker vseh štirih »reprezentantov« ljubljanskega občinskega sveta ni bilo več k drugemu dejanju komedije.

Ij Kaj mislijo trgovci. Neki slovenski trgovec se je včeraj izjavil: »Narod« je hotel, naj bi bile v ponedeljek zaprte trgovine. Moja trgovina je takorekoč bila celo leto zaprta in če bi ne bilo ljudi z dežele, bi me ljubljanski »Narodovci«, ki so v par tednih lani pozabili na slovenske trgovce, ne rešili pogina. Zato nimamo nobenega povoda ozirati se na »Narodov« terorizem. Hvaležni smo »Slovincu«, da je posegel v neznosne razmere. Od magistrata brez potrebnihkušenj nastavljeni ljudje seve ne morejo razumeti našega položaja, ker jih je samo kričanje, vendar im odločno pravimo: Pustite trgovino in obrt, da se mirno razvijata!

Ij Hudomušno. Na Miklošičevi cesti so že povsod nabiti slovenski ulični napisi, le pri pisarni znanega »pobožnega rožnkrancarja« Šviglja, se blesti še vedno tudi nemški napis.

Ij Slovenska Filharmonija in njena nepristranost. »Slovenski Narod« je včeraj poročal, da je včerajšnji koncert v »Narodnem domu« priredil radikalnim dijakom na čast popoln orkester »Slovenske Filharmonije«. »Slovenski Filharmoniji« ni prišlo niti na misel, da bi njen popoln orkester priredil koncert na čast katoliško-narodnemu dijaštvu, popolnega orkestra za komers katoliško-narodnega dijaštva niti za dobro plačo nismo mogli dobiti, šele v zadnjem trenutku smo z največjo silo dobili najslabši oddelke »Slovenske Filharmonije«, boljši oddelki je pa sviral par možakarjem v hotelu »Tivoli«.

Ij Kaj bo Lotrič rekel? Zgodilo se je nekaj nezasišlanega. Dr. Gregor Žerjav, bivši voditelj radikalnega dijaštva, ki je svoj čas v »Omladini« označeval katoličanstvo za sistem bajk, je šel zdaj, ko se je oženil, k sveti izpovedi, nato pa še k izpraševanju k. g. župnika Vrhovnika in nato se je v cerkvi istega vršila tudi poroka. Pri tej priliki je g. župnik Vrhovnik, upoštevajoč znani svetopisemski rek, da je v nebesih večje veselje nad enim sporkorjenim grešnikom radikalne stranke, kakor nad devetindevedeset pravičniki S. L. S., dal prižgati dragoceni luster, katerega drugače g. trnovski župnik ne prižge niti v največjih praznikih, k večjem na Vstajenje! Zdaj je vprašanje, kaj bo Lotrič rekel. Zadel ga bo kap najmenj na pol telesa, krematolog Kšovec pa se bo še bolj skisal in moralist S. M. Jekovec bo hudo zaječal, ko bo videl, kako se celo radikalci vračajo v naročje svete Cerkve. Baje se je Žerjav zdaj, da se še bolj očisti prejšnjih svobodomiselnih grehov, podal celo na božjo pot namesto da bi prisostvoval shodu radikalnega dijaštva, ki se še vedno v grehah koplje.

Ij Poljski akademiki iz Krakova javljajo v poljskih listih, da so svoj izlet v Ljubljano odložili na poznejši čas.

Ij Sodalitas za duhovščino ljubljanskega mesta. V ponedeljek, 20. t. m., je shod S. S. C. J. v knjižnici »Katoliške tiskarne«. — Razgovor je med drugim o pouku krščanskega nauka na obrtno-nadaljevalnih šolah.

Ij Tifus med vojaštvom 27. pešpolka. V dveh stotinjah 27. pešpolka se je pojavil tifus. Včeraj so odpeljali v bolnico pet obolelih vojakov.

Ij Deželnozborska dvorana je dobila nov luster, krasno delo mojstra Kregarja v renesančnem slogu, ki je toliko moder-

niziran, da je v soglasju z arhitekturo deželne dvorane. Deželni odbor je bil delo razpisal, oglasile so se tudi velike dunajske tvrdke, a najbolj je ugajal Kregarjev osnutek, ki je bil tudi najcenejši. S tem krasnim delom, ki je v čast domači obrti, si je Kregar pridobil nanovo glas izvršnega mojstra. Ker bo deželni zbor imel najbrže več večernih sej, bo prišel luster gotovo do popolne veljave.

Ij Hanba! Včeraj zvečer je pripeljal mimo »Katoliške Tiskarne« Zalar kakih 15 čeških radikalcev. Mali mož je imel veliko viržinko v ustih. Zalar je pripravil, da je par čeških radikalcev, ki očitno ne vedo, da je S. L. S. trdno zvezana s češko radikalno stranko v opoziciji, dočim liberalci Bienenrtha podpirajo, zažvrgolelo v tiskarno »Hanba!« Zalarju je pri tem, ker je preširoko raztegnil usta, padla viržinka iz ust.

Ij Premeščen je suplent g. dr. Fr. Čadež iz Kopra na učiteljske v Ljubljano.

Ij Umrli je na sv. Petra cesti št. 21 gospa Marija Zorc, soproga trgovčeva, v starosti 48 let. »Slovenska krščansko-socialna zveza« vabi k pogrebu svoje članice, ki bo jutri ob pol 5. uri popoldne.

Ij Grafična razstava tiskarska v Ljubljani je odprta od 12. do 19. t. mes. (vštevši), in sicer vsak dan brez presledka od 9. ure popoldne pa do 6. ure zvečer. Nahaja se v »Narodnem domu« pritličje na levo. Kdor se zanima za napredek in hoče imeti vpogled v tiskarsko in sorodne reproduksijske umetnosti, si tukaj lahko ogleda. Vstopnina za osebo 40 h. Občinstvo naj bi posebno jutrišnji dan porabilo v to, da si ogleda to velezanimivo razstavo.

Ij Zopet Hribarjeva. Včeraj smo poročali, da je »Kreditna banka« kupila hišo gospe Jegličeve na Mestnem trgu. Jako čudno se torej zdi, da je pred kratkim »Narod« še pisal, da hoče »Kreditna banka« zidati hišo za več kot 2 milijona kron in da je samo hudobija deželnega odbora to preprečila. Gospodje v občinskem svetu so pa morali natančno vedeti, da je samo deželni zbor kompetenten odobriti tak sklep, ker jim je deželni odbor tudi v svojem odloku izrecno povedal. Ravno tisti dan, ko je bil sklican deželni zbor, ki naj bi odobril sklep občinskega sveta, pa kupi »Kreditna banka« hišo gospe Jegličeve. S tem je dokazano, da je bilo vse vpitje le z namenom, nevoljo Ljubljančanov umetnim potom zbuditi.

Ij Musica sacra. Jutri se bo pri veliki maši ob 10. uri izvajalo v stolnici: Missa duale »Dolorosa«, zl. Anton Foerster, seduale »Dolorosa«, zl. Anton Foerster, sekvenca »Stabat Mater«, zl. P. Ang. Hribar, ofertorij »Recordare«, zložil J. E. Zelinka.

Ij Priporočljiv nočni čuvaj. Danes ponoči je zasačil policijski stražnik na ljubljanskem polju nekega nočnega čuvaja iz Siške, ko je kradel na njivi usmiljenih sester peso. Naložil je je bil že poln dvo-kolesni voziček. Utaknili so ga pod ključ.

Ij Ogrska kultura. Danes jutraj so imeli tujci pred južnim kolodvorom priliko občudovati višek ogrske kulture. Mlada mati, po narodnosti Ogrka, je pestovala triletnega sinčka, kateremu je dala v usta svalčico ter mu jo prižgala. Deček se ni prav nič kremžil, marveč je pušil kakor kak odraslen. Nekateri so zmajevali z glavami ter izražali nejevoljo, drugi pa so se rogali, češ, da bo de fantek postal še pravcati »čičko«.

Ij Lahkomiselni potnik. Danes ponoči je neki potnik, ki je namenjen v Ameriko, pogrešil iz pod srajce pritrjene vrečice bankovcev za 100 K. Mož je dal denar v skupnem znesku 500 K v vrečico še doma in ker je potem včeraj že med potom v Ljubljano, kakor tudi tukaj po raznih gostilnah popival, se ne more prav nič spomniti, kje in kako da mu je denar prešel. Če je bankovec kdo našel v železnici od Rakeka sem, ali če ga je oškodovanec v svoji lahkomišelnosti za kako reč dal, naj dotičnik, ki mu je v ti zadevi kaj znanega, to prijavi pristojni oblasti.

Ij Ogenj v prekaževalnici. Sinoči ob pol 12. so opazili, da gori v prekaževalnici mesa g. Karola Černeta na Poljanski cesti št. 29. Na prvo pomoč so prišli domači, potem pa je dospel na lice mesta oddelke gasilnega društva ter ogenj v teku pol ure zadušil. Černe ima 700—800 K škode in je zavarovan.

Ij G. Plut je nastavljen v Ljubljani kot stalni nastavljenec srbskega vladnega tiskovnega urada zunanjega ministrstva ter je te dni došel v Ljubljano.

Ij Odlikovanje. Poroča se, da je cesar imenoval poštnega ravnatelja Franca Lebana v Ljubljani ob priliki vpokojitve za vladnega svetnika.

Ij Zapustil je pred kratkim umrli Ludovik Bussinaro nunski cerkvi v Ljubljani 1000 K in frančiškanski cerkvi 600 K, Marijanišču v Ljubljani 400 K in ljubljanskim mestnim revežem 400 K.

Ij Umrli so: Franja Tekavec, ključarjeva žena, 26 let; Vencel Plehati, paznik v p., 80 let; Franja Velepčič, gostija, 80 let; Antonija Koželj, delavka, 28 let; Franja Eržen, pekova hči, 2 meseca; Marija Si-

lovce, gostija, 73 let; Franja Flerin, posestnikova hči, 17 let; Marija Orehek, gostija, 63 let; Uršula Žagar, zasebnica, 72 let; Benedikt Lončar, kleparjeva hči, 1 mesec; Kristina Požar, knjigovezova hči, 2 meseca; Marjeta Kopač, dninarica, 51 let stara.

Ij Na Prešernov spomenik so danes popoldne češki radikalci položili venec z belo-rdečimi trakovi. Peli so »Kje dom je moj«. Okoli spomenika je bilo kakih 120 ljudi.

Ij Varnostne odredbe. Čujemo, da mora vsa garnizija biti štiri dni strogo v pripravi. »Revella« je ob 8. uri zvečer. Artilerija mora biti tudi doma. Mnogo kranjske žandarmerije je v Ljubljani, na posameznih postajah sta ostala samo dva orožnika. Upamo da bo 19. in 20. septembra v Ljubljani popoln mir, kar bo le na čast našemu mestu in Slovincem.

Ij Izgred v mestni klavnic. Včeraj popoldne je prišel 32-letni hlapec Ivan Možon iz Trebnja v klavnično pisarno, kjer je začel psovati oskrbnika Antona Slivnika. Poklicani policijski stražnik je razgrajala odpeljal na policijsko stražnico na Poljanah, in ker je Možon tudi tam razgrajal in ni hotel povedati imena, je bil odpeljan v zapor.

Ij Dva pridna, revna dijaka, naša somišljenika, sta ostala še brez hrane. Prosimo naše rodbine, da se blagohotno nanja ozirajo. — Uredništvo rado daje pojasnila.

! Ako še niste, pošljite naročnino! !

»SVOBODNA ŠOLA« NA JAPONSKEM.

Svobodnemiselnost časopisje rado navaja v zgled deželo vzhajajočega solca kot dokaz, da etična načela ne potrebujejo nobene verske podlage. Cesarji ukaz od 30. oktobra 1890. prepoveduje kakeršenkoli poizkus, upeljati v državnih šolah načela budizma, konfucianizma ali krščanske vere namesto stare ateistične morale japonske države.

Skoro dvajset let je preteklo po tem dekretu mikada; in kaj pravi sedaj japonska vlada? Izjavlja, da je ta morala brez vere popolnoma nekoristna, in ker prinaša pouk te morale popolnoma negativne uspehe, je čas, da se upelje v državnih šolah verski pouk, budistični kot tudi krščanski. Namestni naučni minister Savayamagi izjavlja v svojih spisih čisto odkrito, da mora imeti vzgoja kot podlago vero. Veliki japonski učenjak Tanimoto Monu iz Kyota piše, da človek brez vere ni česar ne zmore. Vinajči Aisau piše v neki knjigi, v kateri opisuje krščanstvo na Japonskem, da bo Japonska sprejela krščanstvo vero, ki je vera vseh civiliziranih narodov. Veliki japonski list »Giji Shimp« piše v svoji številki 5. aprila: Hvala podpori, ki jo dobiva krščanstvo od nekega mogočnega društva, bo ta vera, kot upamo, bolj kot posamezna stremjenja v preteklosti mogla pokazati v visoki meri vrednost njenega ideala ljubezni in njenih nauk v različnih dobrotelnih napravah Japonske.

To bi moglo zanimati tudi naše svobodomiselnice, ki se trudijo na vso moč, da preganjajo vero iz šole.

Naše vžigalice!

Skrbite, da pridejo v vsako hišo naše vžigalice! — Vsak trgovec, pri katerem kupujete, jih mora imeti, vsaka gostilna, v katero zahajate, vsaka naša gospodinja! — Dolžnost vsakega našega somišljenika je, da zažiga tobak in smodke le z vžigalicami »Za obmejne Slovence«!

Telefonska in brzojavna poročila.

SLOVENSKO UČITELJSKE V GORICI.

Gorica, 18. septembra. Predsinočnjim in sinoči so se tu vršile male demonstracije. Slovenski učiteljskišniki so že tukaj.

SKUPNI MINISTRSKI SVET.

Dunaj, 18. septembra. Danes se je nadaljeval v sredo prekinjeni ministrski svet s posvetovanjem o skupnem proračunu za leto 1910. Posvetovanja bodo končana pozno popoldne. V imenu ogrske vlade prisostvuje skupnemu ministrskemu svetu Weckerle, v imenu avstrijske vlade Bienenrth in Bilinski. Oba ministrska predsednika sta zahtevala da se skupni proračun znatno zmanjša, ker bi ne mogla v parlamentih zastopati tako visokih zahtev vojne uprave.

OGRI DOBE NARODNOSTNE KONCESIJE.

Budimpešta, 18. septembra. Položaj v ogrski krizi je tak, da so celo nastopajoče osebe v popolni nejasnosti. Mažare zelo vznemirja resolucija krščanskih socialcev, nekateri listi pa pišejo, da Mažari vendarle dobe nekaj, četudi ne posebno veliko narodnostnih koncesij.

Budimpešta, 18. septembra. Weckerle ostane tu do srede. V ponedeljek bo zaslišan pri cesarju ter bo od vladarja izvedel, kateri predlog za rešitev krize smatra vladar za umestnega. Nato bo Weckerle poročal ogrskim ministrom, pod kakimi pogoji vladar se poveri nadaljnjo vlado koaliciji. Za dovoljenje večjih zahtev vojne uprave dobe Mažari kompenzacijo ter bi bila tako omogočena »mirna rešitev« krize. Listi poročajo, da bo Weckerle v ponedeljek od cesarja zahteval koncesij, na podlagi katerih je mogoča rešitev krize. Brez izplačevanja v gotovini kompromis ni mogoč.

HRIBAR SE PRED BIENERTHOM HVALI, DA LIBERALNA STRANKA NI PROTI VLADI!

Dunaj, 18. septembra. Iz najmerodajnejšega vira smo izvedeli, da je Hribar pri ministrskem predsedniku interveniral zaradi prepovedi shoda radikalnim dijakom in da je Bienenrth s tem obdelaval, da so radikalci del liberalne stranke, ki je za časa obstrukcije slovenskih klerikalcev lojalno podpirala vlado.

ČEŠKI SOCIALNI DEMOKRATI PROTI LEX AXMAN.

Dunaj, 18. septembra. Tukajšnji češki socialni demokrati prirede v ponedeljek, 20. t. m., v 9. dunajskem okraju protestno zborovanje proti lex Kolisko-Axman.

ČEŠKI DEŽELNI ZBOR.

Praga, 18. septembra. Uspeh predvčerajšnjega posvetovanja med Bienenrthom in češkim deželnim predsednikom grofom Coudenhove je neka izjava vlade, ki jo bo Coudenhove prebral v prvi seji deželnega zbora. Vlada bo predložila deželnemu zboru načrt dela.

BOJI MED PRODUCENTI PESE IN SLADKORNIMI INDUSTRIJCI.

Praga, 18. septembra. Sladkorni industriji so pritrdili zahtevam producentov pese po dolgi, hudi debati, in sicer v točki 1. glede temeljnih cen, v točki 2. plačevanje pese po sladkornih cenah od 21 K dalje. Sporazumljenje se pa ni doseglo glede zahteve kmetov, da se plačuje pesa po kvaliteti. Pogajanja se bodo nadaljevala.

KAZNOVANI VOJAKI, KER SO GOVORILI ČEŠKO.

Praga, 18. septembra. »Češko slovo« poroča iz Přemisa, da so se trije češki vojaki oskrbovalnega oddelka pogovarjali na dvorišču vojašnice med seboj češko. Ko jih je slišal poveljnik, je diktiral korporalu deset dni, obema vojakoma pa pet dni zapora.

SPOR RADI AVSTRIJSKO - SRBSKE MEJE.

Belgrad, 18. septembra. Zvedelo se je, da drinska komisija na meji Bosne in Srbije nima nobenega uspeha, ker se od avstrijske strani trdi, da je sporno zemljišče last bosenskih kmetov in ne srbskih. Baje bodo srbski delegati pozvani domov v Belgrad. Ako ta komisija ne uspeje, morala se bo sestaviti mednarodna komisija, ki bo rešila mejni spor med Avstro - Ogrsko in Srbijo.

VNOVIČ OSUMLJENA IN ARETOVANA VSLED UMORA.

Praga, 18. septembra. Meseca junija t. l. so našli tvorniško delavko Marijo Sandner iz Košic utopljeno v nekem ribniku pri Smichovu. Sandner je šla proti volji staršev na plesno veselico in so jo ponoči še videli v spremstvu moških. Sum, da je utopila Sandnerjevo je padel na nekdanjega njenega ljubimca Vencla Zimmermanna, ki jo je zasledoval z neko žensko Hala. Oba so aretovali, a izpustili iz zapora vsled pomanjkanja dokazov. Pred par dnevi pa je zaprla policija 15-letnega delavca Jožefa Fiala zaradi potepuštva. Ta je pri preiskavi izpovedal, da je prenočeval 18. junija t. l. na polju v bližini ribnika, kjer so našli Sandnerjevo in je videl, kako sta Zimmermann in Hala zasledovala Sandnerjevo in ob ugodnem trenutku jo od vzađaj pahnila v ribnik. Vsled te izpovedbe so ponovno aretovali oba osumljenca.

VODA UDRLA V RUDNIK.

London, 18. septembra. V premoškopi v Lochgelly na Šotlamskem je voda nenadoma vse preplavila. 700 delavcev se je rešilo z največjo težavo in so bili do vratu v vodi. Tri rudarje pogrešajo.

»ZEPPELIN III.« NA NEMŠKIH VOJAŠKIH VAJAH.

Frankobrod, 18. septembra. »Zeppelin III.« se je na poti k nemškim vojaškim vajam zaletel v neko drevo in se nekoliko poškodoval, ko je klul zrakoplov nizko ob zemlji. »Z. III.« bi moral pripluti ob 10. uri jutraj k vojaškim vajam, a ni bilo o njem ne duha ne sluha. Nemški cesar Viljem in velika množica občinstva je nestrpnost čakala Zeppelina. No, Zeppelin je prišel samo nekoliko prepozno in je občinstvo prirejalo velike ovacije, ko ga je zagledalo. Vojaške vaje so bile ravno v

Sklep deželne mlekarske šole na Vrhniki.

Cetrtek, dne 16. septembra, se je zaključila mlekarska šola na Vrhniki, ki je trajala pet mesecev. Ta dan se je vršil tudi javni izpit učencev. K skušnji so prihiteli g. deželni glavar pl. Šuklje, deželna odbornika gg. dr. Lampe in grof Barbo — kot zastopnika deželnega odbora. Poleg imenovanih gospodov so prisostvovali izpitom: kom. svetnik in drž. poslanec g. Povše, deželna poslanca gg. Kobi in grajšak Galle, predsednik goriške kmetijske družbe g. Jakonič, ter nje tajnik g. Dominko in še precej drugega odličnega občinstva. G. drž. poslanec je telegrafično opravičil svojo odsotnost, želeč lepih uspehov.

Ko je g. Legvart, kot vodja mlekarske šole, pozdravil cenjene goste, je podal kratko poročilo o mlekarskem tečaju. Iz poročila smo zvedeli: Šola je trajala pet mesecev. Učencev je bilo petnajst; štiri najstrednih in en hospitant. Doma so vsi iz Kranjske. Večina njih je nekaj časa že delala po mlekarnah. Poduk letošnjega leta se je izpremenil le v toliko, da se je letos temeljiteje podučevalo o živinoreji. Učenci so napravili skupno nekaj izletov; tako n. pr. v Bohinji, kjer so videli dobro urejene sirarne, nekaj vrst pasnikov, izboljšanje planin in drugo. Podučevalo je na šoli pet učnih moči: g. Legvart, kot vodja, mlekarstvo in živinorejo, g. inž. Turk, kemijo, učitelj trgovske šole gosp. Podlesnik, knjigovodstvo, tajnik »Zadružne zveze« g. Kralj, zadružništvo, g. učitelj Štrekelj, računstvo.

Po podanem poročilu se je vršila javna skušnja, ki se je izvršeno obnesla in vse navzoče zadovoljila. Marsikdo je pripomnil: ne bi si bil mislil, da morejo priprosti kmečki fantje v tako kratkem času toliko profitirati.

Po izpitih je izražal g. deželni glavar svoje zadovoljstvo nad uspehi in čestital gg. učiteljem, ki so znali na pameten način v kratkem času toliko doseči, čestital pa tudi učencem, ki so dobro porabili odmerjeni čas. Dežela nima denarja, odveč, da bi ga brez potrebe stran metala. A deželni odbor, zastopan pri izkušnji, se je prepričal, da ni bilo zastonj, kar se je žrtvovalo. Po nagovoru je razdelil g. deželni glavar učencem izpričevala, želeč jim srečno pot!

Iz mlekarne so se podali zastopniki deželnega odbora in drugi gostje v vrhniško »dežel. kmetijsko gospodinjstvo šolo«. Tu je g. dež. glavarja v imenu kuratorija te šole tople pozdravil preč. gosp. dekan Lovro Gantar. Gospod deželni glavar je izrazil v zahvali željo, naj bi bil tudi z gospodinjstvo šolo tako zadovoljen, kakor je z mlekarjo. Tu so si ogledali posamezne oddelke, kjer so bila dekleta pri svojem delu, kakor: kuhinjo, učilnico, vrt itd. Tudi v gospodinjstvu šoli je gospodom zelo ugajalo. Vrhnici se z veseljem in zahvalo ozirajo na minule dni, gospodje zastopniki deželnega odbora pa so se znova prepričali, da ima Vrhnika kot nalašč primerne prostore in druge pogoje za mlekarske, gospodinjstve in kmetijske šole.

Ali ste že odposlali na položnici dar za sklad obmejnih Slovencev? Nabirajte, odpošiljajte! Nobena položnica naj ne ostane neizpolnjena!

1910

naše, Družinske pratike

e ravno kar izšel in se dobiva skoro po vseh trgovinah, na debelo pa v Ljubljani: v »Katoliški bukvarni«, prodajalni »Katol. tisk. društva«, dalje v trgovinah Ant. Krisper, Vaso Petričič in Iv. Korenčan; v Trstu: prodajalna »Katol. tisk. društva«, v Celju: Zvezna trgovina. Cena komadu 24 vin., po pošti 10 vin. več. Zahtevajte jo povsod in ne dajte si vsiljevati drugih pratik!

2603 1-1

Potrtega srca naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem prežalostno vest, da je naš iskreno ljubljani soprog, oziroma brat, stric in svak, gospod

Janko Nadrah
c. kr. poštni asistent

po dolgi in mučni bolezni preminul, predviden s svetotajstvi. Pogreb draga rajnega bo v soboto popoldne ob 4. uri. Truplo se prenese iz Postojne na pokopališče k sv. Trojici v Trnje.

Žalujemo ostali.

Hotel „Tivoli“

Odda se več mesečnih sob od 24 kron naprej. 2534 1

Mizarskega pomočnika

2604 1-1

sprejme takoj v trajno delo J. Kovač, mizarski mojster v Črni pri Pliberku.

Sprejme se 2542 1

samostojen mlinar

vešč mlinarske stroke. Neoženjen ima prednost. Plača po dogovoru. Več se izve pri Antonu Kobiju, Breg, Borovnica.

Dr. Derganc

ordinira zopet

Komenskega ul. 8.

2555 3-1

Dobro idoča modistovska trgovina

v sredini mesta se zaradi preselitve takoj prod. 2557 Več pove uprava lista. 2-1

8 malih in velikih hiš

med katerimi se nahajajo 3 dobre gostilne, se prodajo po nizki ceni. Pojasnila se dobe v restavraciji pri »Zvezdi«, Spodnja Šiška števil 22. 2476 4-1

Prav dobre vinske sode

iz hrastovega lesa, nekaj skoro novih, od 200—400, 700, 1200, 3000, 5000 litrov prodajo po nizki ceni

Fran Cascio Ljubljana, Selenburgove ulice 6.

Išče se

poštna pomožna uradnica

(Postgehilin) za nekaj mesecev na poštenu uradu blizu Ljubljane. Plača po dogovoru. Ponudbe naj se pošljejo pod naslovom 100, poste restante, Ljubljana. 2573 2-1

Potnik obenem inkasant

se sprejme v trajno službo proti gotovi plači in proviziji. Ponudbe pod »Marljivost«, na upravo »Slovenca«. 2551 2-1

Prekupei-agentje

ki žele zastopati znano banko in se baviti s prodajo zakonito dovoljenih srečk, dobe z visoko provizijo

stalen in pošten zaslužek. Z malo kapitala se more zaslužiti mesečno 200 do 500 k. on. Ponudbe je pošiljati na naslov: »Neue Fortuna« Budapesta 9, Börse Postf. 39.

Ivan Mohorič

krojaški mojster, Sv. Petra cesta št. 27

se slav. občinstvu najljubšeje priporoča za izdelovanje vsakovrstnih oblek najnoveše mode po najnižjih cenah. Postrežba točna. 2609 1-1

Mlininžaga

v Št. Rupertu na Dolenjskem se prodajo ali pa odda v najem s 1. novembrom. Dr. Josip Kolšek Laški trg, Štajersko. 2579 3-1

CORSO ITALIANO HOTEL „UNION“.

V 6 mesecih italijansko ali francosko, sistem Berlitz. Konverzacije kakor tudi otroški tečaj za oba jezika. Začetek zopet 1. oktobra. Prijave od 19. do 28. septembra. Radi razdelitve učencev se prosijo isti v lastnem interesu, da se pravočasno prijavijo. — Poskusne ure in prospekti zastonj! 2601 3-1

Češplje

prave, sveže, kupuje vsako množino za ceno K 2.40 mernik — kg 28, proti takojšnjemu plačilu, postavljene v žganjarno v Ljubljano. tvrdka M. Rosner & drug v Ljubljani poleg Koslerjeve pivovarne.

2 dobra kamnoseka

2591 1-1

kakor tudi 2 vajenca

sprejme takoj JAKOB VETORAC, kamnosek v Šiški.

Čevljarski pomočnik

se sprejme takoj. Ako bo sposoben, lahko samostojno izvršuje obrt. 2599 1-1

Valentin Rotar, Sava 100, p. Jesenice.

Proda se graščina v Pod Smreki

2590 3-1

pri Višnji gori z njivami, travniki in gozdom. Pri graščini nahaja se dolgoletna umna čebeloreja s svetovnim eksportom. Natančna pojasnila daje tvrdka P. Majdič, valjčni mlin v Jaršah pri Mengšu.

Trajna, gotova služba

Pri c. kr. poštenu in brzojavnem uradu v Smarju pri Jelšah (na Štajerskem) je izpraznjeno mesto pravega poštnega seja. Inteligentni, slovensčine in nemščine v govoru in pisavi popolno zmožen prosilec s kavcijo naj dološljeje svoje prošnje imenovanemu uradu. Začasna letna plača 700 K, službena obleka in pa prinos za bolniško blagajno. 2587 3-1

V globoki žalosti naznanjam v lastnem imenu in v imenu svoje hčerke kakor tudi vseh drugih sorodnikov prijateljem in znancem prežalostno vest o smrti iskreno ljubljene soproge in tete, gospe

Marije Zorec, roj. Jeglič

ki je po dolgi, mučni bolezni, večkrat previdena s sv. zakramenti za umirajoče, snoči ob 11. uri v 47. letu starosti mirno zaspala v Gospodu. Pogreb predrage pokojnice se vrši v nedeljo, dne 19. septembra, ob polu 5. uri popoldne iz hiše žalosti Sv. Petra cesta števil 21 na pokopališče pri Sv. Križu.

Svete zaдушne maše se bodo služile v več cerkvah.

V Ljubljani, 18. septembra 1909.

Franč Zorec
soprog.

2606

Proda se

pod ugodnimi pogoji in za nizko ceno 1913 1

enonadstropna hiša

na Selu pri Ljubljani, Poljska cesta števil 20.

Poizvedbe v pisarni dr. Frana Poček, odvetnika v Ljubljani, Stari trg števil 30.

Velik dobiček

garantujem gostilničarjem in kavarnarjem v mestu in na deželi. Ponudbe na upravnishvo Slovenca pod šifro: I. P. R. do najdalje 20. t. m. 2523 3-1

Prodajalka

za v manjšo trgovino na deželi z mešanim blagom se išče za na račun ter se želi, da ima nekaj gotovine kot varščino. — 2528 4-1

Vprašanja naj se pošljejo pod naslovom: Trgovina 100, pošto ležeče, Rakek.

Služba organista in cerkovnika

se razpisuje pri Sv. Martinu na Pohorju pri Slov. Bistrici na Štajerskem. — Prednost imajo oženjeni cecilijski, ki bi bili zmožni sprejeti tudi tajništvo pri občinah. — Nastop takoj ali vsaj do 1. novembra t. l. Župniški urad Sv. Martin na Pohorju, pošta Slov. Bistrica, Štajersko. 2583 3-1

Dobra in zanesljiva KUHARICA

dobi službo v bližini Kormina. — Mesečna plača od 25 do 30 kron. — Več se izve pri upravnishvu Slovenca. 2571 3-1

venecijanski jarmenik

Kupi se že rabljen, a v dobrem stanju ohranjen

(Venezianergatter) z vsem železjem na jermen na 7 ur daljave rezu. Ponudbe naj se pošiljajo na upravo »Slovenca«. 2605 3-1

Hiša na prodaj

ima jako lep sadni vrt pred hišo, dva travnika, dve njivi, gozda pa kolikor se ga želi kupiti. Hiša je v dobrem stanu. Proda se po zelo nizki ceni. Več pove Franc Lipah v Dobrunjah števil 5., p. Hrušica pri Ljubljani. 2490 3-1

Naznanilo.

Dne 22. in 23. septembra 1909 2514 se bode po 6-1

javni dražbi

v župnišču v Naklem prodajalo sobne oprave in kmetijsko orodje, 2 kobili, 4 krave, nekaj sena in nekaj knjig.

Za šport in promet.

Zaloga koles

Puch, (Styria), Globus, Regent in drugih specialnih znamk ter posameznih delov.

Izposojevanje koles prejem koles za emuliranje, ponikanje ter popravila: **solidno in ceno.**

Karol Čamernik
Ljubljana, Dunajska c. št. 9.

RAZPIS.

Cesarice Elizabete bolnica v Novem mestu išče

pomožnega zdravnika

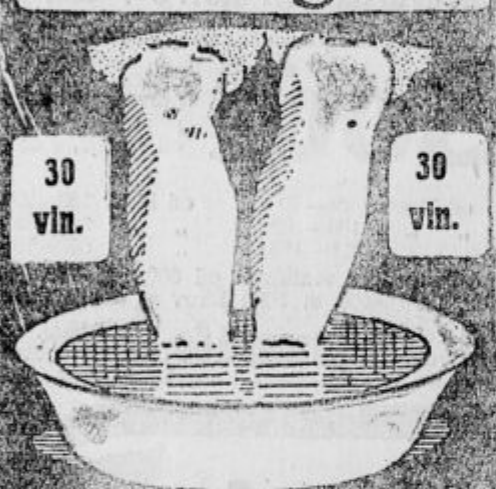
z letno plačo 1800 K — s prosto hrano in stanovanjem v bolnici.

Tozadevne prošnje naj se čim prej vložijo pri vodstvu bolnice v Novem mestu, katero tudi daje na vprašanje natančneje pojasnila.

2510 3-1

Vodstvo cesarice Elizabete bolnice,
V Novem mestu, 6. sept. 1909.

Chiragrin

30 vin. **30 vin.**

Hikako potenje nog, kurja ošesa in trdo kožo, nohenih pekoč in utrujenosti, kratko preroben

se čuti človek po eni kopeli za noge s pralnim praškom „Chiragrinom.“

Dobi se v vseh lekarnah, drogerijah in parfumerijah. Koder se ne dobi, obrne naj se naravnost na izdelovalca Mag. pharm.

VIKTOR OTTOREPETZ, Gradec I.
Ljubljani v lekarni Mayer, Trnkoczy, droger. Kanc.

Proda se 2445 3-1

POSESTVO

obstoječe iz pristave z vrtom, rodovitnih njiv ter hoste v Žužemberku, deloma v bližini, skupno ali parcelirano, pod ugod. pogoji, zlasti ker ostane lahko del kupnine vključene. Zemljišče meri približno 22 orolov ter se pristava lahko z malimi stroški prenaredi v stanovalno hišo s hlevi. Več se izve pri lastniku **Jos. Poka v Žužemberku.**

Tehnični biro in stavbeno podjetje

Inž. dr. Jovo Simić

kom. društvo Dolnja Tuzla, Bosna.

Izvršuje načrte, statične proračune in stroškovnike ter prevzema vsa v arhitektonsko, stavbinsko, inženirsko in zemljemersko stroko spadajoča dela — vse proti primernim cenam in po najnovejših znanstvenih — in strokovnih načelih. —

2560 10-1

Puntigamska pivnica, Sv. Petra c. 47

priporoča izborni kraški teran, Čolaričev cviček bel in rdeč iz Drenovca. Priznana puntigamsko marčno pivo.

Obenem naznanjam da sem otvorila tudi

vinsko klet

v kateri se toči izborno istrsko vino, belo in rdeče po 56 vinarjev liter. Za izborni in ceno kuhinjo je dobro preskrbljeno. Sprejme se več gospodičen v kuharski pouk, katere lahko dobivajo tudi hrano.

2484 3-1

Marija Rozman, restavraterka.

Ugodna prilika! Dobro restavracija

idoča

tik novo zgrajenega kolodvora ob novi železnici na Gorenjskem v zelo obljudenem industrijskem kraju, kjer je več tisoč tovarniških delavcev, se ugodnim potom proda. Več pove upravnistvo „Slovenca“.

2581 2-1

Restavracija „pri Levu“

priporoča svoja izborna dolenjska, štajerska in istrijska vina, puntigamsko marčno pivo in vedno topla in mrzla jedila po primernih cenah.

Samo 6 dni

Havre New-York

Francoska prekomerska družba. Odputuje se iz Ljubljane vsak terek. Vozne liste in pojasnila daje samo

Ed. Šmarda

obl. konc. potovalna pisarna Ljubljana, Dunajska cesta št. 18, nasproti znane gostilne pri „Figovu“.

1878 26-24

Razpis.

Pri pokopališču v Dol. Logatcu se bode prizidala obzidna ograja, ter pokopališče povečalo.

V svrhu ugotovitve tega dela se razpisuje javna ponudbena razprava. Ponudbe naj se predložijo

do 30. sept. 1909 od 11. do 12. ure dop.

pri županstvu v Dol. Logatcu.

Natančneje podatke daje podpisano županstvo ob uradnih urah. — Načrti prizidanja so na vpogled razpoloženi.

Županstvo Dolenji Logatec

dne 14. septembra 1909.

Korenčan I. r.
župan.

2558 1-1

Alfred Fränkel

kom. družba.

Izredno ceno! in priznano dobro!

od **7.50** K naprej.
Moški čevlji na trakove

od **6.50** K naprej.
Ženski čevlji na trakove

od **2.20** K naprej.
Otroški in dekljski škornji

Specialiteta: Pristni Goodyear svetovni čevlji
priznana najboljši sedanosti.

Alfred Fränkel, kom. družba.
Podružnica: Ljubljana, Stritarjeva ulica 9.
Zastopnik: I. KRALJEVIĆ.

Največje podjetje svoje vrste v monarhiji!

Naznanilo in priporočilo.

Slavnemu p. n. občinstvu v Ljubljani in okolici si usojam najvljudneje naznaniti, da sem prevzel na račun dobro znano

vinsko klet v „Unionu“

kjer bom točil priznano pristna naravna vina ter vedno skrbel za izborna gorka in mrzla jedila.

Pozor kegljavci!
Izborno urejeno kegljišče

Je na razpolago, in še za nekaj večerov v tednu za oddati.

Za obilni obisk se priporoča velespoštovanjem **Jos. Dirnplac.**

2574 5-1

2576 52-12

Največji izbor
Preobleke
Popravila
L. Mikusch
tovarna dežnikov
Ljubljana, Mestni trg 15.

Dve hiši

se prodasta. Poizve se na Trnovskem pristanu št. 14, Ljubljana. 1687 13

Tacitol

zobozdravnika Avgusta Schweigerja, najboljša tinktura za zobe na svetu.

Dobrota za človeštvo. 1220 (1) Nikahga zobobola več

Vse podrobnosti pove popis, ki je pridejan vsaki steklenici.

CENA STEKLENICI 1 K 60 v.

Dobiva se v lekarnah gg. Trnkoczy, Bohinc, Mayer, Piccoli, v drožeriji Kanc in v vseh večjih trgovinah.

Zunanji naročnikom — najmanj štirih (4) steklenic — se odpošlje voda poštne prosto (franko)

Velika zaloga juvelov, zlatnine, srebrnine ter raznih ur.

Blago prve vrste
Točna postrežba
- Najnižje cene -

Lud. Černe

juvelir, trgovec z urami
ter zapriseženi sodnijski
cenilec. 195 52-1

Ljubljana, Wolfve ulice šte. 3.

Zahlevajte moj glavni cenik zastoj in franko.

Železn. patent. Roskopf ura

5 K
ima 6 kamnov, pristen nikelnast okrov, ki ostane vedno bel, kazalnik iz emajla, 36 ur idoca natančno na pol minute.
Pristne srebrne ure K 6-50
S3 srebrn. pokrovi „9-50
Stenske ure „2-70
Budilke „2-40
„ z dvojnim zvoncem „3-40

1833
jamstvo 3 leta ali denar nazaj, zatorej 14 dni na poskušnjo.

A. Kiffmann največja tovarna ur, zaloga, izvoz zlatnine in srebrnine **Maribor L. 2**

Br. Klavka

izdelovatelj kirurških in ortopedičnih predmetov in žandaž, Ljubljana, Prešernove ulice 5.

Priporočata svojo veliko zalogo obvezil za zdravstvo in bolniško postrežbo, bižejev, irigatorjev, aparatov za inhalacije s paro in mrzlo, sterilizirane obveze in pamuka, kakor tudi nogavic za krčne žile, kline pasove, vsakovrstne briggalke, stvari in aparate za samoklistiranje, najboljša kvaliteta gumijskih posteljskih podložk. Vse bandage se izdelujejo pod strogim nadzorstvom po odredbah p. n. gg. zdravnikov. Zunanja naročila se točno, hitro in diskretno dopošiljajo. — Galvanizirani poniklovalni zavod z motornim obratom. Popravila se izvršujejo točno in ceno. 3 5

Stambilije

vseh vrst za urade, društva trgovce itd.

Anton Černe

graver in izdelovatelj kavčuk - štambiljev

LJUBLJANA, Sv. Petra cesta 6.

Ceniki franko. 3450 52 1

POZOR!

POZOR!

POZOR!

Najstarejša prevozna tvrdka v Ljubljani

Jurija Jankoviča naslednik

1110 (1)

MARTIN LAMPERT, Kolodvorska ul. 31

se priporoča slav. občinstvu v Ljubljani in na deželi za prevažanje raznovrstnega blaga, kakor tudi za vsakovrstne selitve s posebnim novonabavljenim modernim vozom.

Cene zmerne!

Postrežba najtočnejša!

Ustanovljena 1847.

Ustanovljena 1847.

Tovarna pohištva J. J. Naglas

:: Ljubljana, Turjaški trg šte. 7. ::

Največja zaloga pohištva

za spalne in jedilne sobe, salone in gosposke sobe. Preproge, zastorji, modroci na vzmeti, žimnati modroci, otroški vozički itd.

Najnižje cene. 2832 51-11 Najsolidnejše blago.

Stavbeno, umetno in konstrukcijsko ključničarstvo. Hidralične vidre in sesalke.

Josip Weibl

J. Spreitzer-ja nasled.

Ljubljana, Slomškove ulice 4.

Priporoča se slavnemu občinstvu in prečastiti duhovščini v izdelovanje vseh v to stroko spadajočih predmetov: žično omrežje na stroj, obhajilne mize, ograje na mirodvoru, obmejno omrežje, vežna vrata, balkoni, verande, stolpne križe, štedilnike, strelovođe, železna okna, železne stole i. t. d. i. t. d. Specijaliteta: valjični zastori in solnčne plachte po najnovejšem sistemu s samodvigalnimi oporami brez vijakov.

Podjetje betonskih stavb!

Brata Seravalli & Pontello

LJUBLJANA, Slomškove ulice št. 19.

3060

Kiparstvo in tvornica umetnega kamna.

52-1

Različna kamnoseška dela iz umetnega kamna, izvrševanje cementnih cevij, stopnic, postamentov, balustrad, strešnih plošč, raznovrstnih plošč za tlakanje, vodometov, korit in vodovodnih mušljev, korit za konje in govedo, ornamentov, kipov, fasad, plošč in desk iz mavca za stene in strope. — Zaloga kameninastega blaga in samotne opeke.

Vsa dela so solidno in strokovnjaško izvedena. — Cena najnižja. — Jamstvo. — Zastop. svodov patent „Thru!“.

Dragotin Majce

čevljarski mojster

Ljubljana, Radeckega cesta 2

Priporočam se velečastiti duhovščini in slav. občinstvu v mestu in na deželi v obila naročila. Izgotavljam natančno po meri ter isto ohranim za prihodnja naročila. Obnovev naročila zadostuje po dopisnici. Na željo pridem tudi na dom. Cene zmerne! Postrežba točna! 3292

J. KORENČAN

Ljubljana

trgovina norimberškega in galanterijskega blaga na :: drobno in na debelo. ::

:: Velika ::
zaloga pletenin

kakor: nogavice, srajce, maje, spodnje hlače, otročje obleke itd. 2575

Priporoča se:

Hotel pri Maliču

(nasproti glavne pošte) v najprometnejši legi mesta. — Sobe za tujce od 1'20 K naprej.

restavracija v hiši.

Oddajajo se tudi mesečne sobe po znižani ceni. 484 52-1

Perje za postelje in puh

2899 priporoča po najnižjih cenah 52-1

F. HITI pred Škofijo 20.

Zunanja naročila se točno izvršujejo.

Kdor je siv, izgleda star.

Izborno, zjamčeno neškodljivo barvilo za lase in brado sta 1. Vitek-ov „Immerjung“, rdečk. ružave in črne barve. Barva takoj in trpežno, 1 kart. K 4-“. Ti barvili sta tisočkrat preizkušeni. Edino pristni iz kem. laboratorija

FR. VITEK & Co. PRAGA. 1634

Vitek-ov „Immerjung“

Pred uporabo.

Vitek-ov „Immerjung“

Po uporabi.

Zahlevajte le Vitkov izdelke in odklanj. odločno vse drugo. Dobi se pri: Ant. Kancu, T. Mencingerju, Ljubljana.

NAZNANILO.

Slavnemu občinstvu uljudno naznanjam, da bom tekom tega leta odprl v Ljubljani

tehnično pisarno.

Tu bodem izdeloval vsakovrstne načrte za javne in privatne stavbe. Sprejemal bom tehnična in vsa v stavbinsko stroko spadajoča dela. Sklicujem se pri tej priliki na neštivilne javne in zasebne stavbe, ki sem jih v zadnji dobi zgradil v največjo zadovoljnost dotičnih naročnikov, na primer: »Narodni Dom« v Brežicah, župne cerkve v Cerkljah, v Sv. Križu na Dolenjskem, na Teharjih pri Celju itd.

Letos zidam enajstazredno ljudsko šolo v Št. Juriju ob juž. žel., knezoškofijske zavode v Št. Vidu nad Ljubljano in več drugih obsežnih stavb.

Solidnost moje tvrdke potrjujejo mnogoštevilna priznanja, ki so se mi izročila od raznih strani.

Priporočam se slavnemu občinstvu najtopleje za blagohotno naklonjenost in beležim

z odličnim spoštovanjem

Krško, dne 30. vel. srpana 1909.

2396 10-1

Valentin Scagnetti,

arhitekt in mestni stavbenik.

IGNAC FOCK V KRANJU

paro-tovarna za milo, surovi margarin, kristalno
sodo in stearinske sveče

Častiti duhovščini priporočam stearinske sveče za cerkveno rabo z znamkami „EXCELSIOR“ in „SUPERIOR“.

priporoča mila vseh vrst, toaletna mila, glicerinska in jedrnata, stearinske
sveče znamki „ELEKTRA“ in „SOLNCE“, posebno pa milo v prid „družbe
sv. Cirila in Metoda“ z znamko: 20. IX. 08 in blagovestnikov ki je produkt
moderne kemije zato neprekosljivo blago.

Največje in najstarejše slovensko podjetje!

Pozor kolesarji!

Edino zastopstvo za Kranjsko za prava Puch-kolesa:
„Specijal“ Puch-kolesa K 150.—
„Courier“ kolesa „ 115.—
Najboljše pneumatike Reithoffer-jeve. — Najnovejši
527 šivalni stroji od K 66.— naprej. (1)

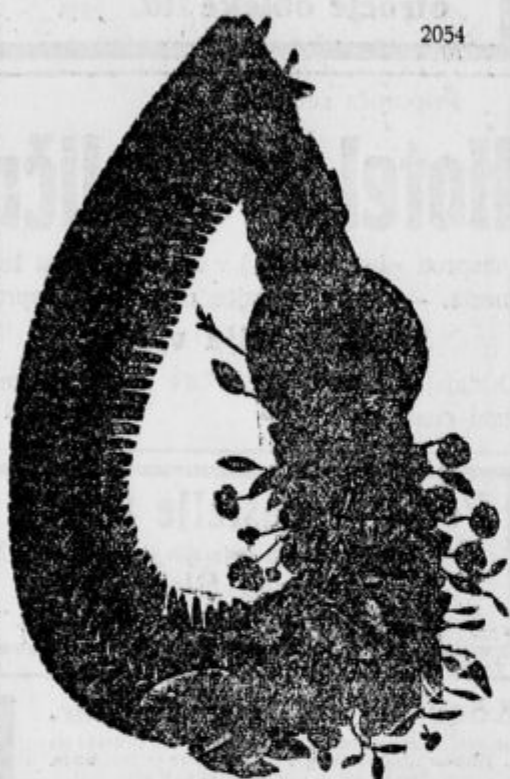
Za prekuovalce ista cena, kakor v tovarni!
Ker prodajam brez potnikov, vsled tega vse blago veliko ceneje.

Ceniki zastoj in poštnine prosto.

Z odličnim spoštovanjem

FR. ČUDEN

urar in trgovec v Ljubljani.

2054

Slovenci pozor!
pri nakupovanju vencev.

Fr. Iglič

Ljubljana, Mestni trg 11

priporoča največjo zalogo krasnih

**nagrobnih vencev
in trakov z napisi.**

Zunanja naročila se izvršujejo
hitro in točno.

- Cene brez konkurence! -

POZOR!

Slovenska modna trgovina

SLOVENC!

modni salon za **moderne** damske klobuke

52-1

A. VIVOD - MOZETIČ, LJUBLJANA

Stari trg 21, filijalka v KRANJU na Glavnem trgu se naj-
vdanejše priporoča velečenjenim damam.

SVOJI K

Klobuke sprejemam v popravilo.

SVOJIM!

Izvolite pisati po vzorce!

V. J. Havliček a bratr v Poděbradech

izvozna tvrdka modnega blaga na roko delano razprodaja po znatno znižani ceni.

Ostanki različnih velikosti **volnenih rob**

SUKNA svile za prati **dilenov (platna)**

Vzorci franco!

Le malo časa:

1 zavoj 40 m pralnih ostankov okusno odbranih
za K 18.— franco po povzetju. — Od teh se
vzorci ne pošiljajo. 463 52-1

Najkrajša in najcenejša vožnja v Ameriko

z modernimi, velikimi brzoparniki iz
Ljubljane čez Antwerpen v New-York in čez
Antwerpen v Boston.

je proga
rdeče zvezde „Red Star Line“.

Na naših parnikih „Finland“, „Kroonland“,
„Vaderland“, „Zeeland“, „Lapland“, „Menomi-
na“, „Maniton“, „Gothland“, „Marquette“ in
„Samland“, kateri vsak teden v sobotah oskr-
bujejo redno vožnjo med Antwerpenom in New-
Yorkom, so snaznost, izborna hrana, vpludna
postrežba in spalnice ponovem urejene v kajite
za 2, 4 in 6 oseb, za vsakega potnika eminent-
nega pomena in traja vožnja 7 dni.

Odhod iz Ljubljane vsak torek popoldan.

Naša proga oskrbuje tudi po večkrat na mesec
vožnjo čez Kanado, katera pa je izdatno ce-
nejsa kakor v New-York.

Pojasnila daje vladno potrjeni zastopnik

Franc Dolenc

v Ljubljani,

Kolodvorske ulice odslej št. 26, od južnega
kolodvora na levo pred znano gostilno pri
„Starem tišlerju“ 188 (52-1)

VODOVODI
kanalizacije, kopališča

Načrti in izvršitev le pri
domači specialni tvrdki.
Tehniške ocene in načrti
zastoj, ko se poveri delo.

Inženier-hidrotekt
Konrad Lachnik, Ljubljana
Beethovenove ul. 4. Brzjavlj: Lachnik, Ljubljana.

Delniška družba združenih pivovaren Žalec in Laško
priporoča svoje izbornno pivo.

Specialiteta: „**Salvator**“ (črno pivo a la monakovsko). — Zaloga Spodnja Šiška (telefon št. 187).

Pošiljatve na dom sprejema restavrtar „Narodnega doma“ g. Kržišnik. (Telefon št. 82.)

Podružnice Spljet, Celovec - in Trst - - Delniška glavnica - - K 3.000.000. -	Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani Stritarjeve ulice 2 sprejema vloge na knjižice in na te- koči račun, ter je obrestuje po čistih 4 1/2 % Kupuje in prodaja srečke in vse vrste vrednostnih papirjev po dnevnem kurzu. 	Podružnice Spljet, Celovec - in Trst - - Rezervni fond - - K 300.000. -
--	---	--

Družbe
sv. Cirila in Metoda
za Istro

Izvrstno gradstvo proti vsakemu
kataru in kašlju

Prsni bonboni

Zavitek 20 vinarjev. Dobi se povsod.
Glavna zaloga: Pavel Baar, Varaždin na Hrvaškem.

1819 26-1

Razpis.

Radi oddaje prizidja župne cerkve v Šmarjeti

(Dolenjsko) vršila se bode

ofertna obravnava dne 6. vinotoka 1909

v župnišču v Šmarjeti. Postavno z 1 K kolekovane oferte je poslati istega dne do 10. ure predpoldne na župni urad v Šmarjeti, na zakasnele ponudbe se ne bo oziralo.

Dotične načrte, stroškovnik in stavbene pogoje si vsakdo lahko ogleda v župnijski pisarni istotam.

Proračunjeno je:

1. Posipanje starega zidovja i. t. d.	K 1.775—
2. Stavbena dela	23.659'21
3. Tesarska dela	2.689'44
4. Kleparska in krovjska dela	7.575'40
5. Mizarska, ključavničarska in pleskarska dela	5.106'60
6. Kinčevalna dela	2.622'20
7. Steklarska dela	1.700'10
8. Strelovodna dela	268'50

Skupaj . . K 45.396'45

Ponudbe se lahko stavijo za skupna dela ali pa za posamezna dela ter se pošiljajo po pošti ali pa osebno izroči župnišču.

Podpisani župni urad si pridržuje pravico izbrati izmed ponudnikov graditelja ne oziraje se na visokost ponudbenih cen.

Župni urad v Šmarjeti, dne 9. kimovca 1909.

A. Zaman, župnik.

2524 1-1

Josipina Herrisch v Ljubljani,

Zidovska ulica št. 7, priporoča svojo bogato

zalogo čevljev za gospode, dame in otroke. Zunanja

naročila točno!

2570

5-1

Razprodaja

✓ konkurzno maso Ivana Stöckl spadajočih premičnin se vrši v Starem trgu pri Ložu na javni sodni dražbi v

ponedeljek dne 20. septembra t. l.

in sledeče dni dopoldne od 8. — 12. in popoldne od 2. — 6. ure.

Proda se razno špecerijsko in manufakturno blago, železnina in galanterija: oblačilno blago, klobuki, rute, srajce, nogavice, čipke, trakovi, kava, cikorija, milo, žganje, konjak, usnje, čevlji, steklo, papir, pohištvo, slamoreznica) in drugo.

Proda se pa tudi vse na 7000 K in 12.000 K cenjeno blago skupno ali v partijah iz proste roke. Ponudbe z 10% varščino do 17. t. m. dop. upravitelju konk. mase

2542 6-1

Jakob Kogej,

c. kr. notar v Ložu.

:: Marija Sattner ::

Ljubljana, Dunajska cesta 10, II. stop., II. nadstr. (Medljetova hiša).

se priporoča prečastiti duhovščini za

izdelovanje cerkvenih paramentov.

Izdeluje cele ornate, kazule v vseh liturgičnih barvah, pluvijale, obhajilne burze, štole in vse za službo božjo potrebne stvari, priprosto in najfineje, kakor se glasi naročilo, v svilnatem in zlatem vezenju. — Izdeluje tudi bandera in baldahine ter izvršuje vsakovrstno cerkveno perilo iz pristnega platna. Vporablja samo dobro blago, cene po mogočnosti nizke, zagotavlja trpežno, vestno delo in hitro postrežbo. — Prenovljenje starih paramentov

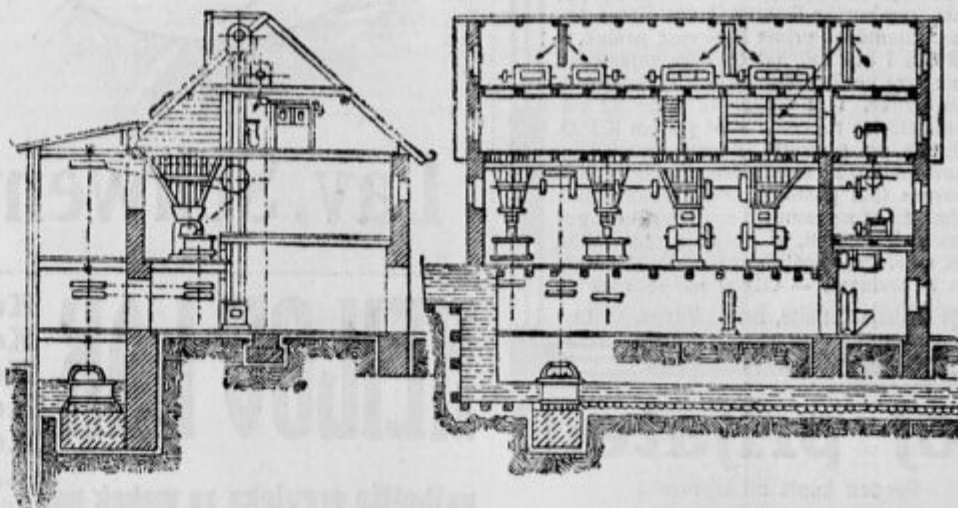
::: tudi zadovoljno prevzame. :::

52

JOSIP ČRETNIK

izdelovatelj umetnih mlinov in žag

:: v Št. Jurju ob južni železnici (Štajersko). ::

Izdelujem in imam vedno v zalogi mline na gepelj in za roko.

== V ti stroki prvo podjetje na slovenskem Štajerskem. ==

Razpošiljam na malo in veliko vsakovrstne potrebščine za mline in žage po najnižjih cenah. !!! Krasne reference!!!

2372 (1)

Pozor!

Priporočam preč. duhovščini in sl. občinstvu svojo ogromno zalogo umetno izdelanih

Pozor!

nagrobnih spomenikov

iz črnega, zelenega granita, labradorja in belega kararskega, kraškega in več drugih marmorjev; prevzamem in v popolno zadovoljnost izvršujem vsa umetna cerkvena in stavbinska dela. Preskrbujem slike za na spomenike po jako nizki ceni. Imam v zalogi nagrobne okvire.

Ker delujem brez potnika ali agenta, prodajam nagrobne spomenike po jako nizkih cenah.

Z velespoštovanjem

1021 (1)

IGNACIJ ČAMERNIK, kamnosek
v Ljubljani, Komenskega ulice šte. 26.

Najbolj varno naložen denar
je v slovenski

Mestni hranilnici ljubljanski.

Stanje hranil. vlog:
nad 36 milijonov kron.

Rezervni zaklad:
nad 1 milijon kron.

Za varnost denarja jamčl in je porok zraven rezervnega zaklada mestna občina ljubljanska z vsem svojim premoženjem in vso svojo davčno močjo. Zato vlagajo v to hranilnico tudi sodišča denar mladoletnih otrok in varovancev ter župnišča cerkveni denar.

Mestna hranilnica ljubljanska sprejema hranilne vloge vsak dan od 8. do 12. ure dopoldne in od 3. do 4. ure popoldne, jih obrestuje po 4 1/2 % ter pripisuje nevzdignjene obresti vsakega pol leta h kapitalu.

Dne 1. in 16. vloženi denar se obrestuje takoj.

Sprejemajo se tudi vložne knjižice drugih denarnih zavodov kot gotov denar, ne da bi se obrestovanje prenehalo.

Rentni davek od vloženih obresti plačuje hranilnica iz svojega, in ga vlagateljem ne zaračuni.

Denarne vloge in knjižice se sprejemajo tudi po pošti in potem c. kr. poštne hranilnice. Posoja se na zemljišča po 4 3/4 % na leto. Z obrestmi vred pa plača vsak dolжник toliko na kapital, da znašajo obresti in to odplačilo skupaj ravno 5 % izposojenega kapitala. Na ta način se ves dolg poplača v 62 in pol leta. Kdor pa plačuje 6 % izposojenega kapitala, pa poplača dolg že v 33 letih. Dolжник pa more svoj dolg tudi poprej poplačati, ako to hoče.

Posoja se tudi na menice in vrednostne papirje. Hranilnica se nahaja v lastni palači v Prešernovih, prej Slonovih ulicah št. 3, nasproti frančiškanskemu kloštru.

1842 Ustanovljeno leta 1842
Slikarja napisov
Stavb. in pohištvena pleskarja.
Velika zbirka dr. Schönfeldovih
barv v tubah za akadem. slikarje.
ELEKTRIČNI OBRAT.

Tovarna in prodaja oljnatih barv, firneža in laka
BRATA EBERL, LJUBLJANA
Prodajalna in komptolr: MIKLOŠIČEVA CESTA ŠTEV. 6
Telefon 154. Delavnica: IGRISKE ULICE ŠTEV. 8. Telefon 154.

1842 Ustanovljeno leta 1842
Zaloga čopičev za pleskarje sli-
karje in zidarje, štedilnega masla
za hrastove pode, karbolinaja itd.
Priporočava se tudi sl. občinstvu
za vsa v najino stroko spad. delo
v mestu in na deželi kot priznano
reelno in fino po najnižjih cenah.

Vino

izvrstno, iz vinskih gor, slavnih izza časa
Rimljanov, ležečih na morski obali Izola-
Pirano, je naprodaj v kletah poštenih slo-
venskih kmetov. Posreduje in za pristnost
jamči: „Kmečka gospodarska zadruga
v Medoših (Korte)“ pošta Pirano —
železniška postaja Portorose (Istra).
Cena belemu (rumenemu) vinu po 26 K
hekto na debelo in po 28 K hekto na drobno.
Cena črnemu (istrsko refoško) po 20 K hekto
na debelo in po 22 K hekto na drobno po-
stavljeno na postaje.

Domača tvrdka!
LUKA VILHAR
Ljubljana, Kopitarjeve ulice št. 4
tik novoga postopja Katol. tiskarne.
izvršuje točno in po nizkih cenah vsa naročila
na vsa — kot: žepne, stenske ter ure bu-
kovrsne ure, dilke, zlate, srebrne in nikelnaste
ure, veržice, prstane in srebrnino. 2824 52-1
Vsa popravila se izvrše solidno in po nizki cen.

Št. 705 Fiobert Teschin „WARNAND“
kaliber 6 ali 9 mm z močno robato cevjo, dolgost
1 meter, za streljanje z zrnji **kron 14.—**
in kroglicami, teža 1 3/4 kg. — Ilustrovani ceniki o
1113 orožju zastoj in franko. (1)
Franc Dušek, orožarna, Opočno 89, Češko.

Lepa zračna stanovanja

vsake vrste, z 1, 2 ali več sobami
od 8 kron mesečno naprej, se takoj
ali za pozneje oddajo v novozgra-
jenih hišah na Predovičevem selu
poleg Ljubljane. — Več se izve pri
E. Predoviču, Ambrožev trg 7,
v Ljubljani.

Založnik c. kr. avstrijskih državnih uradnikov

Klobuke, cilindre in čepice

v najnovejših faconah in velikih izberah

112 priporoča 52-1

Ivan Soklič.

Pod trančo št. 2. Postaja elek. železnice.

4 tedne poskušnje

in na ogled razposiljam svoja **KOLESA**
po povzetju. Deli koles čudovito po ceni in dobri.
Ilust. ceniki franko. 2351

Fran Dušek
tovarna koles,
Opočno št. 85.
na Češkem.

„Pri solncu.“ — Slovenska trgovina. — „Pri solncu.“

Katinka Widmayer

„pri solncu“ za vodo, v mestni palači. 2552

Priporočam slav. občinstvu veliko zalogo ravno došlih
damskih klobukov najnovejše mode.

Nadalje raznovrstnega blaga: rokavice, nogavice, kravate, bluže, krila, otroške
obleke, čepice, pasove, moderce, predpasnike, velika zaloga belega perila
za dame, gospode in otroke, vsa oprava za novorojenčke. Največja zaloga
umetnih cvetlic, venčkov, šopkov za neveste in nagrobnih vencev s trakovi.
Vezanje cvetlic točno po naročilu. Za kupčevalce na debelo najnižje cene.

Najnižje cene! — Solidna postrežba! — Najnižje cene!

Priporoča se

veletrgovina železnine „Merkur“

Peter Majdič v Celju.

1081

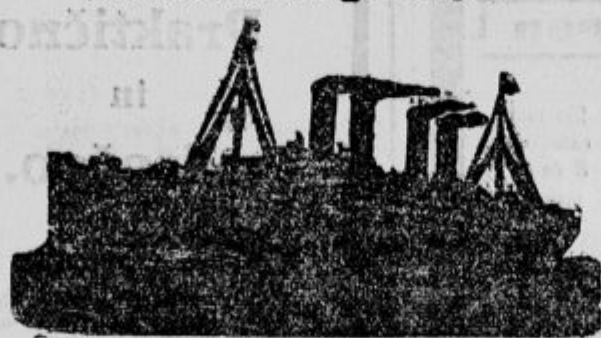
= Fotografski umetni zavod = Avg. Berthold

Ljubljana, Sodnijske ulice št. 11.

Izvrševanje vseh v fotografsko stroko spadajočih
naročil kakor: povečavanje, reproduciranje, foto-
grafiranje tehničnih predmetov, interijerjev itd.

— Vsa dela se izvršujejo točno tudi v največji množini.

Najcenejša in najhitrejša vožnja v Ameriko je s parniki
„Severonemškega Lloyd“

iz **BREMENA**

v **NEW-YORK ::**

s cesarskimi brzoparniki
:: Kronprinzessin Cäcilie ::
Kaiser Wilhelm II, Kron-
prinz Wilhelm, Kaiser Wil-
:: helm der Große. ::

Prekomorska vožnja traja samo 5-6 dni.

Natančen in zanesljiv poduk in veljavne vožne listke za parnike gori nave-
denega parobrodnege društva kakor tudi listke za vse proge ameriških že-
leznice dobite v Ljubljani edino-le pri 2886-58

Edvard Tavčar-ju, v Kolodvorskih ulicah št. 35.

nasproti občeznane gostilne „Pri starem Tišlerju“.

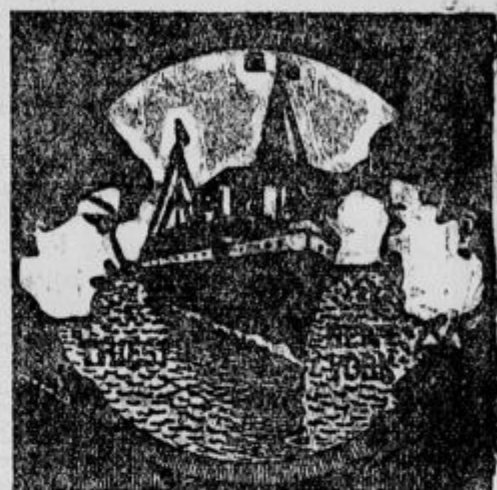
Odhod iz Ljubljane je vsak torek, četrtek in soboto. Vsa potovanja se tikajoča
pojasnila točno in brezplačno. Postrežba poštena, reelna in solidna.

Potnikom namenjenim v zapadne države kakor: Colorado, Mexiko, California, Ariona
Utah, Wyoming, Nevada, Oregon, in Washington, nudi naše društvo posebno ugodno
izvanredno ceno čez Galveston. Odhod na tej progi iz Bremena enkrat mesečno.

Tu se dobivajo pa tudi listki preko Baltimore in na vse ostale dele sveta, kakor:
Brazilija, Kuba, Buenos Aires, Colombo, Singapore, v Avstralijo itd. itd.

Puške!

Lancaster od K 26.—, Fiobert-puške od
K 850, pištole od K 2.—, samokrali od K 5.—.
:: Popravila ceno. — Ilustrovani ceniki franko. ::
F. DUŠEK v Opočno št. 77
1631 Češko. 32

Potniki v Ameriko
Najbolj želijo dobro, po ceni in
zanesljivo potovati naj se obrnejo
na **Simona Simetlika**
v Ljubljani Kolodvorske ulice 28.
Kotizirana Pojava dajo se brezplačno

Vinko Majdič valjični mlin v Kranju,

Kranjsko.

Največja proizvodnja priznana najboljših
pšeničnih mok in krmnih izdelkov, ki iz-
virajo iz najbolj izbranih pšeničnih vrst.
Proizvodi vzamejo jako veliko vode v se in
dado kvantitativno nedosegljiv pridelek, kar
je zlasti za gospode pekovske mojstre ne-
precenljive vrednosti. 2916 52-1

Zastopstva in zaloge:

V Ljubljani, Kočevju, Podgradu, Trnovem,
Trstu, Pulju, Gorici, Celovcu, Beljaku, Bol-
canu, Inomostu, Tridentu, Zadru, Spljetu,
Ercegnovem, Kotoru, Sarajevem.

Brzjavlj: Valjični mlin, Kranj.

Telefon 177.

L. Tomažič

zaloga piva

v Spodnji Šiški pri Ljubljani.

Gospodom gostilničarjem in
p. n. slavnemu občinstvu
priporočam

zagrebačko in
= češko pivo =

Najcenejše

DEŽNIKE IN SOLNČNIKE

3436 domačega izdelka 52-1

priporoča po najnižji ceni in najboljši
kakovosti slavnemu p. n. občinstvu in
-- prečastiti duhovščini --

JOSIP VIDMAR

-- v Ljubljani --

Pred školijo št. 19. Stari trg št. 4. Prešernova ulica št. 4.

- Popravila točno in ceno. -

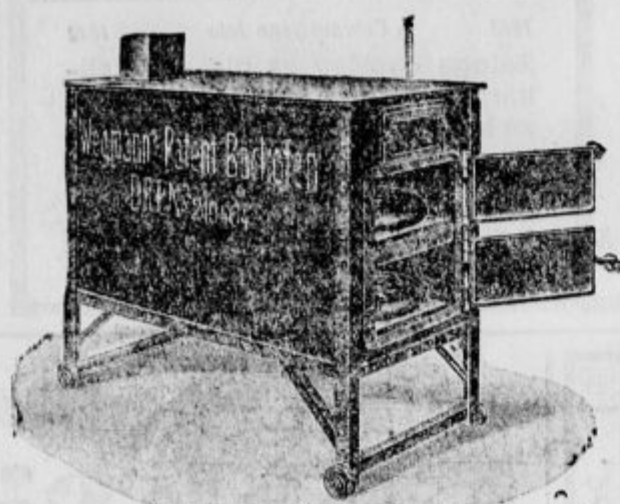
Telefon št. 12017.

Osrednja banka čeških hranilnic

Telefon št. 12017.

Podružnica: DUNAJ I., Wipplingerstrasse 22. — (Ustredni banka čeških sporitelov) — Podružnica: DUNAJ I., Wipplingerstrasse 22.
Vloge na knjižice in račun 4% in 4 1/4%. — Kupovanje in prodaja vrednostnih papirjev. — Uprava in čuvaina zaloga brezplačno.
Posojila okrajem, mestom, občinam in drugim javnim korporacijam proti amortizaciji na 4% in 1/4% upravne pristojbine. Financiranje javnih
1431 podjetij. Emisija lastnih 4% bankovnih obligacij, katere uživajo popustno sigurnost in se smejo rabiti za vsakovrstne kavcije.

Del. kap. 7.000.000 K
Telegrami: „Sporobanka“.
Deponiranje kavcij in
: vadij raznih vrst :
: Eskont menje samo :
: denarnih zavodov :
: Bankovne informacije :
: in svete brezplačno :

naj bi se v svojo lastno kcr st poučil o

Vsak kmetovalec

Wegmann-ovi patentni krušni peči.

Pri tej peči se prihrani 50 do 80 odstotkov kuriva in prostora ter peče izboren domač kruh, kakor tudi vsako drugo pecivo. Sadje in sočivje se v njej lahko suši, tudi meso se more izredno lepo peči. Te patentne krušne peči se grade od 4 hlebov (za 100 K) do 40 hlebov in se lahko postavijo v kuhinji, na hodniku, v šupi itd.

Vsaka peč se da 6 tednov na poskušnjo.

Cenike pošilja brezplačno obenem z zaželenimi pojasnili

Fr. Kalmus & F. P. Vidic & Komp., Ljubljana.

Naznanilo.

Podpisana uljudno naznanjam slav. občinstvu, da sem z današnjim dnevom prevzela dobroznano

restavracijo „pri Lipi“ Židovska ulica šte. 5.

Točila bom pristna dolenska vina, kakor tudi pristni kraški teran, ter vedno sveže marčno pivo.

Za gorka in mrzla jedila bo vedno skrbnjeno, istotako se sprejemajo tudi abonenti na hrano. — Potreba točna, cene nizke.

Za obilen obisk se kar najtopleje priporočam slavnemu občinstvu ter bilježim

2533 3-1

z odličnim spoštovanjem

Fani Plapper.

Knjigarna

Kleinmayr & Bamberg

v Ljubljani, Kongresni trg št. 2

priporoča svojo

popolno zalogo

vseh na tukajšnjih in zunanjih učiliščih, zlasti na tukajšnji c. kr. I. in II. državni gimnaziji, na c. kr. državni gimnaziji z nemškim učnim jezikom, c. kr. državni višji realki in c. kr. moškem in ženskem učiteljsku, na privatnih, ljudskih in meščanskih šolah uvedenih

šolskih knjig

najnovjših izdaj po najnižjih cenah.

Zaznamki uvedenih učnih knjig se oddajajo zastonj.

Edina izborna priložnost za nakup za trgovce manufakturnega blaga in za krošnjarje naravnost iz tovarne.

Razpošilja se tudi zasebnikom.

40 metrov ostankov po želi sortirano 05 kron

Barhant v lepih vzorcih za obleke, bluze in spodnja oblačila.

Flanele, lepo križaste, za srajce in bluze.

Delen, z robom, za obleke in bluze.

Angleški cefir, 80 cm širok, za pisane srajce, prsa za srajce in bluze za dame.

Modrikasto blago za kuhinjske predpasnike in domače obleke.

Kanafas za posteljne prevleke v živahnih barvah.

Oksforda za moške srajce, izborna trpežne kakovosti.

Križel, barvan, za spodnja krila, tkan iz debele tvarine.

Zajamčeno brez napake, trpežne kakovosti in popolnoma pralno.

Nikake rizike!

Znesek se takoj vrne, ako blago ne ugaia in se lahko pošiljate nebrankirana nazaj pošlje. — Cez 4000 priznanih pism od 1./1.

40 metrov finega, pobeljenega rumburškega platna za najfinejšo živотно in posteljno perilo, sortirano z belim krizetom za spodnje perilo samo K 17'90.

Gotove, zarobljene rjuhe brez šiva, 235 cm dolge, 150 cm široke, iz najboljšje tkanine, trpežne kakovosti, zajamčeno platno, kos K 2'40. Najmanjše naročilo 6 kosov. Pošilja po povzetju.

Tkalnica R. Horner, Nachod (Češko).

Pri naročilu 2 zavojev poštne prosto.

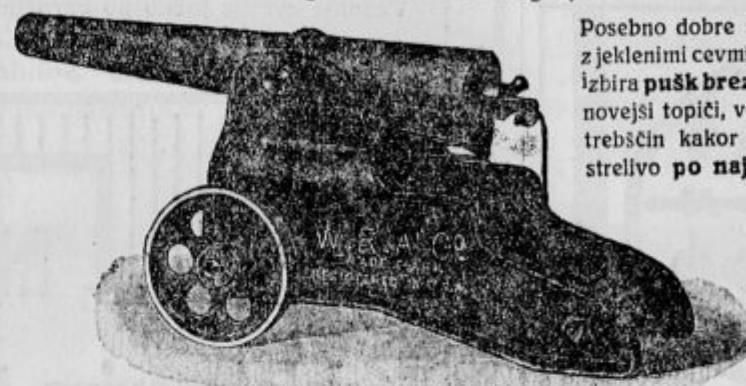
Zbirko vseh mojih izdelkov s tovarniškimi cenami priložim vsakemu zavoju za poskušnjo zastonj, drugače samo proti pošiljati 60 vinarjev v znamkah.

2486 20-1

FR. SEVČIK, puškar v Ljubljani

Židovska ulica št. 8

priporoča svojo veliko zalogo najnovjših pušk in samokresov lastnega izdelka, kakor tudi belgijskih, sulskih in čeških strogo preizkušenih pušk, katere presegajo glede dela in tudi glede strela vse druge puškarske izdelke.

Posebno dobre so lahke trocevke in puške z jeklenimi cevmi za brezdimni smodnik. Velika izbira pušk brez petelnov (Hammerless). Najnovjši topiči, velika zaloga vseh lovskih potrebščin kakor tudi potrebščin za ribiče, strelivo po najnižjih cenah na razpolago.

Popravila izvršujem najceneje, točno in zanesljivo v lastni delavnici. Od zunaj naročenestvari odpošiljam s povratno pošto.

Ceniki na zahtevo zastonj in poštne proste.

Razpis službe.

Pri podpisnem županstvu se odda s 15. oktobrom t. l.

služba občinskega tajnika.

Letna plača 1500 kron. Prosilci, ki so popolnoma zmožni za to službo, naj vložijo prošnje najkasneje

do 1. oktobra t. l.

Posebna pogodba se izvrši pri podpisnem županstvu pri sprejetju s poznejšim odobrenjem občinskega odbora.

Županstvo v Cerknici

dne 15. septembra 1909.

Ivan Lavrič l. r.
župan.

Glogowski & Komp.

c. in kr. dvorna založnika

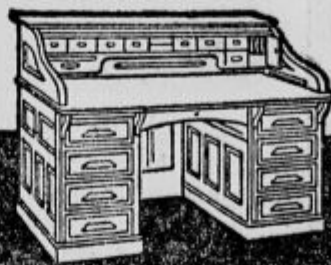
Dunaj I, Franz-Josefs-Kai 15 in 17

454 34-1

priporočata

Praktično
in
priročno.

Remington-samopisnice

(pisalne stroje) model X. in XI.

kakor tudi pisarniške potrebščine, pohištvo, n. pr.

amerikanske pisalne mize

ki so izredno praktične

za porabo.

Prospekte zastonj in poštne prosto.

Edine vremenu-stanovitne apneno-fasadne-barve

za prebarvanje hiš, cerkva, župnišč, šolskih in javnih poslopij priporočata po izvanredno nizkih cenah

Adolf Hauptmann v Ljubljani

Vzorci apneno-fasadnih barv brezplačno in poštne prosto.

Vedno in v vsaki množini je dobiti:

Zarezano strešno opeko prve in druge vrste, z jamstvom za nje trpežnost skozi pet let

z lastne nove, moderno opremljene parne opekarne na Viču pri Ljubljani, in opeko za zid, dalje stavbni kamen za zidanje iz domačega kamenoloma v Podpeči, pri

I. Knez-u v Ljubljani.

Prvo kranjsko podjetje za umetno steklarstvo in slikanje na steklu

Avgusta Agnola, Ljubljana

Dunajska cesta št. 13 poleg „Figovca“

se priporoča prečastiti duhovščini in cerkvenim predstojništvom kakor p. n. občinstvu za prevzete in solidno izvršitev vsakovrstnega

umetnega steklarstva in slikanja na steklo

za steklarstvo v figuralni in navadni ornamentiki, stavbno ter portalno steklarstvo kakor vsakovrstna v to stroko spadajoča dela vse v najmodernejšem slogu in po najnižjih cenah.

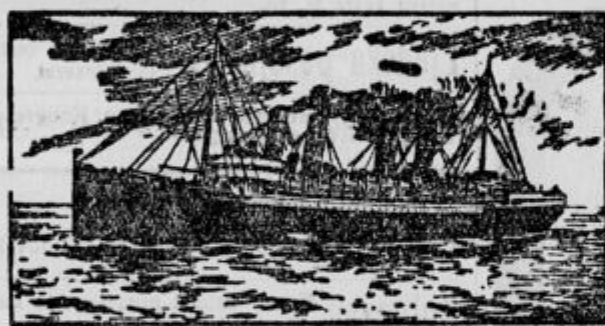
Zaloga kakor velika izbira steklenega in porcelanastega blaga vsake vrste, svetilk, zrcal, okvirov podob, izdelovanje okvirov za podobe itd. 2973 52-1

Narisi in proračuni na zahtevo zastoj.

Spričevala mnogih dovršenih del so na razpolago p. n. odjemalcem v ogled.

Najcenejša vožnja v Ameriko.

E. Kristan

oblastveno koncesijonirana potovalna pisarna

za

„Ameriko“

v Ljubljani, Kolodvorske ulice šte. 41

2900 52-1

Najcenejša vožnja v Ameriko.

„Največja zaloga“

moških in deških oblek

A. Kunc

Ljubljana, Dvorni trg 3 „Podružnica: Novo mesto, Glavni trg.

1422 100 1

Sodi.

Več vrst sodov ima naprodaj A. REPIČ, sodarski mojster v Ljubljani, Trnovo. 1810 52-1

Gospodarsko društvo

v Bermu p. Pazin, Istra

posreduje brezplačno pri prodaji vina svojih udov. Cena je nizka. Vino je bele, rdeče in črne boje; kakovost izborna. 623 (3)

845 52-1

Največja in najstarejša tovarna lončenih pečij in raznih lončenih izdelkov

Avg. Drelse v Ljubljani

Mnogokrat odlikovana.

Mnogokrat odlikovana.

Priporoča se slavnemu občinstvu in prečastiti duhovščini v naročila na štedilna ognjišča in peči

preproste in najfinejše, izvršene v poljubnih modernih barvah in vzorcih najbolj strokovnjaški, solidno in trpežno po najnižjih cenah. Zupnišcem, samostanom in solam dovoljujem znaten popust. Ilustr. ceniki so na razpolago.

Betonsko podjetje

Tvornica cementnih izdelkov, umetnega kamena in marmorja.

ZAJEC & HORN

LJUBLJANA, Dunajska cesta št. 73, Filijalka na Pešati, pošta Dol pri Ljubljani

Priporočamo bogato zalogo umetnega kamena: cevi, okrogle in ovalne, (patent Kielberg zastopstvo za Kranjsko), stopnice, (najelegantnejši vzorci, brušene in polirane), mozaične, kakor tudi hidravlično stisnjene metallique-plošče za tlakove za cerkve, veže, kuhinje, hodnike, trotoarje v raznih barvah in vzorcih, podboje, križe, nagrobne spomenike, okvirje, postamente, balustrade, ornamente, facade i. t. d. — Opozorjamo posebno na prekrasne plošče iz umetnega marmorja (Carralith-patent) za obhajilne mize, oltarje, za prevleko lisen, stebrov i. t. d. Gospode interesente, zlasti preč. duhovščino in stavbinske mojstre vabimo najljudneje, da si ogledajo na licu mesta blago.

CENIKE IN VZORCE POŠILJAMO RADE VOLJE NA ZAHTEVO.

Tovarna

za čevlje

Znamka F. L. P.

F. L. POPPER, Chrudim, Češko.

Izdelek nedosežen glede trpežnosti, elegancie in priljubljenosti torej najboljši izdelek monarhije, kar priznavajo vsi merodajni strokovnjaki. Naj torej nikogar ne premotijo hvalisanja z drugih strani, vsak naj kupi le čevlje z znamko F. L. P.

Edina prodaja za Kranjsko:

JULIJA STOR, Ljubljana, Prešernove ul. 5.

Znamka F. L. P.

IZPELJAVA
vseh poslovnih transakcij. - Izdajanje čekov, nakaznic in
KREDITNIH PISEM
za vsa glavna in stranska mesta tu- in inozemstva.

MENJALNIČNA DELNIŠKA DRUŽBA
MERCUR OSREDNJA MENJALNICA:
DUNAJ I., WOLLZEILE 1.
Podružnice: Baden, Češka Kamnica, Češka Lipa, Brno, Moravski Zumburg, Mödling, Novi Jičín, Pízen, Praha, Liberce, Cvitava.

NAKUP IN PRODAJA
vseh vrst rent, obligacij, državnih papirjev, akcij, prioritet, zastavnih, srečk i. t. d., i. t. d.
Zavarovanje proti izgubi pri zrebanjih srečk in vredn. papirjev.
Prospekte in cenike premij zastoj in franko.

Ponudimo vsako poljubno množino:

480

Zarezane strešnike (prve vrste) za privezati ali priliti na late
torej popolnoma varno proti nevihti).
zidarsko strojno opeko, Portland-cement, peči, štedilnike, samotne plošče
za tlakanje cerkvâ, hodnikov i. t. d.

F. P. VIDIC & Komp. Ljubljana.

Na zahtevo pošljemo vzorce in prospekte takoj brezplačno.

**Največja zaloga oblačila za
šolsko mladino**

po najnižjih cenah je v

„Angleškem skladišču oblek“

O. BERNATOVIČ, Ljubljana, Mestni trg šte. 5.

SINGER

„66“
najnovejši in
najpopol-
nejši šivalni
stroj.

SINGER

stroje
dobite le v
naših trgo-
vinah.
402 24-2

Singer Co. akc. družba za šiv. stroje.
Novomesto, Veliki trg 88.

Motorje

najboljšega
sistema,

mline in stiskalnice
za grozdje in sadje.

**Železne blagajne,
stavbene potrebščine**

in vso železnino

dobavlja po najnižjih
cenah slovenska vele-
trgovina z železnino

Fr. Stupica
v Ljubljani, Marije
Terezije cesta šte. 1.

Kontoristinja

išče primerne prostora. — Naslov v
2545 upravnistvu „Slovenca“ 3-1

Preselitev
trgovine

Uljudno naznanjam, da sem preselil 1. septembra t. l.
svojo trgovino s Kongresnega trga 14

v Prešernove ulice 10-14
nasproti Mestne hranilnice

kjer sem prevzel staroznano trgovino g. I. KORDIKA, z galan-
terijskim in norimberškim blagom, igračami ter vsakovrstnimi po-
trebščinami za različne sloje

Zahvaljujoč se za dosedanje izkazano mi zaupanje in toplo
priporočajoč se nadaljni naklonjenosti, beležim

z velespoštovanjem **Lud. Dolenc.**

Priporočam svojo sedaj izdelano perilo, platno in bombaževino
za rjuhe in drugo perilo. Krasni vzorci pravih švicarskih vezil
in namiznih opravi tudi za kavo in čaj, žepnih rut in brisalk,
nogavice in otročje pletenine.

Opreme za neveste!

Lastna šivalnica, pralnica in likalnica vse na električni obrat.

Znano dobro blago in nizke cene.

Anton Šare, Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 8.

2543 4-1

Izvežbana prodajalka

za konfekcijsko in drugo blago se išče za
Ljubljano, proti plači in proviziji. Zahteva
se primerna varščina. Naslov pove uprav-
ništvo „Slovenca“. 2558 3-1

Domače slovenske tvrdke

Posojilnice.

Kmetska posojilnica Ljubljana
lice, sprejema hranilne vloge in daje posojila, Du-
najska cesta št. 18.

Ljudska posojilnica Miklošičeva cesta 8.
Olej inserat.

Vzajemno podporno društvo, Kongresni trg 19
Olej inserat.

Razne tvrdke.

Jager Toni, trgovina ročnih del, Židovske ul. 5.

Kollmann Fran, zaloga porcelana in steklenice
Mestni trg.

Lekarna Trnkoczy v Ljubljani, zraven ro-
tovža.

Mencinger T., trgovina s spec. blagom in
delikatesami, Sv. Petra cesta
št. 37. in 42.

Pristou Filip, slikar za napise, črke in grbe
Prešernova ul. 50.

Treo Simon, stavbena tvrdka, Sv. Petra c. 25.

Žibert A., največja zaloga čevljev domačega iz-
delka, Prešernove ulice.

Telefon št. 21-60. Brzjavi: Balkansped.

Odpremno in komisij. društvo

„BALKAN“

v Trstu, Riva Grumula št. 14.

Žiro račun pri JADRANSKI BANKI v Trstu,

sprejema v svoja dobro urejena skladišča vsake vrste blago
in daje na isto predjeme pod zelo povoljnimi pogoji, ter
skrbi za prodajo blaga najkulantneje. Istotako kupuje in
prodaja vsake vrste blago po naročilu in na račun svojih
naročevalcev najpovoljnejše. Otvarja carinske kredite, za-
carini blago in daje predjeme na blago ležeče v javnih
skladiščih. — Odpošilja vsake vrste pošiljkatve na vse strani
točno in brzo, izvršuje reklamacije in daje vsako stro-
kovno pojasnilo in navodilo hitro in zastonj.

2645 25-1

Daje po

4¹/₂ | 0 | 0
2 | 0

VZAJEMNO PODPORNO DRUŠTVO V LJUBLJANI

KONGRESNI TRG 19 registrovana zadruga z omejenim poroštvom KONGRESNI TRG 19

sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. do 12. ure dopoldne in jih obrestuje po 4¹/₂ | 0 | 0 brez odbitka, tako, da dobi vlagatelj od vsakih vloženihih 100 K čistih 4 K 50 v na leto. Rent davek plačuje društvo samo. Druge hranilnične knjižice se sprejemajo kot gotov denar, ne da bi se njih obrestovanje prekinilo. Daje tudi svojim članom predjeme na osebni kredit, vračljive v 7¹/₂ letih (90 mesecih ali 390 tednih) v tedenskih, ozir. mesečnih obrokih, kakor tudi posojila na zadolžnice in menice.

Dr. Fr. Dolšak l. r.,
zdravnik v Ljubljani, podpredsednik.

Prelat A. Kalan l. r.,
predsednik.

Kanonik I. Sušnik l. r.,
podpredsednik.